

A VÁCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM LÁNYI FERENC TECHNIKUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA SZAKMAI PROGRAMJA

2024

Tartalomjegyzék

I.	Bevezető	2
II.	Iskolánkról.....	4
	2.1. Önmeghatározás	4
	2.2. Tanulóink jellemzés.....	5
	2.3. Családi háttér, társas kapcsolat.	5
	2.4. Elvárások az iskolával szemben.	6
III.	Nevelési Program	6
	3.1. Iskolánk oktatói testületének pedagógiai hitvallása	6
	3.2. Az intézmény pedagógiai alapelvei.....	8
	3.3. Célok és feladatok az oktató-nevelő munka területén	10
	3.4. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárása.....	11
	3.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
	3.5.1. Intellektuális és művelődési értékek közvetítése	12
	3.5.2. Az egészség és környezetkultúra értékeinek közvetítése: az intézmény környezeti nevelési programja.....	13
	3.5.3. Esztétikai értékek és átadásuk.....	15
	3.5.4. Etikai értékek közvetítése	16
	3.5.5. Közösségi életre nevelés	18
	3.6. A közismereti és szakmai terveben megfogalmazott alapvető oktatási célok	19
	3.7. Nevelő-oktató munka eljárásai, eszközei.....	21
	3.8. A nevelés-oktatás feladatainak megvalósítását szolgáló szervezeti rendszer.....	24
	3.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	25
	3.10. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	28
	3.11. Intézményfelhasználók észrevétele az intézmény életében	29
	3.12. Az iskola közösségeinek együttműködése	32
	3.13. Az oktatók intézményi feladatai	33
	3.14. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	33
	3.15. Az osztályba és csoportba sorolás elvei, rendje.....	37
	3.16. A tanulói jogviszony, átjárhatóság.....	38
	3.17. Iskolai egyéb szolgáltatások	39
	3.18. Az intézmény hagyományai.....	39
	3.19. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	42
IV.	Oktatási program	44
V.	Egészségnevelés	214
VI.	Pályaorientáció	216

I. Bevezető

Lányi Ferenc (1883-1961)

1883-ban született Érsekújváron, 1926-ban került Dunakeszire, ahol az akkor induló járműjavító élére nevezték ki.

1935-től 1961-ig élt Dunakeszin a Liget utcai házban Lányi Ferenc főműhely vezető, „aki európai léptékű és színvonalú teremtőerővel megáldott ember volt.” Emléke előtti tisztelgésként a Tóth Mariska Hagyományörző Egyesület kezdeményezésére emléktáblát avattak egykori háza falán. Lányi Ferenc 1925-ben kapott megbízást a Dunakeszi MÁV Főműhely és az épülő MÁV lakótelep építési munkálatainak irányítására. Az 1926-ban megnyílt üzem 600 főnek adott munkát és megélhetést. 1927. február 26-án került sor a beiktatására, és nyugdíjba meneteléig, 1944-ig a Főműhely vezetője volt. Munkatársaitól, az üzem minden dolgozójától lelkiismeretes munkát, a szakma minél teljesebb ismeretét várta el. Emellett feladatának tekintette, hogy az alkalmazottak és családtagjaik számára jó életkörülményeket teremtsen. Vezetői munkássága alatt folytatódott a bérlakások építése, felépült a mai bárdos Lajos Általános Iskola elődje, kiemelt feladatának tartotta, hogy a beosztottjai a szabadidejüket is hasznosan töltsék el, így megalakult a Magyarság Sportegyesület, a Magyarság Dal és Önképző Egylet, a Duna-parti Csónakház is megépült. 1944-ben felavatták a Jézus Szíve templomot. Gondját viselte a ma is „építészeti ékszerdobozként” emlegetett gyártelepi kolóniának. Az itt lakók közösséggé kovácsolódhattak.

Lányi Ferencet kötelességtudás, Isten, haza és az embertársak szeretete, mások segítése, a sport és a kultúra pártolása jellemezte. Munkássága a dunakeszi Műhelytelep, mai nevén Gyártelep aranykorát jelenti. Az általa létrehozott művek mindennapjaink részét képezik. Iskolánk arra szeretne törekedni, hogy az oktatással, a szakmai munkánkkal, a város életében való aktív részvétellel büszkén viselhessük nevét és méltón őrizzük emlékét.

Lányi Ferenc számos kitüntetést kapott, 2002-ben a város tisztelete jeléül sétányt nevezett el róla.

**Jelmondatunk: “A világ olyanná alakul, amilyenné a fiatalságot nevelik!”
(Jókai Mór)**

Szakmai programunkkal biztosítani kívánjuk:

- a nevelés, a közismereti oktatás és a szakmai képzés szerves egységével,
- a pedagógiai alapelvek következetes érvényesítésével,
- az oktatástechnológiák, követelmények tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez igazításával diákságunk eredményes ismeretbővítését, a képességek és készségek eredményes fejlődésének, a szakmai kompetenciák szélesítésének lehetőségét.

Az iskola szakmai programja meghatározza → az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

- az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
- az oktatók feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
- a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
- a tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamatban való részvételi joga gyakorlásának rendjét,
- a tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a technikum partnerei közötti kapcsolattartási formákat,
- a tanulmányok alatti vizsga szabályait, valamint a szóbeli alkalmassági vizsga követelményeit,
- az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét,
- a felvétel és az átvétel helyi szabályait,
- a magasabb évfolyamba lépés feltételeit,
- az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervet

II. Iskolánkról

Iskola neve: Váci Szakképzési Centrum Lányi Ferenc Technikum és Szakképző Iskola

Intézmény helyszíne: 2120 Dunakeszi, Diáknegyed liget 1.

OM azonosító: 203065/009

2.1. Önmeghatározás

A Lányi Ferenc Technikum a Váci Szakképzési Centrum újonnan alapított intézménye, mely 2023/24-es tanévben kezdi meg működését Dunakeszin a Váci Szakképzési Centrum intézményeként. Az első tanévben két szakmacsoport egy-egy osztályával indult meg az oktatás az intézményben Informatika és távközlés ágazaton Szoftverfejlesztő és- tesztelő technikus, valamint Gazdálkodás és Menedzsment ágazaton Pénzügyi-számviteli ügyintéző technikus szakon. Iskolánk 2028-ig felmenő rendszerben bővül, így a 2024/2025-s tanévben már öt ágazaton iskoláztunk be kilencedikes technikusokat. Jelenleg 218 diák tanul nálunk nappali tagozaton, de 2028-ra eléri a 850 főt diákjaink száma.

2.2. Tanulóink jellemzése

A hozzánk beiratkozott gyerekek 14-16 év közötti átlagos nagykaszkok. Diákjaink többsége Dunakeszin és a környező településeken lakik, de néhányan messzebből járnak be nap mint nap. Jelenleg 32 diákunk rendelkezik SNI-s vagy BTM-s határozattal. Az ő fejlesztésük külön kihívást jelent a mindennapokban.

2.3. Családi háttér, társas kapcsolatok

Családi háttér szempontjából jó helyzetben van iskolánk, a hozzánk járó diákok többsége kiegyensúlyozott családi háttérrel rendelkezik. A szülők odafigyelnek gyermekeikre, a fogadóórákon minden kolléga minden meghirdetett időpontja elkelt, a szülői értekezletek teltházzal mentek. A Szülői munkaközösség tagjai aktívan igyekeznek ötleteikkel és munkájukkal segíteni iskolánk tanárait és vezetését abban, hogy minél gördülékenyebben menjen iskolánk berendezkedése az új épületbe.

Általában elmondható, hogy a szülők rendelkeznek munkahellyel, rendszeres bérrel, s így megélhetéssel. Az otthoni lakhatási körülmények rendezettek. Iskolánk tanulói leginkább Dunakeszi, Göd és Fót településeken laktak, de messzebből, Nógrád vármegyéből és a fővárosból is járnak hozzánk nap mint nap gyerekek.

Az iskola fontos feladata, hogy a szülői házzal együtt nevelje és terelgesse a felnőtté válás útján a gyerekként hozzánk kerülő diákokat, akik felnőtt emberként vizsgáznak 13. évfolyam végén. Az együttműködés legfontosabb eleme a párbeszéd, melyből természetesen a diákot sem szabad kihagyni. Törekszünk arra, hogy a szülők minden megkeresésére válaszoljunk, problémájukat segítsünk megoldani. A vezetés és a tanári szoba ajtaja is nyitva áll a diákjaink előtt, tudnia kell, hogy bízhat bennünk, elmondhatja problémáit, azokat segítünk megoldani.

Ugyan sokszor a legjobban az osztályfőnök ismeri a gyermek magatartásának, tanulmányi eredménybeli romlásának körülményeit és hátterét, de nagy gondot fordítunk arra, hogy kellő diszkréció mellett a diákot tanító összes oktató tudja, ha nagyobb figyelmet kell fordítania a diákra. Erre szolgálnak az osztályfőnök által összehívott TEAM-megbeszélések, melyek minimum minden félévben egyszer megvalósulnak, de ha az osztályfőnök szükségesnek látja, akkor bármikor összehívható.

A kapcsolattartás szülői csoportokban és a Kréta rendszeren keresztül folyamatos az iskola-oktatók és a szülői ház között.

2.4. Elvárások az iskolával szemben

A stratégiai cél, hogy diákjaink érettségit, szakmát szerezzenek, ezért magas követelményt fogalmaznak meg. Diákjaink többségének cél a továbbtanulás a megfelelő szakirányú egyetemen, felsőoktatási intézményben.

- Iskolánk céltudatosan törekszik megszilárdítani oktatási, nevelési és képzési programját a megújulás lehetőségével. Célunk, hogy oktatásunk színvonalával magasra tegyük a léceket, hogy diákjaink megfelelő elméleti és gyakorlati tudással kimagasló eredményeket érjenek el az érettségi vizsgákon, és megállják helyüket a felsőoktatásban, valamint a munka világában.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a nyelvoktatásra, melyet csoportbontásos formában valósítjuk meg. Célunk, hogy a nálunk végzett diákok 75-80% angol középfokú nyelvvizsgával kezdhesse meg felsőfokú tanulmányait.

Igénylik az őszinte beszélgetést, az igazságos, megértő attitűdöt, a szakmai tudást, az órára való felkészülést, a lendületes óravezetést, a fejlett módszertani kultúrát. A szülők többsége a magas színvonalú oktatást és a rendszeres számonkérést, ellenőrzést, értékelést, ennek a Kréta e-naplóban történő dokumentálását kéri az iskolától. Együtt kívánnak működni az oktatókkal gyermekeik nevelésében, ezért számítanak a visszacsatolásra, az iskola rendszeres tájékoztató tevékenységére a tanulmányi előmenetel, magatartás, hiányzások terén. Az oktatásban résztvevőknek fontos hangsúlyozni, hogy nevelési eredmények csak akkor várhatók, ha oktató, szülő egyformán követel, azonos elvárásokat fogalmaz meg, a tanuló pedig hajlandó és tud együttműködni a siker érdekében.

Dunakeszi

3. NEVELÉSI PROGRAM

3.1. Iskolánk oktatóinak pedagógiai hitvallása

Intézményünkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink emberséges, kulturált, az együttélés szabályait betartó környezetben érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk, ugyanakkor elvárásként fogalmazzuk meg valamennyi intézményben dolgozó személyiségének tiszteletben tartását
- diákjaink bátran fordulhatnak magánéleti problémáikkal az intézményvezetéshez, osztályfőnökükhöz, tanító tanáraikhoz,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,

- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítjük a diákot a döntéshozatalban és döntéseinek következményeinek vállalásában.

Oktatóink olyan nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott tanulókból, aki magas szintű szakmai tudással rendelkezik, képes önálló tanulásra, önfejlesztésre, és aki tudását elsősorban az ország gazdaságának szolgálatában kívánja kamatoztatni.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók kompetenciáit fejleszti, és számukra korszerű, továbbépíthető műveltséget, szakmai felkészültséget nyújt,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik, kreatív, alkotó, (választható szakkörök formájában igyekszünk tehetségük/érdeklődésük kibontakoztatására lehetőséget adni)
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- jó eredmények elérésére törekszik (sportban, munkában, tanulásban),
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit, ezért tanulásmódszertan tantárgyat vezettünk be a 9. évfolyamon.
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Iskolánk folyamatosan fejleszti partnerkapcsolatait.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint tágabb környezetünk,
- ápoljuk és bővítjük eddigi városi, térségi, országos és nemzetközi kapcsolatainkat iskolákkal és intézményekkel, a gazdaság szereplőivel.
 - Kiemelt szerepet kap ebben a Városi Sportegyesület, mellyel a közeljövőben kívánjuk bővíteni a munkakapcsolatot olyan szinten, hogy a Sport ágazatban tanuló diákjaink oktatása szempontjából duális partnerré válhasson.

- Hasonló kapcsolatot szeretnénk kiépíteni a Dunakeszi Járműjavító üzemmel is a gépészet és elektronika-elektrotechnikai tanulóink számára duális képzőhelynek.

3.2. Az intézmény pedagógiai alapelvei

A tanulás folyamatában, az ismeretanyag feldolgozása során az oktató és a tanuló egyenrangú partnerként vesz részt, amelyben mindketten sajátos feladatokat végeznek el. Kiemelten fontosnak tartjuk a diákközpontú szemlélet előtérbe helyezésével megvalósított ismeretszerzést.

- Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra és a hátránykompenzációra. Mentorrendszerünk folyamatosan bővül a mentorok számával, és így a program keretében támogatható diákok létszámával is. Iskolánkban képesnek kell lennie a szakmai és közismereti versenyeken kiemelkedő eredményt elérni.
- A szabadidő délutáni hasznos eltöltésére folyamatosan új szakköröket, foglalkozásokat vezetünk be diákjaink ötletei és kollégáink kreativitása alapján.

Az esélyegyenlőség és a képesség szerinti differenciálás elve

- A fiatalok társadalmi beilleszkedését (szocializációját) elősegíti az iskola hatékony ifjúságvédelmi munkával, működő diákönkormányzattal és diákközélettel, célirányos nevelő - oktató munkával.
- Fontos feladat olyan képzési szerkezet, és olyan képzési formák kialakítása, fenntartása, ahol a tanulók képességének és teljesítményének megfelelő végzettséget megszerezheti, szándékának és tanulmányi eredményének megfelelően felkészülhet a munkába állásra, illetve a felsőfokú továbbtanulásra vagy a felnőttoktatásban történő részvételre.

„Igazodás a tanuló egyéni fejlődési üteméhez” elv

- Az egyén érési üteméhez rugalmasan alkalmazkodó nevelési-oktatási utak biztosítása.
- A pedagógiai munkának az egyénre kell irányulnia.
- A személyiség- és képességfejlesztés előtérbe helyezése különösen a 9-10. évfolyam helyi tantervében.

- Lehetőség szerint csoportbontás alkalmazása magyar nyelv, idegen nyelv, matematika, informatika, gyakorlatok, szakmai tantárgyaknál.

Feladataink az értékközvetítés elve alapján

Alapértékek:

*Az ismeretközvetítéssel egyenértékűnek tekinti munkájában a testi nevelést, és a személyiségfejlesztést.

*Az intézmény értéknek tekinti a tanulni akarást, a tudást, az egészséges életmódot, a humanista és demokratikus gondolkodást.

*Miközben az egyén fejlődésének legmegfelelőbb képzési utakat ajánlja, a közösségért tenni tudó és akaró fiatalokat kíván nevelni.

*A szakemberképzés szempontjából fontos a munkafegyelem, a megbízhatóság, a felelősség, az önállóság, a kreativitás, a nyitottság; legyen a tanuló fogékony a változásokra a szakmában és környezetében; fontos az önképzési igény és képesség fejlesztése.

*Az egészséges nemzettudat és a világpolgári szemlélet egyensúlyát kívánja tanulóiban kialakítani.

*Pedagógiai tevékenységében nagy hangsúlyt kapnak a modernizációs értékek (informatika, vállalkozás, élő idegen nyelvek ismerete, kommunikáció)

*Ki kell alakítani tanulóinkban a közvetlen és tágabb környezet megóvásának igényét.

*Közéletiség igényének kialakítása, közéletiségre alkalmasság fejlesztése.

Az értékközvetítés pedagógiai feladatai

Tudásközvetítés:

*Az oktató-nevelő munkában a szakemberképzés szempontjából - fontos szerepet kap az ismeretközvetítés.

*A tanulói teljesítményben a tárgyi tudás és a kommunikációs készség szintje egyaránt szükséges. Fontos, hogy megfelelő kérdéskultúrával rendelkezzenek a fiatalok, de fontos, hogy véleményüket, gondolataikat, érzelmeiket szabatosan, pontosan meg tudják fogalmazni, és konfliktusaikat is nyelvi eszközökkel oldják fel.

*A tudásközvetítés a tanulás tanítására is terjedjen ki.

A fizikum fejlesztésének területei:

*A tanulók mozgásszükségletének kielégítése.

*Egészséges életmódra nevelés.

*A szabadidős sportok megismertetése, megszerettetése.

*A mindennapos testmozgás igényének felkeltése.

*Az életkoruknak megfelelő fizikai állóképesség, edzettség kialakítása (részletesen. a testnevelés tantárgynál).

➔ Megvalósításának formái:

*A kötelező testnevelés órák keretében a kerettantervi elvárások teljesítése.

*A tanórán kívüli sporttevékenység: (tömegsport, sportszakosztályok foglalkozásai, külső sportegyesületi tevékenység) a szabadon választható órák keretében a tanulók ismerkedjen meg azokkal a mozgásformákkal és edzéstípusokkal, amelyeket az iskola befejezése után saját életvitelébe be tud építeni.

*iskolák közötti sportversenyek, rendszeres versengés az osztályok között.

- Diákolimpiai nevezésekkel igyekszünk a lehetőséget megadni diákjainknak arra, hogy országos szinten is megmérettethessék magukat.

A személyiség-, pszichikum fejlesztésének fő területei:

*A személyiség fejlesztése, mentálhigiénia - pozitív gondolkodás kialakítása.

A segítségre szoruló diákjaink számára felajánljuk a Mentorprogramban való részvételt, az Esélyteremtési pályázatot, ha a kiírás feltételeinek megfelel, akkor az Apáczai Programba is segítséget tudunk nyújtani, valamint utazó iskolapszichológusunkhoz is el tudjuk küldeni.

*Az önismeret fejlesztését az egészségnevelés és az osztályfőnöki órák keretében végezzük.

*Szocializálódás képességének fejlesztése.

Lényegesnek tartjuk a társadalom elvárásai alapján az erkölcsi alapelvek és kulturált viselkedési formák, közöttük az anyanyelvi műveltség elsajátíttatását diákjainkkal. Iskolánk szakmai programja vallási és világnézeti kérdésekben semlegesnek kell maradnia. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban reális önértékelés fejlődjön ki, amely segítségével reális pályaképet képesek kialakítani önmaguk számára. Hivatásunknak tekintjük, hogy példamutatásunk alapján tanítványaink öntudatos, művelt, a helyes erkölcsi normák szerint élő állampolgárokká váljanak. Az iskola valamennyi dolgozója részéről minden tanuló számára biztosítani kell az egyenlő bánásmódot, a különbségtétel (kedvezés, hátrányos megkülönböztetés) nem engedhető meg.

3.3. Célok és feladatok az oktató-nevelő munka területén

Elsősorban a helyi programban és a záróvizsgák követelményeiben megfogalmazott elvárások teljesítése. Intézményünk önálló vállalkozásra is képes szakembereket, a gazdaság számára középfokú (technikus) vezetőket kíván képezni, illetve szakirányú egyetemi továbbtanulásra ösztönözzük tanulóinkat. Célunk továbbá, hogy tanítványaink alkalmasak legyenek az önálló ismeretszerzésre, el tudjanak igazodni a rájuk zúduló információ tömegben. Reméljük, hogy diákjaink tanulmányaik során magukévá teszik az „egy életen át tanulás” gondolatát. A későbbiekben lehetőséget szeretnénk biztosítani számukra a felnőttképzés keretein belül is a továbbtanulásra. Nevelési szempontból fontosnak tartjuk, hogy tanulóink ismerjék meg a kulturált

viselkedés szabályait, a társadalmi normákat és mozgásformákat, képesek legyenek konfliktusaikat sikeresen és eredményesen feldolgozni, szerezzenek jártasságot ügyeik intézésében. Ápolják és gondozzák iskolájuk és környezetük hagyományait, tekintsék fontosnak továbbadni azokat.

3.4. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárása

A tanulók iskolánkban angol nyelvet tanulnak idegen nyelvként, hiszen a megszerezni kívánt szakmai nyelve is ez. A közép - és emelt szintű érettségi vizsgára való jelentkezés az érettségi vizsgaszabályzat és a kerettantervi rendelkezésekben foglalt előírásoknak megfelelően történik. Ezt a feladatot jelenleg az általános igazgatóhelyettes szervezi és koordinálja. A közösségi szolgálat elvégzésének igazolása az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 2016. január 1-től. A helyszíneket és a bevont diákcsoportokat az általános igazgatóhelyettes koordinálja. Az oktatók szervezik a vezetés irányításával a szakköröket, korrepetálásokat, a felzárkóztatás és tehetséggondozás foglalkozásait. A tanulási problémával küzdő diákok felzárkóztatását utazó fejlesztőpedagógus végzi fejlesztő foglalkozáson egyéni vagy kiscsoportos formában. Az alapkészségek fejlesztésére-lehetőségekhez mérten-angol, digitális kultúra tantárgyakból csoportbontás szolgál, az eredmények folyamatos mérése, ellenőrzése az oktatók feladata. A szakmai gyakorlati tantárgyakat is csoportbontásban oktatjuk, mely könnyebb felkészülést és felkészítést jelent a technikai vizsgára, mely emelt szintű szakmai érettségi is. Célunk, hogy minél több diákunk számára legyen nyitott az út a felsőoktatásba, ehhez pedig elengedhetetlen a magas szintű szakmai oktatás és a legalább jó minőségű szakmai vizsgaeredmény.

A tantestület feladatai:

- Figyelemmel kísérik a területükhöz kapcsolódó tantárgyak, nevelési területek feltételrendszerének változásait, nagy gondot fordítva az érettségi követelmények változásaira.
- Rendszeresen értékeli és elemzi a tantárgyi érdekkörükbe tartozó tanulmányi eredményeket, javaslatot tesznek azok javítása érdekében szakmai-pedagógiai módszerekre.
- A helyi tantervek alapján döntenek a szükséges tankönyvekről és felszerelésekről a tanulók anyagi lehetőségeit is figyelembe véve.
- Éves munkatervükkel, amely az iskolai munkaterv része, segítenek kialakítani egy egységes oktatási, nevelési és értékelési szintet.

Iskolánkban a nevelő-oktató munkát szakmai szempontból a következő oktatók kísérik figyelemmel:

- az intézmény igazgatója
- általános igazgató-helyettes (magyar nyelv és irodalom szakos oktató)
- két matematika szakos oktató
- három angol szakos oktató

- három szakmai informatikus oktató
- két pénzügy-és számvitel szakos oktató
- testnevelés szakos oktató
- két történelem szakos oktató
- digitális kultúra szakos oktató
- természettudományos oktató
- szakmai óraadóink: villamosmérnök oktató, gépészmérnök oktatók, sportedzői oktatók

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása:

- az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, a korábbi képzési szakaszban kibontakozott képességek továbbfejlesztése, a készségek és a tudástartalmak elmélyítése,
- a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák, készségek kialakítása, ismeretek átadása,
- a fiatalok felkészítése a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltségtartalom biztosításával, továbbá a pályorientáció,
- felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra,
- a gazdaság, a szakképzés igényeihez is igazodva felkészítés a választott szakképesítésre,
- társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdésének segítése.

3.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A modern pedagógiai felfogás szerint a személyiségfejlesztés értékközvetítés, amelynek eredményeként a tanulók motívumai, szokásai, életmódja az értékekkel való azonosulás révén belső hajtóerővé, szükségletté válik. Ez olyan pedagógiai tevékenységet feltételez, amelyben a tanulók egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Természetesen ennek színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalom és a család is, így az iskola ennek érdekében együttműködő kapcsolatot tart fent a szülővel.

A továbbiakban a nevelési folyamatban szerepet játszó legfontosabb értékcsoportokat és az azokhoz kapcsolódó feladatokat tekintjük át:

1. Intellektuális és művelődési értékek közvetítése
2. Az egészség és környezetkultúra értékeinek közvetítése
3. Etikai értékek közvetítése
4. Esztétikai értékek közvetítés

3.5.1. Intellektuális és művelődési értékek közvetítése

Az intelligens és művelt ember minden társadalomban alapvető szerepet játszik a fejlődés elősegítésében, az élet minőségének emberibbé válásában, a tudományok művelésének előrehaladásában. Nem vitatható ebben a tanulás szerepe. Tanulóink viszonyulása a tanuláshoz változó. Az intellektuális értékek napjainkban a gondolkodás képességének kibontakoztatását jelentik: az összehasonlítás, az elemzés, az általánosítás, az absztrahálás, a logikus gondolkodás fokról fokra történő fejlesztését.

Céljaink és feladataink:

- Feladatként határozhatjuk meg önmagunk számára a tanulás megszerettetését, a differenciált tanítás megvalósítása, módszertani repertoárunk szélesítése révén, amely elvezet egy magasabb motivációs szintre.
- Állandóan keresni kell az ösztönzés lehetőségeit, a motiváció nélküli tevékenység szélmalomharc.
- A tanulók igénylik az „érdekes” órákat. Mutassunk rá az elméleti ismeretanyag gyakorlati életben hasznosítható pontjaira, közelítsük egymáshoz az elméletet és a gyakorlatot. Ehhez kiváló eszköz a szemléltetés, mely nemcsak segít az ismeretek elsajátításában, hanem egyben érdekessé is teszi a tananyagot.
- Célunk tanítványainkat sikerélményhez juttatni.
- Az ismeretsajátítási folyamatban bátrabban építsünk növendékeink aktivizálására (önálló gyűjtőmunka, kiselőadás, megfigyelés, kísérlet, bűvárokodás a könyvtárban és az interneten).
- Az iskolában szükség van a tanulók egyéni sajátosságainak figyelembevételével a differenciált gondoskodásra. Ez egyrészt a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek felzárkóztatását, másrészt a tehetséggondozás intézményi megvalósítását is jelenti. Ezt biztosítják a csoportbontásban tanított tárgyak, a korrepetálási lehetőség házon belül, a tehetséges, érdeklődő tanulók számára indított szakkörök.
- Közelíteni kell egymáshoz az azonos tárgyat tanító kollegák követelményeit, egyértelművé kell tenni a diákok számára, hogy az egyes érdemjegyekhez milyen szintű tudás, az ismeretanyag milyen fokú birtoklása van hozzárendelve. Éppen ezért az azonos évfolyamon azonos tantárgyat tanító kollégáktól elvárjuk a közös gondolkodást, a közösen átgondolt tanmenetet.
- Folyamatos ellenőrzéssel kell bizonyítanunk a tanulók számára, hogy eredmény csak rendszeres tanulással mutatható fel.
- Minden oktató feladata, hogy tantárgyának hatékony tanulási módszerét elsajátíttassa a tanulókkal.

3.5.2. Az egészség és környezetkultúra értékeinek közvetítése: Az intézmény környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. A tanulók életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válnak meghatározóvá. Ugyanakkor fontos az egészséges iskola megteremtése: tiszta, balesetmentes tantermek, műhelyek kialakításával, sportolási lehetőségek biztosításával, az iskolai büfé, konyha egészséges ételkínálatával.

A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

Iskolánkban a környezeti és egészségvédelmi nevelés nem különálló tantárgy keretében történik, hanem több tantárgy külön foglalkozik ezzel modulokban, illetve koncentrációként. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció.

Az iskolai tehetséggondozás terén is helyet kap a környezeti nevelés, mely során a szokásos tanítási helyzetektől eltérő tanulás olyan képességek fejlesztésének is kedvez, amelyek nem kerülnek előtérbe a hagyományos tanórákon. Az iskolai környezeti nevelést erősítik a természet- és környezetvédő helyi közösségi akciók (faültetés, közterületek takarítása, lomtalanítása, elemgyűjtés), továbbá a 9-11. évfolyamon megszervezett közösségi szolgálatos munka.

A környezeti nevelés célkitűzései:

- Szép környezet kialakítása, az iskola udvarának folyamatos karbantartása, gondozása.
- Szaktantermi rendszer kiépítése
- Közösségi terek, mellékhelyiségek karbantartása
- Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- A globális összefüggések megértése
- A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása
- A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az egészséges életmódra nevelés célkitűzései:

- Törekvés a testi-lelki egészség megteremtésére, megtartására
- Személyi higiéné
- Egészséges táplálkozás
- Dohánymentes iskola megvalósítása.
- Az erőszakmentesség megteremtése
- Drog-prevenció
- Az alkoholmentes életmód elfogadtatása.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. Az oktatók készítsék fel a fiatalokat arra, hogy egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az egészségnevelést, valamint a környezetvédelmi nevelést osztályfőnöki, természetismeret, biológia, munkavédelem, testnevelés órákon kívül tanórán kívüli tevékenységek szervezésével kívánja megvalósítani:

- Kortársoktatás
- Közösségi munka során
- Egészségnap
- Egészségügyi előadások
- Rendőrség drog prevenciók előadásai
- Sportnap
- Tisztasági napok, körletrendezés (iskolai és városi szinten)
- Megemlékezések / Föld napja, madarak-fák napja/
- Kiállítások szervezése
- Korszerű táplálkozás, ételkóstolás
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Osztályok önálló témafeldolgozásai (Fenntarthatósági témahét)
- Túrázás, természetjárás, osztálykirándulások, kerékpártúrák
- Futakeszi városi programon való részvétel

3.5.3. Esztétikai értékek és átadásuk

Magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését. Feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is.

Legfontosabb feladatok:

- Tantermek ízléses, szaktantermi berendezése és díszítése, állagmegóvása.
- A folyosók és közösségi terek esztétikus díszítése, padokkal, molinókkal, partnerek kiállításai anyagaival való felszerelése.
- A szemtelés megakadályozása tanteremben, folyosón egyaránt.
- A tanulók esztétikai nevelésének fontos színtere az iskolai könyvtár. Jelenleg még felszerelés alatt van, de az induló iskola arra is lehetőséget ad, hogy a diáksággal közösen alakítsuk ki és rendezzük be az iskolai könyvtárat.

- Az iskolai büfé nemcsak a higiéniai előírásokat tartja be, hanem kulturált étkeztetést tesz lehetővé.
- Kimagasló szerepe van a magyar nyelv és irodalom tantárgyi óráknak, ahol a szép, szabatos anyanyelvi megszólalás kialakítása kerül előtérbe.
- Az esztétikai értékátadás mozzanatai közül nem szabad, hogy hiányozzék a gyakorlat során elkészített termékek esztétikája sem.
- Ugyanúgy az esztétikai nevelés egy lehetséges színtere nagy iskolai ünnepeink méltó környezetben, megfelelő díszletek között történő megünneplése.
- A szabadidős tevékenységek során is lehetőség van színház- és mozilátogatásra, kiállítások megtekintésére.

3.5.4. *Etikai értékek közvetítése*

Az erkölcsi alapismeretek taníthatók. Az oktató csak akkor élhet igazán nevelő erejével, ha képes arra, hogy pozitív erkölcsi tulajdonságai és műveltsége alapján követendő modellként tartsák nyilván tanítványai. Az iskolai személyiségfejlesztés során a legfontosabb etikai értékekre kell hangsúlyt fektetnünk. A nevelés lényege az erkölcsi magatartás formálása. A NAT nevelési célok fejezetében három terület foglalkozik a kérdéssel: az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, a családi életre nevelés és a testi és lelki életre nevelés. E három témakör minden tantárgyban megjelenik (biológia, természetismeret, történelem, magyar).

A családi életre nevelés legfontosabb céljai és elvei:

- Legfontosabb a házasság és a család védelme
- Szükséges az iskolában a családbarát szemléletmód és az emberi élet tiszteletének kialakítása.

• A felnövekvő generáció közös felelősség, ezért a család és az iskola szoros együttműködésére van szükség.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyenlően magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- fegyelmezett,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására, fejleszti problémamegoldó képességét
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (sportban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,

- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni,
- képes alkalmazni az elvárható kommunikációs készségeit,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- társaival együttműködik,
- szüleit, oktatóit, társait tiszteli,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden tanulónk személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb végzett diákunk rendelkezzen az itt felsorolt személyiségjegyekkel.

A kiemelt fejlesztési feladatok

- Énkép, önismeret: az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói.
- Hon- és népismeret: diákjaink megismerik népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra: A tanulónk szerezzene ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés: A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész képességek fejlesztése fontos nevelési területe intézményünknek, melynek terepe az iskolai élet demokratikus gyakorlata.
- Gazdasági nevelés: A társadalom számára nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. A személyiségnevelés fontos részének kell tekintenünk az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

3.5.5. *Közösségi életre nevelés*

Intézményünkben a közösségépítés kiemelt feladat. Szeretnék elérni, hogy diákjaink büszkéek legyenek arra, hogy iskolánk tanulói, vegyenek részt iskolai programokban, gazdagodjanak élményekkel, legyenek egymás támaszai a felnőtt életben. Ezért minden tanév szeptember első hetében a 9. évfolyam számára Gólya-napokat szervezünk, megismertetjük a hozzánk érkezőket iskolánk névadójával, intézményünk házi rendjével, közös feladatot oldanak meg osztályonként. A felsőbb évesekből alakult Diákönkormányzat által szervezett egy napos játékos programon pedig betekintést nyerhet a diákélet sokszínűségébe. Fontosnak tartjuk a minden évben megszervezett szakmai napokat, amelyek célja az egy szakmához, ágazathoz kapcsolódó diákok összetartása. A rendezvényeken szakmai előadások, kiállítások, filmvetítések tarkítják a programot.

Iskolánkban a közösségépítés színterei az alábbiak:

- tanítási órák, gyakorlati foglalkozások
- tanórán kívüli foglalkozások, programok, diák-önkormányzati tevékenység
- szabadidős tevékenységek: Gólya-napok, Lányi Ferenc-nap, Egészség-nap, Közös karácsony, farsang, mozi-és színházlátogatások, üzemlátogatás, kirándulás, kiállítás, szakmai napok akár az egyetemeken akár fenntartónk másik intézményében.

Tanulók nagyobb közösségei:

- Szakköri csoport (Lego/Robotika-szakkör, Rajzszakkör, Média szakkör)
- Tanköri csoport, akár korrepetáláson résztvevők közössége
- Gyakorlati csoport
- Diákönkormányzat
- Mentorcsoport
- Iskola által szervezett, iskolai rendezvényen résztvevő tanulók közössége
- Iskola által szervezett, iskolán kívüli rendezvényen résztvevők közössége

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak az oktatóknak van feladatuk, hanem az intézményben foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az intézményt segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt. Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az oktatói testület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és egyes pontjait kötelező feladatként jelölte ki az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztés eredményessége érdekében törekednünk kell, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben lévő harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje kulturális örökségeink jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,

- sajátítsa el azokat az ismereteket, tevékenységeket, amelyek az otthon, az iskola, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a mászás iránt, becsülje meg azokat,
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.

3.6. A közismereti és szakmai tervekben megfogalmazott alapvető oktatási célok:

- az alapismeretek rendszerezése, kompetenciák fejlesztése, a tantárgyi követelmények kiszélesítése, elmélyítése
- az általános műveltség megalapozása, annak kiszélesítése, megerősítése, tovább építése;
- a szakmai orientáció, a szakmai képzés megalapozása;
- az ágazati alapvizsgákra és az érettségire történő eredményes felkészítés;
- a felsőfokú tanulmányokra felkészítés;
- az önálló tanulás képességének kialakítása;
- a munkába állásra történő felkészítés és
- a folytonos önképzés igényének kialakítása tanulóinknál.

A kimeneti célok:

- Képességeknek és érdeklődésnek megfelelő általános ismeretek, jártasságok, készségek, alkalmazóképes tudásszintek, kompetenciák kialakítása, követelmények teljesítése, komplex személyiségfejlődés.
- A beiskolázott tanuló által választott iskolai végzettség és szakképzettség megszerzése.
- A tanuló szerezhesse meg az általános ismeretek mellett azokat az ismereteket is, amelyek elősegítik a munkaerőpiacon való jobb érvényesülés lehetőségét (pl. társadalmi, gazdasági, vállalkozási ismeretek, idegen nyelv, informatika).
- Olyan szakmai alapokat kapjon a tanuló, amelyek birtokában képessé válhat az új technológiák, gépek, berendezések alkalmazására, a felnőttképzésbe való eredményes bekapcsolódásra (átképzés, tanfolyam, stb.).
- A tehetséges tanulók alapos felkészültségének biztosítása a továbbtanulásra.

- A tanulók ismerjék meg a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket.

- A tanulók kommunikációs készségének fejlesztése abból a célból, hogy ennek birtokában eligazodjon a közéletben, hatásosan érvényesíthesse érdekeit a társadalomban, a munkaerőpiacon.

Az oktatói testület fontosnak tartja a tanulás tanítását. Már a Gólya-napokon és valamennyi tantárgy bevezető óráin téma a jó tanulási módszerek elsajátíttatása. Ugyanakkor kiemelt fejlesztési terület a szövegértés és olvasási készség fejlesztése, hiszen diákjaink e kompetenciák hiányába képtelenek lesznek önálló tanulásra. Ugyancsak szükséges a matematikai eszközhasználat kompetenciaterület fejlesztése is. A tanulás tanítása magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjen arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. E célok elérése érdekében a 9. évfolyamon heti egy órában tanulásmódszertan órán ismerkedhetnek meg a diákok a különféle tanulásmódszertani lehetőségekkel, és megtalálhatják a számukra leginkább megfelelő módszert.

A hatékony tanulás módszerei:

- az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése),
- az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása;
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei,
- kooperatív munka;
- az emlékezet erősítése,
- célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra fejlesztése;
- az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása;
- az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is. Az oktató fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Az intézményi oktatás alapvető célja a kulcskompetenciák fejlesztése:

- Anyanyelvi kommunikáció:

A cél, hogy diákjaink rendelkezzenek azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tudjanak. Ismerniük kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, el kell sajátítaniuk választott szakmájuk szakszókincsét.

- Idegen nyelvi kommunikáció:

Fontos, hogy diákjaink képesek legyenek a szakmai idegen nyelv olyan szintű birtoklására, amely a munkavállalást lehetővé teszi.

- Matematikai kompetencia:

Tanítványaink rendelkezzenek azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudják az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, követni és értékelni tudják az érvek láncolatát, valamint alkalmazni a megfelelő segédeszközöket.

- Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia birtokában a tanulók képesek lesznek mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségüket, a munkájukban és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során.

- Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat.

- A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás képessé teszi diákjainkat a kitartóan tanulásra, saját tanulásának megszervezésére egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodásra is.

- Szociális és állampolgári kompetencia

Az állampolgári kompetencia képessé tesz arra, hogy a diák a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kompetencia segíti az egyént, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tanítványnak tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

3.7. Nevelő-oktató munka eljárásai (módszerei) eszközei

A módszerek, eljárások, eszközök alkalmazásának leghatékonyabb módja a módszerek, eljárások kombinációja.

Az oktatói testület törekvően figyelembe veszi az alkalmazott módszerek, eljárások kiválasztásakor:

- * a tanulók életkori sajátosságait
- * saját személyiségét (pedagógiai kultúrája, felkészültsége, stílusa, egyénisége, ...)
- * az adott szituációt és annak tartalmát
- * az alkalmazás hatékonyságát

Alkalmazott nevelési-oktatási eljárások, módszerek

A. A meggyőzés, felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

- az oktatás valamennyi módszere
- meggyőzés
- minta
- példa
- példakép
- példakövetés
- eszménykép
- bírálat
- önbírálat
- beszélgetés
- felvilágosítás
- tudatosítás
- előadás
- vita
- beszámoló

B. A tevékenység megszervezésének módszere:

- követelés
- megbízás
- ellenőrzés
- értékelés
- játékos módszerek
- gyakorlás

C. A magatartásra ható módszerek

Ösztönző módszerek:

- ígéret
- helyeslés

- bíztatás
- elismerés
- osztályozás
- *dicséret*:
 - nyilvános szóbeli dicséret - osztályfőnöki órán, foglalkozásokon (osztályközösség előtt) - rendezvényeken (iskolaközösség előtt)
 - írásbeli dicséret, elismerés - szaktanári, szakoktatói, nevelőtanári - osztályfőnöki, gyakorlati oktatás-vezetői - igazgatói (igazgató helyettesi, kollégium vezetői) - oktatási testületi - oklevél - külföldre szervezett szakmai gyakorlaton való részvétel
- *jutalmazás*: - kiemelkedő tanulmányi tevékenység - hosszabb ideig tanúsított jó, példamutató magatartás - példamutató szorgalom, közösségi tevékenység - példamutató kulturális, sport tevékenység - rendkívüli teljesítmény (versenyeken, vetélkedőkön)

A jutalmazás formái:

szóbeli dicséret
 írásbeli dicséret
 oklevél, kitüntetés
 jutalom (pénzbeli, tárgyi)

Fegyelmezési eszközök:

- figyelmeztetés
- felszólítás
- büntetés: (lásd fegyelmi intézkedések a Házi rendben)

3.8. A nevelés-oktatás feladatainak megvalósítását szolgáló szervezeti rendszer

A tanóra

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra. Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

b) Projekt módszer alkalmazása: A szakképzés alapkiváltságaként jelenik meg az elv, miszerint munka közben tanul a saját gyakorlatai, hibái, sikerei hatására. Így sajátítja el a gyakorlati és az elméleti tudást egyszerre, melyre a szakmájában egyértelműen szüksége lesz. A módszer alkalmazását a generációs változás hozta létre, hiszen a 21. század diákjának megváltozott a tudáshoz és a tanuláshoz való viszonya is. A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók munkáján

alapul, vagyis állandó aktivitását biztosítják. Ebben az esetben az oktató előre megtervezi az órát, a feladat kiosztása után azonban csak szemlélője és segítője, de nem irányítója az eseményeknek. A lényeges szerepe tehát abban van, hogy nagy óvatossággal tervezi az órán lehetséges történéseket, majd a feladat befejezésével értékeli a diákok teljesítményét.

Ezzel a módszerrel a diákok a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztene ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

c) Az oktatók az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában, projektmunkában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Tanórán kívüli foglalkozások

Az intézményi munka szerves része a tanórán kívüli foglalkozások köre.

a./ Kötött tanórán kívüli foglalkozások:

- **Korrepetáló, fejlesztő**, egyéni felkészítő foglalkozások
- Az alábbi lehetőségek közül választva, kellő számú jelentkező szerveződése esetén, a DÖK javaslata és a tantestület döntése szerint a **sportköri foglalkozás** lehet: labdarúgás, kézilabda, sakk, atlétika, természetjárás, tömegsport
- **mentorrendszer**: A mentor elsődleges feladat, hogy a rábízott, köréhez csatlakozott diákokat tanulmányi, lelki, egyéni vagy társasági problémáiban támogassa, segítsen megoldást keresni ezekre. A mentor viszont kiemelt fontosságú szerepet tölt be a fiatal életében. Ő az, aki hosszabb-rövidebb távon, bizalmi kapcsolat formájában támogatja a fiatalot a döntéshozatalban és a különböző kisebb-nagyobb kihívásokkal való megbirkózásban. Fontos azonban, hogy nem dönt a fiatal helyett, és nem alkalmaz előíró iránymutatást („ezt

kell tenned”) sem. Emellett, a mentor egy olyan személy, akinek a kapcsolata nem kizárólagosan vertikális a fiatalokkal, vagyis alá-fölé rendelt, és szerepe nem pusztán a tanácsadóéra korlátozódik, hanem attól jóval sokszínűbb: a cél, hogy a kapcsolatuk horizontális, egyenrangú legyen, hogy minél több dolgot tapasztaljanak meg közösen, illetve, hogy az a mentor minél több, eleinte lényegtelennek tűnő momentumban is jelen legyen, amelyek összessége a közös út végén nagy jelentőséggel bír majd. A mentorálás és a különböző mentorprogramok napjainkban megfigyelhető népszerűsége nem véletlen; hiszen olyan hatékony támogatási formának bizonyul, amely folyamatosan fejlődik, módszertana finomodik és differenciálódik. Ennélfogva nehéz pontos definíciót adni arra vonatkozóan, hogy mi is a mentorálás vagy kik is a mentorok, a mentoráltak, mert az kultúránként és kontextusonként eltérő lehet.

b./ Szabadon választható tanórán kívüli foglalkozások:

Formáiról a DÖK évente javaslatot tesz, az oktatói testület dönt. Intézményünk az alábbi – a pedagógiai céljaink elérését segítő - tanórán kívüli foglalkozásokat, rendezvényeket, megemlékezéseket szervezi:

Szakkörök: irodalmi kör, énekkar, informatikai szakkör, Lego-építés

Lányi Ferenc – napok, rendezvények:

- tanévnnyitó, Gólya Napok
- diáknapi,
- nyílt napok,
- szakmai napok,
- sportnap,
- szalagavató,
- „Tökös”-nap
- Luca-napi,
- közös karácsony,
- farsang,
- egészségnap,
- diákköszgyűlés,
- nőnap,
- ballagás,
- pedagógus nap,
- tanévvzáró

Jeles napok, megemlékezések:

Nemzeti ünnepeink, történelmi megemlékezések, egészségvédelmi - környezetvédelmi napok (Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Vértanúk napja, ...)

Tanulmányi kirándulások: (tanévenként munkatervben tervezzük) Múzeumlátogatások, Színház- és mozilátogatás, Szakmai kiállítás- és üzemlátogatások, Nyelvtanulás külföldön az Erasmus+ program keretében

3.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A pedagógiai alapelveink, céljaink és feladataink tükrében vállalja az intézmény azon tanulók nevelését-oktatását, akik speciális pedagógiai eljárások segítségével juttathatók el céljaikhoz. Fejlesztési terv kidolgozásával tudatosan tervezi meg oktató-nevelő munkáját. Munkánk eredményessége érdekében felhasználjuk a kompetenciamérések eredményeit. Célunk, feladatunk a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók személyiségfejlesztése, közösségbe kapcsolása, szocializálódásuk segítése. A különböző általános iskolákból kikerülő tanulók ismeretei az egyes tantárgyakban is különböző, tanulási módszereik is mások.

Célunk: Kiegyenlítsük az előképzettségi különbségeket, esélyegyenlőséget biztosítsunk valamennyi tanulónk számára a további tanulás során. A fejlesztő, segítő tevékenység programját helyzetfelmérés alapján, egyénre szabottan határozzuk meg, az alábbiak szerint:

A beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítésének feladatai, stratégiai eljárási rendje:

Feladatok	Felelősök
Érintett tanulók felmérése, megismerést követő regisztrálása	oktató testület tagjai, vezetőség
Szakértői vizsgálat, vélemény beszerzése	igazgatóhelyettes, osztályfőnökök
Személyre szabott pedagógiai eljárások megtervezése	nevelési tanácsadó, szakértő bevonásával az ifjúságvédelmi felelősök, iskolapszichológus, szociálpedagógus, oktatói testület tagjai
Pedagógiai eljárások érvényesítése: - kiváltó okok megismerése (iskolán kívüli környezet hatása) - személyiségfejlesztő (szociális készségfejlesztő) technikák alkalmazása, - együttműködési képesség fejlesztése - egyénre szabott haladási ütem kidolgozása, - tanulási módszerek, technikák megtanítása, - folyamatos motiválás a pozitív megerősítés módszerével - képességzavaros tanulóink számára a hiányzó vagy	A tanulóval kapcsolatban állók (család, diáktársak, oktatók, egyéb dolgozók), nevelési tanácsadó, szakértő

gyenge kompetenciák fejlesztése, - közösségformálás, melynek eredményeként kialakul a tanulóknál a felelősségérzet osztálytársaik iránt, segítik társaikat, - Olyan légkör kialakítása az osztályközösségeken belül, ahol a tanulás az érték és nem a tanulást megtagadókat övezi a tisztelet.	
Szükség esetén a nevelési tanácsadó szolgáltatásainak igénybevétele	Igazgatóhelyettes, Osztályfőnök,
Iskolai, közösségi programokba bekapcsolás	Osztályfőnök, oktatók,

A felzárkóztatás szinterei:

- Tanórai foglalkozás keretében egyénre szabott oktatási módszer alkalmazása, differenciálás
- csoportbontás,
- korrepetálások,
- felzárkóztató foglalkozások a felmentett tanulók számára,
- informatikai, oktatástechnikai eszközök koncentrált használata az oktatásban.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Kiemelt célunknak tartjuk, hogy iskolánk tanulói a közeljövőben kimagasló eredményeket érjessenek el a szakmai és közismereti tanulmányi versenyeken. Kiemelkedő képességű tanuló feltűnése esetén az oktatók az általuk vezetett szakkörökbe irányítják a tehetségesnek vélt diákot, ahol kiscsoportos vagy egyéni foglalkozás keretében kiegészítő képzésben részesülnek. Az oktatóknak lehetőségük van a kötelező tanórai foglalkozás alatt is egyénre szabott feladatokat kiadni. A különböző haladási ütem lehetővé teszi, hogy amíg a gyengébbek ismételnék és elmélyítik ismereteiket, addig a tehetségesebbek a törzsanyagon kívüli ismeretekkel gyarapodnak.

A tehetség, képesség kibontakoztatásához iskolánk a következő lehetőségeket, tevékenységi formákat szervezi:

Kötelező tanórai foglalkozásokon belül:

- A tanuló egyéni fejlődési üteméhez igazodó pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek alkalmazása.
- Differenciált tanulói tevékenységek szervezése.
- Érdeklődéstől függő tantárgyi kiegészítő modulok feldolgozása.
- A szabadon tervezhető órakeretet a fejlesztési igények szerinti tantárgyak, modulok időkeretének növelésére fordítjuk.

A szabadon tervezhető időkeretet:

- a tanult ismeretek alkalmazásának,
- a készségek, képességek fejlesztésére, valamint
- a tantervi követelményeket kiegészítő ismeretek elsajátítására, a képességek, készségek fejlesztésére fordítjuk

Külön tanulócsoport szervezésével a fennmaradó órakereten belül, a tanulók vállalkozhatnak az alábbi tantárgyak emelt óraszámú tanulásával a tantárgyi tartalmak mélyebb megismerésére, az emelt szintű oktatásba bekapcsolódásra:

- magyar nyelv és irodalom
- idegen nyelv
- matematika
- fizika
- informatika
- testnevelés
- szakmai tantárgyak

A szabadon felhasználható órakeret terhére szakkör formájában, vagy a 13. évfolyamon az emelt érettségire való felkészüléshez órarendi órával tudjuk hozzásegíteni diákjainkat a vágyott cél eléréséhez.

Az önszerveződő szakkörök működtetésével tanulóink lehetőséget kapnak az érdeklődésük kibontakoztatására, érdeklődésükhöz igazodó ismeretszerzésre, tevékenységek végzésére. Támogatja az oktatói testület a tehetséges diákok bevonását nemzetközi projektekbe, külföldi szakképző iskolákkal felvett kapcsolaton keresztül iskolalátogatáson és szakmai gyakorlaton való részvételt.

3.10. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az ifjúságvédelmi munkát (egyelőre) a vezetőség, későbbiekben az ifjúságvédelmi felelős koordinálja. (Az iskola – figyelembe véve a tanulólétszámot, valamint az ellátandó feladatokat – a Köznevelési törvény alapján ifjúságvédelmi felelőst foglalkoztat.)

A hátrányos helyzet és okai:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége,
- b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Az ifjúságvédelmi tevékenység végzése munkaterv alapján, az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, az érintett tanító oktatók, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat, a Nevelési Tanácsadó és a Gyermekjóléti szolgálatok, az iskolaorvos együttműködésével, a vezetőség irányításával történik.

Osztályfőnök és szakoktatók, nevelők ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:

- * év eleji adatgyűjtés, helyzetvizsgálat, jelzőrendszer működtetése
- * javaslattétel segélyezésre, támogatásra
- * fokozott törődés a problémás tanulókkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják az ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

3.11. Intézményhasználók részvétele az intézmény közéletében

3.11.1. Tanulói részvétel

Diákképviselő fórumai

A tanulók jogait és kötelességeit a Házi rend tartalmazza. A szervezett diákélet fontos kerete annak, hogy a tanulók megismerjék a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket. Ezek gyakorlásában tapasztalatot szerezzenek, fejlődjön kommunikációs és együttműködési készségük. A diákjogokkal összefüggő személyiségi jogok a tanulókat természetesen és magától értetődően illetik meg, azokat az oktatóknak és a diáktársaknak egyaránt tiszteletben kell tartania. A joggyakorlás

legfontosabb szervezett fóruma a diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére hozzák létre és működtetik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 9.-13. évfolyam osztályaiban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzativezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott oktató segíti. A diákönkormányzat szervezi a Gólya-napok, „Tökös”-nap, a Lányi Ferenc-nap, a Luca-nap, a farsang rendezvényeket, segíti a 9.-esek iskolai életbe való bekapcsolódását, elfogadja és támogatja az iskolai dokumentumok megvalósítását.

Diákpanaszok kezelése

A tanuló panaszaival oktatóikhoz, az osztályfőnökhöz majd az intézményvezetéshez fordulhat. A panasz jogosságát az érvényes jogszabályok, valamint illetékesség szerint vizsgálják, és annak eredményéről az érintett(ek) számára szóbeli, szükség esetén írásbeli tájékoztatást adnak.

3.11.2. Szülői részvétel

A szülő jogait és kötelességeit a köznevelési törvény tartalmazza. A szülők képviselőjének és az intézménnyel való kapcsolattartás szabályait a Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

A szülői részvétel helyi fórumai

A szülői munkaközösség

Az intézményben a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői munkaközösség működik. Az osztályba járó tanulók szülei alkotják az osztály szülői munkaközösségét. Az intézmény szülői munkaközössége az egyes osztályokból áll össze, amelyet a maguk közül választott elnök a tisztségviselőkkel és az osztályfőnökkel együttműködve irányít.

A szülői munkaközösség főbb tevékenységi területei:

- Szervezi a szülők tájékoztatását az intézmény céljairól, közvetíti a szülők véleményét az intézmény igazgatójának.
- Aktivizálja a szülőket a nevelő-oktató munka és a diákélet támogatása érdekében.
- Segíti a tanórán kívüli nevelőmunkát.
- Részt vállal az ifjúságvédelmi teendőkben.
- Segíti az intézmény, a képzésben részt vevő vállalatok, a társadalmi szervezetek, egyesületek között a kapcsolat kiépítését és működtetését.
- Közreműködik a végzős tanulók szalagavatójának szervezésében.
- Lehetőségeihez mérten részt vállal a tanulók jutalmazásában, segélyezésében, az intézményi eszközállomány fejlesztésében, az iskolai munka körülményeinek javításában.

Az intézményvezetés és a szülői munkaközösség között a kapcsolatot az SZM elnöke, illetve a szülői munkaközösség összekötő oktató/igazgatóhelyettes látja el. Az igazgató és az iskola szülői munkaközösségének képviselői szükség szerint, de legalább félévenként üléseznek. Az igazgató ezen üléseken tájékoztatást ad az intézmény munkájáról.

A közvetlen szülői információcsere fórumai

Az információcsere legfontosabb területei a *szülői értekezlet* és a *fogadóóra*, *e-napló*, *telefon*, *e-mail*, *honlap*. A pályaválasztás előtt álló fiatalok és szüleik nyílt napok keretében ismerkedhetnek meg az intézménnyel és annak szakmai programjával. Fontos, hogy a szülő megfelelő mennyiségű és pontos információt szerezzen az intézmény munkájáról. Ennek érdekében az intézmény minden évben összevont szülői értekezletet tart a 9. és végzős évfolyam szüleinek, továbbá minden év novemberében megszervezi a szülői nagyválasztmány részére a tájékoztató értekezletet. De részletes információval szolgál a honlap is az iskolában folyó munkáról. A megfelelő iskola- és szakmaválasztást segítik az intézményt bemutató szórólapok, tájékoztató füzetek, pályaválasztási kiállítások, nyílt nap, pályaválasztási szülőértekezletek.

3.11.3. Együttműködési eljárások

1. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az oktatók, szakoktatók, nevelők folyamatosan (szóban, illetve írásban) tájékoztatják.
2. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatóságával, az oktatókkal, az oktatói testülettel vagy az intézményi székekkel.
3. A szülőket az intézmény egészének életéről, az intézményi munkatervről, az aktuális feladatokról az intézmény igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az intézmény igazgatója legalább évente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az intézményi szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
4. A szülők és az oktatók együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
 - a) Szülői értekezlet.
Feladata:
 - a szülők és az oktatók közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása - az intézmény céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, - az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól, - a helyi tanterv követelményeiről, - az intézmény és az oktatók értékelő munkájáról, - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, intézményi magatartásáról, - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, - az intézményi és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról, - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézmény igazgatósága felé.

b) Fogadó óra.

Feladata a szülők és az oktatók személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

c) Nyílt nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az intézményi nevelő és oktató munka mindennapjaiba, segítse a pályaválasztást az általános iskola végzős évfolyamában.

d) Elektronikus napló: A szülő belépési kóddal folyamatosan nyomon követheti gyermeke tanulmányi előmenetelét, iskolai viselkedését, hiányzásainak alakulását.

e) Honlap: A honlap segítségével tájékozódhat a szülő a fontosabb dokumentumok tartalmáról, az aktuális eseményekről.

f) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle intézményi vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az intézményi munkaterv évenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatóságával, oktatói testületével.

3.12. Az iskolai közösségek együttműködése

3.12.1. Az igazgatóság és az oktatói testület együttműködése

1. Az oktatói testület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott oktató, vezető, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
2. Az együttműködés fórumai:
 - az iskolavezetőség ülései,
 - a különböző értekezletek,
3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkatervé határozza meg.
4. Az igazgatóság az aktuális feladatokról a belső hálón keresztül értesíti az oktatókat.
5. Az iskolavezetés tagjai kötelesek:
 - az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó oktatókat az ülés döntéseiről, határozatairól,
 - az irányításuk alá tartozó oktatók kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni a főigazgatóság felé.

6. Az oktatók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetésével.

3.12.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek. A munkaközösségek vezetőit a munkaközösség tagjai választják meg szavazati többséggel, az intézményvezető hagyja jóvá.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat:
 - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
 - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
 - iskolán kívüli továbbképzések,
 - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

3.12.3. Az oktatók és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják. Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az oktatók folyamatosan (szóban, írásban) tájékoztatják. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökökhöz, az iskola oktatóihoz, a diákönkormányzathoz vagy az iskolaszékhez fordulhatnak.

3.13. Az oktatók intézményi feladatai

3.13.1. Az oktatók alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a szakmai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltsse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel az oktatói testület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- Az oktatóra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

3.13.2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének határidőre való elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- A külföldi szakmai gyakorlat szervezése, lebonyolítása - nemzetközi projektekben való részvétel.

3.13.3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
-

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl.: tömegsport, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- Az oktatók, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

3.14. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

3.14.1. Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító oktatókkal, szakokkal, külső képzőhelyek szakembereivel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, a mulasztásokat az e-naplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Segíti és ösztönzi a tanulók továbbtanulását.

- A végzős évfolyamban aktívan vesz részt a szalagavató és ballagás szervezésében, lebonyolításban, végzi a vizsgára bocsátással kapcsolatos teendőket.
- Kitölti és vezeti az elektronikus naplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Kitölti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály viselkedését tanórák közötti szünetekben, a diákok által használt tantermének gondozottságát, a testnevelésórakon, gyakorlaton való részvételt. Lehetőség szerint hospitál.

3.14.2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- a) A tanév elején összeállított munkaterv
 - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
 - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
 - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
 - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán
 - Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
 - Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
 - Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya - felmentettek és HHH, HH tanulók összesítése
- Ösztöndíjjal kapcsolatos adminisztráció (TAJ, adószám, számlaszám)
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén

- példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)

3.15. Az osztályba és csoportba sorolás elvei és rendje

A tanítás osztálykeretben történik, egyes - a helyi tantervben meghatározott - tantárgyak oktatása csoportbontásban.

Az osztályba sorolás rendje

Külön osztályba kerülnek a szakmacsoportok tanulói, mely jogukat felvételi eredményük alapján biztosítják. A 2023/2024-es tanévben Gazdaság és menedzsment, valamint Informatika és távközlés ágazaton indul osztály. A következő tanévtől Gépészet, Elektronika és elektrotechnika és Sport ágazatokkal bővül az iskola profilja.

Az osztály és csoportképzés elvei

A csoportképzés, illetve az osztályok szervezése szakmák szerint történik. Az osztályok a tanulók megoszlása miatt szakmák szerinti csoportokra bontandók, és a szakmai tantervek szerinti közös tantárgyak kivételével (pl. munkavédelem, testnevelés, osztályfőnöki óra) a szakmai elméleti tárgyakat csoportbontásban tanulják. Az iskolai vagy iskolán kívüli külső tanműhelyekben a szakmai gyakorlatot a tanulók termelési csoportokban folytatják. A csoportlétszámok alakulásánál figyelembe kell venni, hogy 16-18 főnél több nem lehet egy csoportban. A 9-13. évfolyam osztályaiban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet (angol), informatikát és a szakmai tantárgyakat a helyi szakmai terv szerint. A csoportlétszámokat tanulók száma határozza meg.

3.16. A tanulói jogviszony, átjárhatóság

Technikumi képzés

- 9. évfolyamon lehetőség van technikumi osztályok közötti átjárhatóságra a tanító oktatók javaslatával szülői kérésre, intézményvezetői engedéllyel, különbözeti vizsgával a tanév első két hónapjában, az őszi szünet kezdetéig.
- Évfolyamon belül más szakmacsoportba való átjárhatóság az ezt követő időszakban csak különbözeti vizsga letételével lehetséges abban az esetben, ha a tanulót tanító oktatói csoport úgy értékeli, hogy a diák képes felkészülni erre a vizsgára a napi teendőinek ellátása mellett.

A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony,

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján;
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni;
- technikumi tanulmányok esetén az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján,
- ha a tanuló a gyakorlati képzésben tanuló szerződés alapján vesz részt, az első szakmai vizsga utolsó napján,
- ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált, és az iskolában nem folyik másik megfelelő szakképzés, vagy a tanuló nem kíván továbbtanulni, illetve a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább;
- a tankötelezettség megszűnése után - ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad -, a bejelentés tudomásulvételének napján;
- ha a tanuló tanulói jogviszonyát - a tanköteles tanuló kivételével - fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- Megszűnik a tanulói jogviszonya - a tanköteles kivételével - annak, aki igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.
- Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a tanulónak, akit a lefolytatott fegyelmi tárgyalás keretében kizárás fegyelmi büntetésben részesítettek.

3.17. Iskolai egyéb szolgáltatások

Az iskola lehetőségein belül, a tanév munkaterve, továbbá a használat szabályai szerint - oktatói felügyelet, irányítás mellett - biztosítja az iskola létesítményeinek, sportlétesítményeinek, könyvtárának, számítógépeinek (Internet) használatát.

Szociális ellátás

Fontos tanulóink szocializációjának segítése.

Az iskola korlátozott lehetőségein belül az alábbi szociális támogatási formák érvényesíthetők:

- Az intézmény rászoruló tanulói önkormányzati étkezési, illetve szociális segínyt igényelhetnek, melynek feltételeit önkormányzati rendeletek határozzák meg. A segélykérelmet az ifjúságvédelmi felelős/osztályfőnök gyűjtik össze minden félév elején.
- Tanulók részére kizárólagosan a nyári gyakorlat idejére tanulóbért fizet a gyakorlatot szervező intézmény vagy gazdálkodó szervezet, mely összeg a hatályos jogszabály szerinti összeg.
- Egyéb juttatások:
 - térítési díjas (gyakorlaton kedvezményes) étkezés,
 - munkaruha (cipő),
 - védőruha, védőeszközök,
 - az intézmény gazdálkodásának eredményességétől függően, pénzben jutalmazás.

3.18. Iskolai rendezvények és kialakítandó hagyományok

- Tanévnyitó: „Lányis” diákká fogadási ceremónia
- Gólya-napok
- Szalagavató bál megrendezése,
- Intézményi szintű karácsonyi ünnepség megrendezése,
- Nőnap,
- Végzős tanulók ballagása,
- Pedagógusnap,
- A tanévzáró ünnepély,
- Az intézetben végzett tanulók osztálytalálkozói
- Lányi Ferenc családjával való kapcsolat kialakítása és hagyománnyá szervezése
- Dunakeszi város rendezvényein való részvétel, szoros kapcsolat ápolása a várossal
- Lányi-Napok

Szakmai jellegű hagyományok

- Szakmai vetélkedők
- Egészségnap
- Környezetvédelmi napok
- Országos szakmai versenyek rendezése
- Tantárgyi versenyek megrendezése

- Tantárgyi házi versenyek megrendezése
- Új technológiák és termékek szakmai bemutatója, külső gazdálkodó egységek, vállalkozók közreműködésével
- Szakmai találkozókra való részvétel

Kulturális jellegű hagyományok

- Szavaló verseny.
- Prózamondó vetélkedő.
- Irodalmi bemutatók.
- Művészeti bemutatók.
- Zene világnapja
- Karácsonyi ünnepi műsor
- Megemlékezés a költészet napjáról.
- Különféle kiállítások rendezése.
- Sportvetélkedők rendezése.
- Intézeti sportnapok megrendezése. /"Lányi Kupa"/.

Megemlékezések

- Az aradi vértanúkról megemlékezés.
- Október 23-i megemlékezés.
- Március 15-i ünnepség.
- Megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatairól.
- Megemlékezés a holokauszt áldozatairól.
- Június 4. A nemzeti összetartozás napja

A diákélet hagyományai

- a) A diák-önkormányzati testületbe 1-1 fő delegálására kerül sor. Maguk közül 3 fős intézményi vezetőséget választanak.
- b) A diák-önkormányzati vezetőség képviseli az intézményi közösséget.
- c) A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért, az intézményben dolgozó oktató segítheti. (A segítséget az intézmény tanulója, illetőleg annak szülője is gyakorolhatja).
- d) A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, és az oktatói testület hagyja jóvá. /A jóváhagyás akkor tagadható meg, ha a szabályzatban jogszabályt sértő, vagy az intézmény

szervezeti- és működési szabályzatával, illetve házirendjével ellentétes tartalmú meghatározásokat tartalmaz. /

- e) A diákönkormányzat három fő képviselője részt vesz az intézményi szék munkájában. Szavazni csak a tanulókat érintő kérdésekben szavazhat.
- f) A diákönkormányzat - a tantestület véleményének kikérésével - dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az esetleges diákújság és a diákrádió szerkesztő bizottságának megbízásáról.
- g) A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a tanulókat érintő, következő kérdésekben:
 - jogszabályban meghatározott ügyekben az intézményi szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor,
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
 - a házirend elfogadásakor.
- h) A diákönkormányzat - a diákokat érintő kérdésekre vonatkozóan - véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- i/ A tanulók szervezett vélemény nyilvánításának formái:
 - a diákkörök: - a vélemények tartalmától függően - a magasabb önkormányzati szerveknek továbbíthatják kérésüket, javaslatukat, esetleg a diákmozgalmat segítő oktatón keresztül, - osztályszinten: az osztályközgyűlés vagy a diákkörön keresztül a diákönkormányzathoz, illetve az osztályfőnökhöz továbbíthatják kéréseiket, javaslataikat,
 - intézményi szinten a diákönkormányzaton keresztül vagy a diákönkormányzatot segítő oktatón keresztül lehet a javaslatokat, kéréseket továbbítani az intézményvezetés felé. A diákönkormányzat képviselője a tantestületi és nevelési értekezleteken a tanulókat érintő minden kérdésben véleményt formálhat, javaslatot tehet.

3.19. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- ágazati alapvizsga.
- 10. év végi közismereti vizsga

2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

5. A tanulmányok alatti kötelező vizsgákat a szakképzési törvény és annak végrehajtási rendelete alapján kell megszervezni.

A) Ágazati vizsga: A technikumi intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul, amely sikertelen vizsga esetén 60 napon belül megismételhető. A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett. A javítóvizsgán is sikertelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető, és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja. Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a

szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani. Ágazati alapvizsga leírását, mérésének, értékelésének szempontjait az adott szakmára vonatkozó Képzési Kimeneti Követelmények tartalmazzák.

B) Közismereti vizsga:

Iskolánk sajátos vizsgatípusa a közismereti vizsga. Az ágazati alapvizsga után 10. évfolyamban minden diák előre megadott tételsor alapján vizsgázik tanítási időben megszervezett módon magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és angol nyelv tantárgyakból. Ennek időpontját minden évben az intézmény munkarendjében rögzíti a tantestület. A vizsga 300%-os jegyként kerül be a tanuló értékelései közé. A felkészüléshez szükséges tételsort minden évben a tavaszi szünetig kapja meg a diák oktatójától. A tételsor tanévenként minden osztály számára egységes, de évenként változik. Célja a tanulmányok felénél az eddigi ismeretek összefoglalása, rendszerezése, majd értékelése egy szummatív méréssel.

6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal, - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében szereplő követelmények alapján az oktatók szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – az oktatók állapítják meg.

4. OKTATÁSI PROGRAM

Dunakeszi

4.3. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során az oktatók olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. Kollégáink saját tananyagokat és dolgozatokat, játékos feladatokat készítenek, s emellett a mérés-értékelés folyamatában is használják az online/digitális lehetőségeket, melyhez segítséget nyújt iskolánk jól felszerelt eszközparkja.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, szakmai tantárgyak, valamint a szakmai gyakorlat.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az oktatók szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs

munkaközösség, ott az egyes oktatók) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola képzési programjának.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

4.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési és értékelési rendszere

A nevelési programban a tanulói teljesítmények méréséhez csupán a legjellemzőbb eljárásokat adjuk meg, mivel a helyi tantervekben megjelennek a méréssel kapcsolatos konkrét eljárások. A méréseink célja mindenkor a szakmai program teljesítésének alakulása.

Mérést végző személy(ek)	Mérésben részt vevők köre	Mérés tartalma	Mérés módja	Mérés időbelisége, ciklikussága
A pedagógus	Osztályok, csoportok, egyes tanulók	Tanítási egység, témakör, modulok elsajátításának szintje, tanulói képességek, készségek, kompetenciák, személyiségfejlődés, neveltségi szint alakulása	Bemenetmérés, folyamatba épülő és kimenet mérés, alkalomszerű és rendszeres, részleges és teljes körű, számonkérő és alkalmazó	Alkalomszerű, rendszeres és ciklikus
Munkaközösség	Érintett összes tanuló, évfolyam, osztályok, csoportok,	A tantárgy(ak) anyagának elsajátítási szintje, tanulói képességek, készségek,	Bemenetmérés, kimenet mérés (felmérés), óralátogatás során folyamat	Alkalomszerű, ciklikus (munkatervtől függően) Munkaterv

	Egyes tanulók	kompetenciák, személyiségfejlődés, neveltségi szint alakulása. Differenciált képességfejlesztés, tehetséggondozás követelményeinek teljesülése	megfigyelésből egységes minimumszintek teljesítésének felmérése, versenyeztetés	szerinti gyakorisággal, versenykiírások szerint
Iskolavezetés	Iskola összes tanulója, évfolyam, osztályok, csoportok,	Egy-egy műveltségi (szakmai) terület vagy komplex átfogó méréssel a tartalmak elsajátításának szintje, tanulói képességek, személyiségfejlődés, neveltségi szint alakulása	Kimenet mérés (felmérés), óralátogatás során folyamat megfigyelésből	Ciklikus (munkatervtől függően)
Fenntartó, szakértők bevonásával	Iskola összes tanulója, évfolyam, osztályok, csoportok	Egy-egy műveltségi (szakmai) terület vagy komplex átfogó méréssel a tartalmak elsajátításának szintje, képességek, személyiségfejlődés alakulása,	Kimenet mérés (felmérés)	Eseti (célzott vizsgálat)
Ágazati irányítás, OKÉV	a célzott mintavétel szerint Tehetséges, kiemelkedő képességű tanulók	Vizsgálat célja szerint. Emelt szintű oktatás, tehetséggondozás alakulása	Állapotmérés Versenyeztetés	Eseti jellegű Versenykiírások szerint
Vizsgabizottság	Vizsgacsoport	Záróvizsga követelményeinek megfelelés szintje	Kimenetmérés	Záróvizsga

4.4.1. Az osztályozás pedagógiai művelete

- a) Az érdemjegyek és osztályzatok fogalmának, formáinak meghatározása:
- érdemjegy - a tanév folyamán rendszeres értékelés
 - osztályzat - félévi és év végi minősítés
 - formái – jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1), ettől lehetséges bizonyos keretek között eltérni és sajátos értékelési és minősítési formákat alkalmazni, de nem pusztán saját elhatározásból, hanem az iskola szakmai programja alapján.
- b) Hatáskör:
- oktató joga - értékeli és irányítja a tanulók munkáját
 - osztályfőnök joga - a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése és minősítése
 - oktatói testületi hatáskör – év végén az osztályzat megváltoztatása abban az esetben, ha az év végi osztályzat az érdemjegyek átlagától lényegesen eltér a tanuló hátrányára, és az oktató indokait az oktatói testület nem fogadja el. Ha a tanuló hiányzása miatt nem osztályozható, az oktatói testület dönt, hogy a tanév követelményeit a tanuló osztályozó vizsgán teljesítheti-e. Az oktatói testület abban az esetben tagadhatja meg az osztályozó vizsgára bocsátást, ha az igazolatlan órák száma meghaladja a 20 órát, és az iskola eleget tett kötelességeinek. Egyéb esetben a tanuló osztályozóvizsgát tehet. Az osztályozó vizsga előkészítése, megszervezése, lebonyolítása az intézményvezetés feladata a mindenkor hatályos jogszabályok szerint.
- c) Célhoz kötöttség (rendeltetésszerű használat):
- az érdemjegyek célja - a tanuló teljesítményének, előmenetelének tanítási év közbeni rendszeres értékelése.
 - osztályzatok - a tanuló tudásának értékelését és minősítését szolgálja.
 - az osztályzatok megállapításának alapja az érdemjegyek, a tanuló évközi teljesítménye, illetve az osztályozó és más vizsgákon nyújtott teljesítménye.
 - fegyelmi eszközként alkalmazás tilalma - az érdemjegyek, illetve osztályzatok megállapításakor a tanuló teljesítményét és szorgalmát kell figyelembe venni - tehát kivéve a magatartást.
- d) Értesítési kötelezettség:
- az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell, az osztályzatokról szintén.

Év végi elégtelen osztályzat javítóvizsgát von maga után. Az a tanuló, aki háromnál több tantárgyból elégtelen év végi osztályzatot kapott, tanköteles

tanuló esetében a tanévet megismételni köteles, nem tanköteles diák megismételheti.

4.4.2. Ellenőrzés, értékelés, osztályozás intézményi gyakorlata

ALAPELVEK:

1. Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás az oktatói tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.
2. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer.
3. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.
4. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az írásbeli számonkérés esetében előnyben kell részesíteni az esszé formájú összefüggő megnyilatkozásokat, és az ésszerű minimum szintjén kell tartani a tesztek, elsősorban feleletválasztós változataik használatát. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó / nagy - vagy témazáró / dolgozatok számát. Elvárás, hogy valamennyi átfogó témát írásbeli számonkérés zárja. A témazárók időpontját, témáját a számonkérő nevelőnek a megírás előtt legalább egy héttel be kell jelenteni a Kréta rendszerben, és egyeztetni a tanító tanár-teammel, mert egy tanítási napon csak két ilyen típusú ellenőrzésre kerülhet sor.
5. A tanuló tantárgyi teljesítményét a hagyományos ötfokozatú skála érdemjegyeivel minősítjük.
6. A tanuló félévi és év végi tantárgyi osztályzatainak kialakításához a heti tantárgyi óraszám és a félévenként minimálisan elvárt osztályzatok száma a következőképpen alakul: 1/3, 2/4, 3/5, 4/6. A félévi és év végi tantárgyi osztályzatainak kialakításakor az adott időszak alatt megszerzett különböző típusú érdemjegyek súlyozott átlagától az oktató lefelé legfeljebb egy osztályzat erejéig, felfelé is ennyire eltérhet. Az oktató mérlegelésétől függően a tanuló lehetőséget kaphat félévi és év végi osztályzatának átfogó javítására. A mérlegelés alapjául szolgáló szempontokat a tanulóval ismertetni kell. Ha az osztályt/csoportot az adott tantárgyból egynél több oktató tanítja, a félévi és év végi osztályzatot közösen alakítják ki. A szakmai orientációs tantárgyak érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelése tantárgyanként történik. A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
7. A szorgalmi időben kapott értékelést az oktató bejegyzi az elektronikus naplóba. A szülő vállalja, hogy ezeket naprakészen nyomon követi.
8. A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat, ez az elismerés lehet igazgatói, valamint

oktatói testületi szintű. Ha a tanulónak a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 3 "jó" osztályzata van (s ennél rosszabb osztályzata nincs), a tantestület általános dicséretét érdemli ki. A dicséreteket az elektronikus naplóban és bizonyítványban is dokumentálni kell.

9. A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító oktatók közösségének. A tanuló magatartását és szorgalmát az adott osztályban tanító oktatók a félévi, ill. tanév végi osztályozó konferencián értékelik. A hagyományos négyfokozatú skála érdemjegyeivel való minősítés az osztályfőnök javaslatára, véleménykülönbség esetén szavazással, egyszerű szótöbbséggel történik. A döntést előkészítő munkája során az osztályfőnök meghallgatja a tanuló és a diákönkormányzat véleményét is.

A magatartás értékelésekor – az intézmény házirendjében megfogalmazottak szellemében – a tantestület áttekinti, hogy

- a tanuló milyen mértékben fogadja el az iskola szellemiségét,
 - szabályrendszerét, erkölcsi alapelveit;
 - milyen mértékben jellemzi őt az önként vállalt fegyelmezettség;
 - mennyire tartja tiszteletben az emberi együttélés, a kulturált viselkedés normáit;
 - tiszteli-e a létrehozott szellemi és anyagi értékeket, védi-e a közösség és tagjai vagyonát;
 - képességei szerint vállal-e szerepet az intézményi közösségek formálásában;
 - közreműködik-e a kulturált intézményi környezet létrehozásában és fenntartásában.
- A szorgalom értékelésekor az oktatói testület azt vizsgálja, milyen mértékben és színvonalon él a tanuló az intézmény által számára biztosított művelődési lehetőségekkel. Ennek során alapvető szempont, hogyan aránylik a tanuló teljesítménye saját képességeihez.

A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz /2/.

Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

Magatartás minősítése:

A példás: magatartású tanuló intézményen belüli és kívüli viselkedése példamutató. Az intézmény házirendjét megtartja és másokkal is megtartatja. Az intézményi követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába.

A jó: magatartású tanuló az intézményi házirendet következetesen betartja. Oktatóival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható.

A változó: magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezte ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni

magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A rossz: magatartású tanuló a házirend szabályait hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Oktatóival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Intézményen belüli vagy kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül. A fenti minősítéseket a házirend igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai erősen befolyásolhatják.

Szorgalom minősítése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra, foglalkozásokra képességeihez, körülményeihez mértén akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, aktívan bekapcsolódik munkába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó: a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

4.4.3. Az ellenőrzés, értékelés formái

Szóbeli: beszélgetés, szóbeli összefüggő felelet, kiselőadás stb.

Írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró stb.

Gyakorlati: gyűjtőmunka, sportteljesítmény stb.

A pedagógus maga tervezi meg a szóbeli és írásbeli formák helyes arányát.

Vizsgarend Iskolánkban a következő típusú vizsgák fordulhatnak elő:

1. Ágazati alapvizsga: A KKK-ban meghatározottak szerint a 10. évfolyamon.
2. Érettségi vizsga: a 12. illetve 13. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga, melynek rendjét, követelményeit az érettségi vizsgaszabályzat határozza meg.
3. Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre a hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam

anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztállyal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

4. Tanterv-különbözeti vizsga: az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

A szakmai és érettségi vizsgára a tanulókat az iskola készíti fel. / A többi típusban az iskola útmutatást ad./ A vizsgák idejét a vizsgaszabályzat rögzíti. Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét az igazgató határozza meg.

Értékelő skálával való osztályozás technikum esetén:

A kerekítési szabályokra is tekintettel:

- 1,81 – 2,00 elégséges. Amennyiben a tanuló a 2,00 átlagot eléri, az oktató köteles a tanuló tanulmányi eredményét elégségesre értékelni
- 2,00 – 2,50 elégséges (2)
- 2,51 – 2,75 amennyiben az oktató úgy ítéli meg, közepes. 2,76-tól az oktató köteles a tanuló tanulmányi eredményét közepesre értékelni
- 3,00 – 3,50 közepes (3)
- 3,51 – 3,75 amennyiben az oktató úgy ítéli meg, jó. 3,76-tól az oktató köteles a tanuló tanulmányi eredményét jóra értékelni
- 4,00 – 4,50 jó (4)
- 4,51 – 4,75 amennyiben az oktató úgy ítéli meg, jeles. 4,76-tól az oktató köteles a tanuló tanulmányi eredményét jelesre értékelni

Érdemjegyek:

- jeles (5) a tanuló a törzsanyagon túli ismereteket is elsajátított, és segítség nélkül tudja alkalmazni
- jó a (4) tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni
- közepes (3) a tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítséggel tudja alkalmazni
- elégséges (2) tanuló a törzsanyag lényegét elsajátította, és jelentős segítséggel tudja alkalmazni
- elégtelen (1) a tanuló a törzsanyagot sem sajátította el, vagy segítséggel is nehezen tudja alkalmazni

Számonkérés típusa + % a Krétában	elégtelen	elégséges	közepes	jó	jeles
házi feladat, órai munka 50%					
röpdolgozat 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
szóbeli felelet (bár egy kicsit nehéz	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%

mérni) 100%					
témazáró (tesztes, kisesszés, feleletválasztós)200%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%
témazáró/házi dolgozat/esszé (elég nehéz százalékolni) 200%					
projekt feladat 300%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%

A tanulók továbbhaladása

1. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

2. A tanév végi elégtelen minősítés 1-3 tantárgyból javítóvizsgán javítható (augusztus hónap). Háromnál több elégtelen esetén az évfolyamot meg kell, illetve (nem tanköteles tanuló esetében) meg lehet ismételni.

3. Tanulói jogviszony esetén az Szkr. 164. §-ban írtakat kell megfelelően alkalmazni hiányzás esetén: „Ha a tanulónak – az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével – egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény eleget tett a 163. §-ban meghatározott értesítési kötelezettségének.”

Egybefüggő gyakorlat esetén továbbra is hatályban van az Szkr. 226. § (2) bekezdése: „Ha a tanuló tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette, és magasabb évfolyamba nem léphet.” Ezzel kapcsolatban az Szkr. 228/A. § továbbra is tartalmazza a szakképző intézményben szervezett egybefüggő gyakorlatról történt mulasztás pótlásának lehetőségét.

4. Választott tárgyat leadni - általános szabályként - lezárt év után lehet, felvenni igazgatói engedéllyel.

5. Egyéni tanrendű tanuló: Az egyéni tanrendű státust kérelmezni, a kérést indokolni kell. A tanuló félévkor beszámoló-, a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden,

az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. Az egyéni tanrendű tanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt.

Ellenőrzési-értékelési program

Kit/Mit?	Ki?	Milyen rendszerességgel?	Milyen formában?
Magatartás, szorgalom	osztályfőnök	havonta, év végén	szóban, érdemjeggyel írásban
Tanulmányi munka	Osztályfőnök, oktató	folyamatosan, félévkor, év végén	szóban, írásban érdemjeggyel
	igazgató	év végén	szóban
A vizsgázók teljesítménye	oktató	aktualitástól függően	szóban és írásban
Érettségi eredmények	munkaközösségvezetők, oktatók, vezetőség	a végzés utáni tantestületi értekezleten	szóban és írásban
Felvételi eredmények	munkaközösségvezetők, osztályfőnökök, vezetőség	az új tanévnnyitó értekezleten	szóban
Oktatók munkája	munkaközösségvezető, vezetőség	félévente	írásban és szóban
Oktató munka körülményei	Vezetőség	évente	írásban
Az épületek rendje, tisztasága, állapota	vezetőség, üzemeltető	folyamatosan aktualitástól függően	szóban és írásban

4.4.4. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Intézményünkben a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- valamennyi évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére kaphatnak szóbeli, és írásbeli házi feladatot;
- a kijelölt feladat(ok)hoz az oktatók a szükséges információkat biztosítják; rögzítik határidővel a Kréta-rendszerben

- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

4.5. A mindennapos testnevelés és testmozgás megszervezése

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

2. Ennek alapján - az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést a kerettantervben szabályozott számú testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- ♣ a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,

- ♣ iskolai sportkörben való sportolással,

- ♣ kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással. Kivételt képez a Sport ágazatra beiratkozó diák. Számára csak rendkívül kivételes esetben heti egy óra látogatása alól felmentést engedélyez a vezetőség.

Minden osztály számára heti egy alkalommal egy Egészségnevelés órát szervez az intézmény tantermi keretek között.

Szakmai képzési programok

Nappali tagozat:

- A) Sportedző és sportszervező ágazat
- B) Elektronika-elektrotechnika ágazat
- C) Gépészet ágazat
- D) Informatika és távközlés ágazat
- E) Gazdálkodás és menedzsment ágazat

Felnőttoktatás:

- A) Informatika és távközlés ágazat – Szoftverfejlesztő és tesztelő szakma
- B) Gazdálkodás és menedzsment ágazat – Pénzügyi és számviteli ügyintéző szakma
- C) Óvodai nevelő szakma

Helyitantervek

Történelem helyi tanterv

A történelem tantárgy tanításának feladata megismertetni a tanulókkal történettudomány legfontosabb alapelemeit. Célunk, hogy diákjaink megismerkedjenek a történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel, a múlt folyamataival, valamint tudatosodjon bennük a nemzeti hovatartozás érzése. Fontos, hogy azonosuljanak

kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

Fontos, hogy a tanulóink az egyetemes és a magyar történelmi jelenségeket a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit alapul véve tanulmányozzák. Célunk, hogy növendékeink megértsék a magyarság, a magyar nemzet; Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket, folyamatokat, és kialakulhasson a reális és pozitív nemzettudat, és ezáltal erősödhet bennük a hazaszeretet érzése.

A tanulás kompetenciái: A tanulási folyamat során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozhatnak, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszerek közül kell választaniuk. A forráskritika, a következtetések levonása, különböző gondolkodási műveletek során fejlődik a tanulási készség. A történelemhez köthető, értelmező kulcsfogalmak megértésén és állandó használatán keresztül a tanuló fejleszti a rendszerező, alkalmazó képességét is.

A történelmi folyamatok tanulmányozása során közelebb juthat a jelen társadalmi, gazdasági és politikai jelenségeinek megértéséhez.

Kommunikációs kompetenciák segítségével a tanulók különböző típusú, más-más korokból és eltérő társadalmi közegekből származó források feldolgozása során megismerkedhetnek a különféle kommunikációs környezetek (kontextusok) közötti összefüggésekkel.

A történelmi forrásokat tartalmazó internetes portálok, hang- és filmarchívumok és adatbázisokkal való megismerkedés, azok használata, az itt talált források feldolgozása is elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási készségek kialakításában, így a felelős és aktív állampolgárrá nevelésben, ezért történelem órákon nem pusztán a szemléltetés eszközei a digitális tartalmak.

A múltbéli mindennapi élethelyzetek vizsgálatával, az életmód változatos formáinak, valamint történelmi életutaknak és cselekedeteknek a megismerésével tapasztalatokat szerezhet saját életútjának tervezéséhez, megvalósításához.

A társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályok megismerése a tanulók alkalmazkodóképességét is fejlesztheti.

A kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során növendékeink megismerik az emberiség, a magyar nép kulturális örökségének fő elemeit. Értékelik a kiemelkedő emberi alkotásokat, és értelmezik azok tudományos és művészeti szerepét. A különböző történelmi korszakok áttekintésével elemzik az értékteremtő alkotások jelentőségét, és elemző gondolkodással feltárják az életmódra, a mindennapokra gyakorolt hatását.

Az új történelemszemlélet lehetőséget nyújt az életmódtörténeti témakörök feldolgozása révén arra, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja. A gyerekeknek látniuk kell, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is elősegíti. A történelmi korszakok jellegzetes mindennapjai nemcsak érdekes szemléltető segédanyagok lehetnek, hanem tapasztalatszerzésre is hasznosíthatók.

A középiskolai történelemtanítás az általános iskolában elsajátított ismeretekre és kompetenciákra épül. A középiskolában a történelemtanítás tovább bővül a források feldolgozásával, történelmi helyzetek és folyamatok elemzésével, a problémák azonosításával és megtárgyalásával. Az önálló információgyűjtés és –feldolgozás, a történelmi jelenségek értelmezése, elemzése, a különböző érvek mérlegelése, valamint a következtetések levonása együttesen segíti a történelmi szemléletmód kialakulását.

A tantárgy tanulása során fontossá válik az élményszerűség; érdekes feladatok lehetőséget kínálnak felismerések, problémák, elemzések, megvitatására, melyek egyes témák feldolgozása során felmerülnek.

A középiskolai tanulmányok során meg kell ismertetnünk tanulóinkat az egyetemes történelem jelenségeivel, történéseivel. Azonban a magyarság, a magyar nemzet, Magyarország sajátos helyzetéből adódó folyamatokat, törekvéseket, eseményeket ezen jelenségeket alapul véve- kiemelten kell szemlélnünk, elemeznünk; így alakulhat ki személyiségükben a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat. Alapvető annak érzékeltetése, hogy a magyar nemzet történelmére számos nemzetiség és közösség (pl. német, zsidó) együttélése is hatást gyakorolt. Nem maradhat el a magyarországi kisebbségek és nemzetiségek történetének bemutatása sem, valamint a határainkon túl kisebbségbe szorult magyarok történelmének átfogó megismertetése.

A történelem tantárgy értelmező kulcsfogalmi:

történelmi idő, történelmi forrás és bizonyítékok; ok és következmény; változás és folyamatosság; történelmi jelentőség, történelmi nézőpont és interpretáció.

Tartalmi kulcsfogalmak:

- politikai: politika, állam, államszervezet, államforma, köztársaság, diktatúra, demokrácia, parlamentarizmus, monarchia, önkormányzat, közigazgatás, hatalmi ágak, jog, alkotmány/alaptörvény, törvény, rendelet, birodalom;
- társadalmi: társadalom, társadalmi csoport/réteg, népesedés/demográfia, migráció, nemzet, etnikum, identitás, életmód;
- gazdasági: gazdaság, pénz, piac, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, adó, önellátás, árutermelés;
- eszme- és vallástörténelmi: kultúra, művészet, vallás, hit, egyház, civilizáció, eszme/ideológia, világkép.

Forráshasználat:

- a tanulók önállóan tudjanak használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrásokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások, könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);
- a tanulók tudjanak forráskritikát gyakorolni;
- a tanulók legyenek képesek összehasonlítani, értékelni egy-egy forrás hitelességét.

Ismeretszerzés:

- a tanulók tudjanak önállóan információkat gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképekről nyomtatott és digitális felületekről.

Tájékozódás időben:

- ismerjék az európai és magyar történelem tanult történelmi korszakait és képesek legyenek azokat időben elhelyezni.
- képesek legyenek azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- össze tudja hasonlítani - megadott szempontok alapján - az egyes történelmi korszakok, jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcsolódó eseményeit.

Tájékozódás térben:

- a tanulók legyenek képesek történelmi térkép-vázlatot alkotni hagyományos és digitális eljárással, vaktérképet értelmezni;
- a földrajzi környezet és a történelmi folyamatok összefüggéseit példákkal tudják alátámasztani;
- különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlításával, a történelmi tér változásainak és a történelmi mozgások követésével tudják feltárni - megadott szempontok alapján - a változások hátterét.

Kommunikáció a történelem tárgykörében:

- a tanulók tudjanak felismerni, kiválasztani, rendezni és alkalmazni azonos korhoz, témához kapcsolható történelmi fogalmakat;
- össze tudja foglalni rövid és egyszerű szaktudományos szöveg tartalmát; és ezek alapján tudjon készíteni vázlatot, jegyzetet;
- legyenek képesek megvitatni történelmi kérdéseket, melyeknek során érvekkel megindokolják a véleményüket, és reflektálnak mások véleményére.

A történelmi gondolkodásmód fejlesztése:

- a tanulók a tanult ismereteket tudják rendszerezni;
- legyenek képesek felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és történelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- legyenek képesek önálló kérdéseket megfogalmazni történelmi folyamatokról, jelenségekről, események feltételeiről, okairól és következményeiről;
- tudjanak önálló véleményt alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- legyenek képesek felismerni, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeiként alakultak ki.

9-10. évfolyam

Általános követelmények:

- a tanulók ismerjék a neolitikum és az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, az athéni demokrácia és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;

- tudják értelmezni a többistenhit és monoteista vallások legfontosabb jellemzőit, tanításaik főbb elemeit, és legyenek információik terjedésükről;
- ismerjék a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos elképzeléseket, tényeket, tisztában legyenek a téma legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeljék az államalapítás, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;
- tudják felidézni a honfoglalás, államalapítás körülményeit, a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb uralkodóink tetteit;
- ismerjék a magyarság törökellenes küzdelmeit, azok fordulópontjait és hőseit; megfigyelhessék a magyar és az európai történelem alakulását, melyeket meghatározóan befolyásolt a török megszállás;
- tudják bemutatni a kora újkor fő gazdasági és társadalmi folyamatait, ismerjék a felvilágosodás eszméit, azok kulturális és politikai hatását, legyen képük a francia forradalom európai hatásáról;
- összefüggéseiben és folyamatában tudják felidézni, miként hatott a magyar történelemre a Habsburg Birodalomhoz való tartozás, az együttműködés és konfrontáció megnyilvánulásai, a függetlenségi törekvések, és értékelni tudják a Rákóczi-szabadságharc jelentőségét;
- ismerjék és értékeljék a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit,
- legyenek tisztában a korszak: a reformkor és az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc időszakának kiemelkedő magyar politikusaival azok nézeteivel;
- fel tudják idézni az ipari forradalom szakaszait, illetve azok gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai hatásait;
- legyenek képesek bemutatni a modern polgári társadalom és állam jellemzőit és a 19. század főbb politikai eszméit, valamint felismerni a hasonlóságot és különbséget azok mai formái között.

A történelem tantárgy 9. évfolyam témakörei:

A Váci SZC Lányi Ferenc Technikum és Szakképző Iskola óra felosztása lehetővé teszi a történelem tárgy oktatását heti három órában. Ezért az eredetileg heti két órára szabott kerettanterv ennek megfelelően módosult összesen a tanév során 108 történelem órára. Ez a többlet óra lehetőséget ad lassabb haladásra, több ismételésre és még több önálló vagy projekt munkára, múzeumpedagógiai foglalkozásra. Így nagyobb eséllyel oldódik meg az a probléma, hogyan lehet a kezdetektől 1490-ig eljutni a diákokkal, s egyben időt szakítani a forrásokra és az elmélyedésre is.

A 9-es tankönyv (Történelem 9. évfolyam NAT2020 (OH-TOR09TA) hat témakörben, összesen 20 tematikus egységben tárgyalja az egyetemes és magyar történelem eseményeit. A tematikus egységek („leckék”) feldolgozását átlagosan 3-3 órában javasolt. Mivel a tanórákon nemcsak egyedül ismeretanyag-átadás történik, hanem folyamatosan figyelmet fordítunk a kompetenciafejlesztésre is, ezért a táblázatban látható oszlop (új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás) óraszámai így értendők.

Témakörök	Lecke	Új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás (óraszám)	Összefoglalás, ellenőrzés, gyakorlás, képességfejlesztés (óraszám)	Teljes óraszám
I. Civilizáció és államszervezet az ókorban	1-5	25	5	30
II. Vallások az ókorban	6-7	6	2	8
III. Hódító birodalmak	8-9	6	2	8
Ókor projekthét	76.o.		6	6
IV. A középkori Európa	10-14	15	2	17
V. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	15-18	13	2	15
VI. A középkori Magyar Királyság fénykora	19-22	13	2	15
Projekt hét magyar királyok			(	4
Év végi zárás			3	3
Összóraszám				108

A 9. évfolyam témaköreihöz kapcsolódó fogalmak:

- öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légio, limes, polgárjog;

- politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat;
- népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa;
- uradalom, földesúr, majorság, jobbágyság, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölíbatús, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh;
- finnugor, törzs, fejedeleme, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, századok, kunok, tatárok/mongolok;
- aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, székervár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika.

A történelem tantárgy 10. évfolyam témakörei:

A 10. évfolyamon a történelem tanórák száma heti 3 óra. Így ebben az évben lehetőség van a tartalmilag nagyon hosszú 9-es tananyag ismétlésére.

A 10-es tankönyv (Történelem 10. évfolyam NAT2020 (OH-TOR10TA) hét témakörben, összesen 22 tematikus egységben tárgyalja az egyetemes és magyar történelem eseményeit. A tematikus egységek („leckék”) feldolgozását átlagosan 2-3 órában javasolt. Mivel a tanórákon nemcsak egyedül ismeretanyag-átadás történik, hanem folyamatosan figyelmet fordítunk a kompetenciafejlesztésre is, ezért a táblázatban látható oszlop (új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás) óraszámait így értendők.

Témakörök		Új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás (óraszám)	Összefoglalás, ellenőrzés, gyakorlás, képességfejlesztés (óraszám)	Teljes óraszám
9. évfolyam tananyagának ismétlése	1-24	23	1	24
I. A kora újkor	25-35	9	2	11
II. A török hódoltság kora	36-48	11	2	13

Magyarországon				
III. A felvilágosodás kora	49-64	14	2	16
IV. Magyarország a 18. században	65-75	9	2	11
V. Az új eszmék és az iparosodás kora	76-83	6	2	8
VI. A reformkor	84-92	7	2	9
VII. A forradalom és a szabadságharc	93-108	14	2	16
Két mélységelvű téma feldolgozása		10		
Összesen				108

A 10. évfolyam témaköreire kapcsolódó fogalmak:

- gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk;
- rendi országgyűlés, hajdúszabadság, felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, census, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség;
- kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet;
- liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció;
- alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, örökváltság;
- márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviselői országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat.

11-12. évfolyam

Általános követelmények

- ismerjék a tanulók az 1848–1849-es forradalmat és szabadságharcot követő időszak kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit, véleményt tudjanak formálni a kiegyezésről;

- fel tudják idézni az első világháború előzményeit, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait,
- értékeljék a háborúkat lezáró békék tartalmát, és ismerjék fel a háború 20. század egészére gyakorolt hatását;
- legyenek tisztában az első világháború magyar vonatkozásaival, a háborús vereség következményeivel; értsék az okokat és körülményeket, amelyek a történelmi Magyarország felbomlásához, a Trianoni béke kényszerű megkötéséhez vezettek;
- lássák a Horthy-korszak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyait, ismerjék fel a magyar külpolitika mozgásterének korlátozottságát;
- legyenek tisztában a korszak ideológiai nézeteivel: a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák, embertelenségével;
- legyenek képesek felidézni a második világháború okait, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, ismerjék a holokausztot és a hozzávezető okokat;
- legyenek tisztában a magyar revíziós törekvésekkel, Magyarország háborúban való részvételével, az ország német megszállásával, a magyar zsidóság tragédiájával, a szovjet megszállás viszontagságos rendszerével, polgári lakosság szenvedésével, a hadifoglyok embertelen sorsával;
- összehasonlító elemzéssel be tudják mutatni a nyugati demokratikus világ és a kommunista szovjet blokk politikai és társadalmi berendezkedését;
- legyenek képesek jellemezni a hidegháború időszakát, bemutatni a gyarmati rendszer felbomlását és az európai kommunista rendszerek összeomlását;
- legyenek tisztában az 1956-os forradalom és szabadságharc okaival, eseményeivel;
- ismerjék a korszak hőseit, összefüggéseiben tudják szemléli a rendszerváltoztatás folyamatát, felismerve annak történelmi jelentőségét;
- legyenek tisztában a gyarmati rendszer felbomlásának következményeivel, India, Kína és a közel-keleti régió helyzetével;
- lássák reálisan a többpólusú világ jellemzőit, tudják elhelyezni Magyarországot a globális világ folyamataiban;
- fontos látni és megérteni a határon kívüli magyarság és a cigányság helyzetét, a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit, a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatát, különös tekintettel a visegrádi együttműködésére.

A történelem tantárgy 11. évfolyam témakörei:

A 11. évfolyamon a történelem tanórák száma heti 3 óra. Így ebben az évben lehetőség van az érettségi feladatokban való elmélyülésre.

A 11-es tankönyv (Történelem 11. évfolyam NAT2020 (OH-TOR11TA)) nyolc témakörben, összesen 32 tematikus egységben tárgyalja az egyetemes és magyar történelem eseményeit. A tematikus egységek („leckék”) feldolgozását átlagosan 2-3 órában javasolt. Mivel a tanórákon nemcsak egyedül ismeretanyag-átadás történik, hanem folyamatosan figyelmet fordítunk a kompetenciafejlesztésre is, ezért a táblázatban látható oszlop (új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás) óraszámai így értendők.

Témakörök	Új tananyag feldolgozása, képeségfejlesztés, gyakorlás (óraszám)	Összefoglalás, ellenőrzés, gyakorlás, képeségfejlesztés (óraszám)	Teljes óraszám
I. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	4	2	6
II. A dualizmus kori Magyarország	10	5	15
III. A nagy háború	8	6	14
IV. Az átalakulás évei	10	3	13
V. A két világháború között	6	2	8
VI. A Horthy-korszak	6	6	12
VII. A második világháború	14	4	18
VIII. A két világrendszer szembenállása	6	2	8
Két mélységelvű téma feldolgozása			10
Év végi ismétlés, zárás			4

A 11. évfolyam témaköreihöz kapcsolódó fogalmak:

-polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció.

-emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia.

-villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság.

-bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunista Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösteror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda.

-totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciók per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss.

-kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok.

-Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot

A történelem tantárgy 12. évfolyam témaköréi:

A 12. évfolyamon a történelem tanórák száma heti 3 óra. Így ebben az évben lehetőség van az érettségi feladatokban való elmélyülésre.

A 12-es tankönyv (Történelem 12. évfolyam NAT2020 (OH-TOR12TA) nyolc témakörben, összesen 20 tematikus egységben tárgyalja az egyetemes és magyar történelem eseményeit. A tematikus egységek („leckék”) feldolgozását átlagosan 2-3 órában javasolt. Mivel a tanórákon nemcsak egyedül ismeretanyag-átadás történik, hanem folyamatosan figyelmet fordítunk a kompetenciafejlesztésre is, ezért a táblázatban látható oszlop (új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás) óraszámai így értendők.

Témakörök	Új tananyag feldolgozása, képességfejlesztés, gyakorlás (óraszám)	Összefoglalás, ellenőrzés, gyakorlás, képességfejlesztés (óraszám)	Teljes óraszám
I. A második világháború végétől az 1956-os forradalomig	6	4	10
II. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	4	3	7
III. A kádári diktatúra	4	3	7
IV. A kétpólusú világ és felbomlása	6	2	8

V. A rendszerváltoztatás folyamata	6	2	8
VI. A világ a 21. században	4	2	6
VII. Magyarország a 21. században	6	4	10
VIII. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	4	2	6
Két mélységelvű téma feldolgozása			
Ismétlés, felkészülés az érettségire			
Összesen			

A 12. évfolyam témaköreihez kapcsolódó fogalmak:

-Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal.

-népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szlámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.

-MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortűzek.

-Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásörség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”.

-jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás.

-adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás

-modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.

-közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény.

-kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció.

Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tananyaga nem szerepel a fent jelzett tankönyvekben, ezért heti 1 óraszámban az Állampolgári ismeretek (NAT 2020 OH-ALP12TA) c. tankönyv használata javasolt.

Történelem vizsgák

- **A történelem közismereti vizsga a 10. évfolyam végén:**

- 9-10. évfolyam tudásanyagát egy szintfelmérő vizsgával zárjuk, melynek célja, hogy a tanulók számot adjanak történelmi ismereteikről, egyes témák összefüggéseiről; történelmi személyekről, fogalmakról, kronológiai adatokról.
- A vizsga 10 szóbeli tétel a 9. és 10. évfolyam ismeretanyagából. A tételsort a 10. évfolyam második félévének elején kihirdetjük.
- A vizsga folyamata:
Az adott tanév május hónapjában kerül sor a vizsgára. A vizsga kötelező.
A szóbeli vizsga felkészülési idővel együtt kb. 30 percig tart. Felkészülési idő 20 perc, a további 10 percen a tanuló összefüggően előadja a megadott témát. Majd a vizsgáztatók adott témával kapcsolatban kérdéseket tehetnek fel. A vizsga értékelése 200%-os érdemjegy.

- **Érettségi vizsga:**

- A mindenkor írásbeli vizsga az Oktatási Hivatal által szervezett érettségi vizsga, melyet a szaktanár az Oktatási Hivatal által kiadott javítókulcs alapján fog értékelni.
- A szóbeli vizsga: anyagát az Oktatási Hivatal határozza meg. A tételsor témakörönként kettő-négy, összesen 20–22 tételt tartalmaz. Általános szabály, hogy a szóbeli tételsorokat minden évben legalább 20%-ban módosítani kell (pl. a címeket, a feldolgozási szempontokat, a forrásokat).

Angol nyelv helyi tanterve

Bevezető az angol nyelv tantárgy oktatásához a 9-13. évfolyamon

A 9-13. évfolyam számára készült angol nyelv tantárgy célja, hogy a tanulók a nyelvet ne csupán kommunikációs eszközként, hanem a tudásuk elmélyítésére, valamint a nemzetközi szakmai és tudományos közegben való helytállásukhoz szükséges alapkompétenciák megszerzésére is használják. A kerettanterv figyelembe veszi a szakmai területek specifikus igényeit, és az angol nyelvet, mint közvetítő eszközt emeli ki, amely elengedhetetlen a globális és technológiai fejlődéshez. Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók magabiztosan és kreatívan használják az angolt mind a szakmai, mind a mindennapi életben.

A magas szintű oktatás biztosítása érdekében a tantárgyi követelmények kiterjednek a nyelvtan, a szókincs és a kommunikációs készségek mellett a különböző szövegfajták és szövegértési feladatok gyakorlására is. A tanulók számára kiemelt szerepet kap a projektalapú tanulás, amely lehetőséget biztosít számukra, hogy az angolt autentikus helyzetekben alkalmazzák, ezáltal jobban összekapcsolva a nyelvi és a szakmai kompetenciákat. Az IKT

eszközök – mint az interaktív táblák, a digitális oktatási platformok és a különféle online források – használata nem csupán a tanulási élményt teszi színesebbé és elérhetőbbé, hanem elősegíti a tanulók technológiai készségeinek fejlődését is.

A tantárgy tanítása során nagy hangsúlyt kap a tanulók kritikai gondolkodásának fejlesztése is, így a komplex, valósághű szituációk és esettanulmányok révén a nyelv elsajátítása nem csupán tudásbeli, hanem alkalmazási szintű készségeket is eredményez. Az angol nyelv oktatása ezen a szinten arra is lehetőséget biztosít, hogy a tanulók sikeresen vegyenek részt nemzetközi szakmai fórumokon, és hatékonyan végezzenek kutatásokat, dolgozzanak csapatban, valamint kommunikáljanak szakmai témákban globális közegben.

Az oktatás tehát nem csupán a nyelvi kompetenciák fejlesztésére, hanem az IKT eszközök révén a digitális kompetenciák és az önálló tanulási készségek elmélyítésére is hangsúlyt fektet. Az angol nyelv magas szintű elsajátítása olyan alapot ad a tanulónak, amely lehetővé teszi számukra, hogy sikeresen navigáljanak a jövő szakmai és tudományos kihívásaiban, miközben fejlesztik kreativitásukat, problémamegoldó és kooperációs készségeiket is.

Az angol nyelv oktatása a technikumokban kiemelt jelentőséggel bír, mivel a 9-13. évfolyamos tanulók számára a nyelv nemcsak kommunikációs eszközként, hanem a szakmai fejlődés és a globális munkavállalói piacon való érvényesülés alapjaként is szolgál. A kerettanterv célja, hogy a tanulók magas szintű nyelvi kompetenciákat sajátítsanak el, amelyek szükségesek az informatikai, pénzügyi, gépészeti, sport és elektronikai területeken való sikeres elhelyezkedéshez.

A tantárgy óraszámának elosztása a szakterületek igényeihez igazodik: a 9-10. évfolyamon a heti 4 órában a kezdő és haladó csoportok számára egyaránt biztosított a nyelvi alapkompenciák fejlesztése. A szakasz végére a haladó csoport tanulói elérik a KER szerinti B1+ és B2 nyelvi szintet. A kezdő csoport tanulói a A2 és B1 nyelvi szintet célozzák meg. A 11-12. évfolyamon a heti 5 órás óraszám lehetőséget ad a nyelvi készségek további finomítására, miközben a tanulók a szaktantárgyakhoz szükséges szakmai szókincset és terminológiát is elsajátítják. A szakasz végére célként kitűzött, KER szerinti B2+ és C1 szintet éri el a haladó csoport tanulói. Kezdő szinten pedig B1+ és B2 szintet. Az informatika szakon külön figyelmet kap a szakmai angol nyelv, mivel itt a 11-12. évfolyamon további heti 2 tanóra biztosítja, hogy a diákok mélyebb ismereteket szerezzenek az informatikai szakszövegek, dokumentációk és nemzetközi együttműködés szempontjából elengedhetetlen nyelvi elemek terén. A 13. évfolyam lehetőséget nyújt a tanulónak, hogy fakultáció keretében, további heti 2 tanórán fejlesszék angol nyelvtudásukat, célként kitűzve a C1 nyelvi szintet.

A tantárgy oktatása során fontos szerepet kap a digitális kompetenciák fejlesztése is, különösen az IKT eszközök alkalmazásával. Az interaktív tananyagok, online platformok és az internetes források integrálása segíti a tanulókat a nyelvi készségeik mellett a digitális írástudásuk növelésében is. Ezáltal a tanulók nemcsak angol nyelven szereznek szakmai

tudást, hanem felkészülnek arra is, hogy a modern munkahelyeken a digitális technológiák hatékony használatával önállóan és eredményesen dolgozzanak.

Az angol nyelv oktatásában alkalmazott módszertan célja, hogy a tanulók ne csupán a nyelvet, hanem a világ bármely pontján való szakmai és tudományos együttműködéshez szükséges készségeket is megszerezzék, így a nyelvtanulás nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szinten is támogatja jövőbeli szakmai pályájukat.

Az angol nyelv tantárgy célja, hogy minden tanuló számára biztosítsa a sikeres érettségihez szükséges nyelvi kompetenciákat, miközben készségeiket a jövőbeli szakmai életükhöz szükséges angol tudás megszerzésére is irányítja, ezzel az élethosszig tartó tanulás alapjait fekteti le.

Heti óraszámok ágazatonként és évfolyamonként

Ágazat	9.évf.		10.évf.		11.évf.		12.évf.		13.évf.		
	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	Mvai
Informatika	4	4	4	4	5	5	5	5			2
Informatika/szakmai					2	2	2	2	2	2	
Gépész	4	4	4	4	5	5	5	5			2
Elektronika	4	4	4	4	5	5	5	5			2
Sport	4	4	4	4	5	5	5	5			2
Pénzügy	4	4	4	4	5	5	5	5			2

K: kezdő, **H:** haladó, **Mvai:** munkavállalói alapismeretek

Kimeneti nyelvi szintek évfolyamonként

Évfolyam	Kezdő	Haladó
9. évfolyam	A2	B1+
10. évfolyam	B1	B2
11. évfolyam	B1+	B2+

12. évfolyam	B2	C1
13. évfolyam	B2+	C1+

Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a következő szempontok érvényesülnek a tankönyvek és a tanulási segédletek kiválasztásánál: a sávrendszerben tanított diákok oktatásában az adott szintű csoportnak megfelelő 'pre-intermediate', 'intermediate', 'upper-intermediate' és 'advanced' szintű könyveket használunk.

Kommunikatív, a való életre felkészítő, használható nyelvtudás elsajátítását segítő, modern, érdekes, a 14 és 19 éves korosztályt érdeklő témákat feldolgozó tankönyveket használunk.

Módszertanilag igyekszünk a legújabb kutatásokat felhasználni, interaktív, az internet és a számítástechnika vívmányait kiaknázó tananyagokat alkalmazni. A diákokat a tankönyvlistán szereplő akkreditált tankönyvekből tanítjuk.

A tanulók ellenőrzésének, értékelésének módja

A tanulók teljesítményét idegen nyelvből szóbeli és írásbeli számonkérés alapján értékeljük.

A minimum megszerzendő osztályzatok száma:

- heti 2 óra: minimum 4 osztályzat/félév
- heti 3-4 óra: minimum 5 osztályzat/félév
- heti 5 vagy több óra: minimum 6 osztályzat/félév

Érdemjegyek:

- jeles (5) a tanuló a törzsanyagon túli ismereteket is elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni
- jó a (4) tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni
- közepes (3) a tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítséggel tudja alkalmazni
- elégséges (2) tanuló a törzsanyag lényegét elsajátította, és jelentős segítséggel tudja alkalmazni
- elégtelen (1) a tanuló a törzsanyagot sem sajátította el, vagy segítséggel is nehezen tudja alkalmazni

Számonkérés típusa + % a Krétában	elégtelen	elégséges	közepes	jó	jeles
házi feladat, órai munka 50%					
röpdolgozat 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
szóbeli felelet (bár egy kicsit nehéz mérni) 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
témazáró (tesztes, kisesszés, feleletválasztós)200%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%
témazáró/házi dolgozat/esszé (elégtelen nehéz szájalékolni) 200%					
projekt feladat 300%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%

9. évfolyam

1. A tantárgy célja és feladatai

A tantárgy célja, hogy a tanulók számára biztosítsa az angol nyelv alapvető kommunikációs és szaknyelvi ismereteit, miközben fejleszti a nyelvi készségeket (beszéd, hallásértés, olvasás, írás).

Az angol nyelv helyi tantervének célja, hogy a 9. évfolyamon tanuló technikumi diákok számára megalapozza a nyelvi készségek fejlesztését, figyelembe véve a különböző tudásszintű csoportok igényeit. A kezdő csoport számára az alapvető nyelvtani szabályok, a szókincs bővítése és az egyszerű kommunikációs készségek elsajátítása a cél, hogy a diákok képesek legyenek alapvető információk cseréjére angol nyelven.

A haladó csoport számára a cél a nyelvi kompetenciák fejlesztése a középszintű érettségi követelményeihez igazodva, beleértve a bonyolultabb nyelvtani szerkezetek, a gazdagabb szókincs és a szóbeli, valamint írásbeli kommunikációs készségek javítását. Az érettségi felkészítés mellett fontos, hogy mindkét csoport számára helyet kapjon a szakmai angol nyelv is, amely segíti őket a jövőbeli szakmai pályafutásukhoz szükséges angol nyelvi tudás elsajátításában. A tantárgy célja, hogy minden tanuló számára biztosítsa a sikeres érettségit és a szakképzéshez szükséges alapvető nyelvi kompetenciák megszerzését. A tanterv az interaktív tanulásra, a kommunikációs készségek gyakorlására és a valós élethelyzetekhez kapcsolódó szituációk alkalmazására helyezi a hangsúlyt.

2. A tantárgy óraszám

- Évi összes óraszám: 144 óra
 - Heti óraszám: 4 óra
-

3. Tematika

1. Téma: Bemutakozás és személyes információk

- **Cél:** Ismerkedés, bemutatkozás, alapvető információk kérése és adása.
- **Szókincs:** Család, lakóhely, iskolai élet.

2. Téma: Iskolai élet és tantárgyak

- **Cél:** Az iskolai tantárgyak és napi rutin angol nyelvű ismertetése.
- **Szókincs:** Iskolai tantárgyak, órarend, iskolai felszerelés.

3. Téma: Térbeli orientáció és közlekedés

- **Cél:** Városi tájékozódás és közlekedési eszközök használata.
- **Szókincs:** Közlekedési eszközök, irányok, helyek.

4. Téma: Munka és karrier

- **Cél:** Szakmák és munkakörök bemutatása.
- **Szókincs:** Munkakörök, munkahelyi eszközök, munkafolyamatok.

5. Téma: Technológia és informatika

- **Cél:** Informatikai eszközök és technológiai kifejezések elsajátítása.
- **Szókincs:** Hardver, szoftver, programozás, internetes alkalmazások.

6. Téma: Szabadidő és szórakozás

- **Cél:** Szórakoztató programok, sportok és hobbik beszélgetése angolul.
- **Szókincs:** Sportok, filmek, könyvek, zenei stílusok.

7. Téma: Környezetvédelem és fenntarthatóság

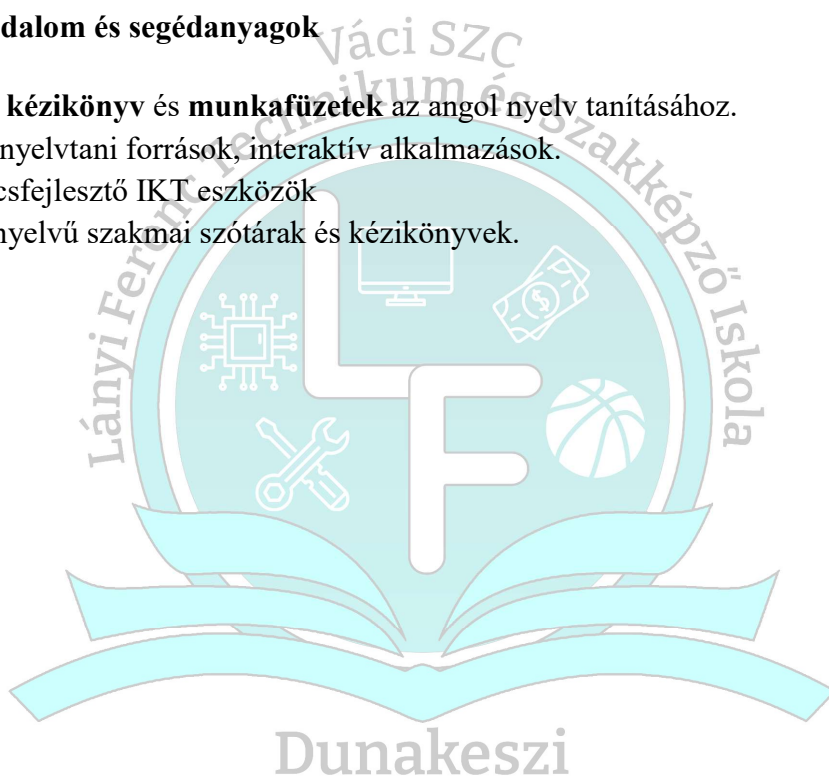
- **Cél:** Környezetvédelmi kérdések és fenntartható fejlődés megértése.
 - **Szókincs:** Megújuló energia, fenntarthatóság, szennyezés, újrahasznosítás.
-

4. Módszerek és eszközök

- **Kommunikációs gyakorlatok:** Párban és csoportban végzett beszélgetések, szerepjátékok, interjúk.
 - **Nyelvtani és szókincsfejlesztő feladatok:** Feladatgyűjtemények, kvízek, tesztek.
 - **Hallásértési feladatok:** Videók, hanganyagok.
 - **Projektfeladatok:** Prezentációk, szakmai leírások készítése.
 - **Digitális eszközök:** Online feladatok, interaktív alkalmazások
 - **Olvasmányok:** Szórakoztató és szakmai szövegek, cikkek.
-

5. Ajánlott irodalom és segédanyagok

- **Tanári kézikönyv és munkafüzetek** az angol nyelv tanításához.
- Online nyelvtani források, interaktív alkalmazások.
- Szókincsfejlesztő IKT eszközök
- Angol nyelvű szakmai szótárak és kézikönyvek.

10. évfolyam

1. A tantárgy célja és feladatai

A tantárgy célja, hogy a tanulók számára biztosítsa az angol nyelv alapvető kommunikációs ismereteit, miközben fejleszti a nyelvi készségeket (beszéd, hallásértés, olvasás, írás) készülve az évvégi angol vizsgára, ugyanis 10. évfolyam végén tanulóink az ágazati vizsga után az érettségi vizsgát alapul véve, vizsgát tesznek a közismereti tantárgyakból. Az iskola helyi tanterve tartalmazza a vizsga követelményeit és lebonyolítását a *10. Évfolyam - évvégi angol vizsga c. pont* ismerteti.

A 10. évfolyamos angol nyelv helyi tantervének célja, hogy tovább építse a 9. évfolyamon megszerzett nyelvi alapokat, és lehetőséget biztosítson a különböző tudásszintű csoportok számára a további fejlődésre. A kezdő csoport számára a tanterv célja az alapvető nyelvi készségek megerősítése, a nyelvtani szabályok elmélyítése és a szókincs bővítése. A diákok fokozatosan képesek lesznek komplexebb mondatok alkotására, egyszerű szövegek értelmezésére és alapvető társalgási helyzetek kezelésére angolul.

A haladó csoport számára a tanterv célja, hogy a diákok nyelvi kompetenciáit a középszintű érettségihez közelítse, különös figyelmet fordítva a bonyolultabb nyelvtani szerkezetek, a szókincs gazdagítása és a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésére. Az érettségi előkészítés mellett a tanulók különböző szituációkban, például munkahelyi környezetben és szakmai beszélgetésekben is magabiztosan tudják használni az angolt. A tanterv hangsúlyozza a szakmai angol nyelv elsajátítását is, hogy a tanulók felkészüljenek a technikai szakterületekhez szükséges szókincs és kommunikációs készségek használatára.

Dunakeszi

2. A tantárgy óraszám

- Évi összes óraszám: 144 óra
- Heti óraszám: 4 óra

3. Tematika

1. Téma: Egyén és társas kapcsolatok

- **Cél:** Ismerkedés, bemutatkozás, alapvető információk kérése és adása.

- **Szókincs:** Család, tulajdonságok, baráti kapcsolatok.

2. Téma: Iskola világa, nyelvtanulás

- **Cél:** Az iskolai tantárgyak és napi rutin angol nyelvű ismertetése.
- **Szókincs:** Iskolai tantárgyak, órarend, iskolai felszerelés.

3. Téma: Utazás, közlekedés

- **Cél:** Városi tájékozódás és közlekedési eszközök használata.
- **Szókincs:** Közlekedési eszközök, irányok, helyek.

4. Téma: Munkaerőpiac

- **Cél:** Szakmák és munkakörök bemutatása, önéletrajz.
- **Szókincs:** Munkakörök, munkahelyi eszközök, munkafolyamatok.

5. Téma: Technológia és informatika

- **Cél:** Informatikai eszközök és technológiai kifejezések elsajátítása.
- **Szókincs:** Internetes alkalmazások, socialmedia

6. Téma: Szabadidő és szórakozás, egészséges életmód, egészségügy

- **Cél:** Szórakoztató programok, sportok és hobbik, betegségek, tünetek és kezelési módok.
- **Szókincs:** Sportok, filmek, könyvek, zenei stílusok, egészségügy.

7. Téma: Környezetvédelem és fenntarthatóság

- **Cél:** Környezetvédelmi kérdések és fenntartható fejlődés megértése.
- **Szókincs:** Megújuló energia, fenntarthatóság, szennyezés, újrahasznosítás.

8. Téma: A fenntarthatóság és a társadalmi felelősségvállalás

- **Cél:** Fenntarthatóság, zöld technológiák és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása, szelektív hulladékgyűjtés
- **Szókincs:** Fenntarthatóság, környezetvédelem, társadalmi felelősségvállalás.

4. Ajánlott irodalom és segédanyagok

- **Tanári kézikönyv és munkafüzetek** az angol nyelv tanításához.
- Online nyelvtani források, interaktív alkalmazások.

- Szókincsfejlesztő eszközök.
- Angol nyelvű szakmai szótárak és kézikönyvek

5. Ajánlott irodalom és segédanyagok

- **Tanári kézikönyv és munkafüzetek** az angol nyelv tanításához.
- Online nyelvtani források, interaktív alkalmazások.
- Szókincsfejlesztő IKT eszközök
- Angol nyelvű szakmai szótárak és kézikönyvek.

11. évfolyam

1. A tantárgy célja és feladatai

A tantárgy célja, hogy a tanulók angol nyelvi készségeit fejlessze, figyelembe véve a középszintű érettségi és szakmai követelményeket. A haladó csoport célja, hogy a diákok felkészüljenek az előrehozott középszintű érettségire, míg a kezdő csoport számára a nyelvi alapok elmélyítése és a magabiztos kommunikáció elősegítése a cél.

Az angol nyelv helyi tantervének célja, hogy a 11. évfolyamos technikum tanulói számára megfelelő nyelvi alapot biztosítson a kerettanterv előírásai szerint, figyelembe véve a kezdő és haladó csoportok eltérő igényeit. A tanterv fő célja, hogy fejlessze a tanulók nyelvi készségeit, és felkészítse őket a jövőbeli szakmai kihívásokra, valamint lehetőséget biztosítson az érettségi vizsgára való felkészülésre.

A kezdő csoport tanulói számára a szövegértés és a beszédkészség fejlesztésére helyezett hangsúly biztosítja, hogy a tanulók magabiztosan tudjanak kommunikálni a mindennapi életben.

A haladó csoport számára a tanterv célja a nyelvtudás magasabb szintű fejlesztése. Itt a tanulók komplexebb nyelvi struktúrák, kifejezések elsajátítására. Továbbá az informatika szakon a szakmai angol nyelv használatára koncentrálnak, hiszen ettől az évfolyamtól kezdve heti 2 órában bevezetésre kerül a szakmai angol.

A haladó csoport a tanév végén előrehozott angol középszintű érettségire készülhet, a vizsgára való jelentkezés azonban csak a szaktanár beleegyezésével történhet. Az előrehozott érettségiről az *Érettségi vizsgával kapcsolatos információk* c. pontban pontosabb ismertető olvasható.

Dunakeszi

A tanterv mindkét csoport számára biztosítja a szükséges eszközöket a nyelvi készségek fejlesztésére, és célja, hogy a tanulók magabiztosan alkalmazzák az angolt a szakmai és mindennapi helyzetekben egyaránt. A haladó csoport számára pedig az érettségi vizsga sikeres teljesítése biztosítja a további nyelvi és szakmai előrelépés lehetőségét. A 11. év végén a szaktanár javaslatára szintfelmérő írása után a kezdő és haladó csoportok közötti átjárás lehetséges. Azok a tanulók, akik 11. év végén sikeres vizsgát tettek az előrehozott angol középszintű érettségien, lehetőséget kapnak a csoportban maradni és felkészülni a 12. évben tartott érettségien emelt szintű érettségi vizsgát tenni angol nyelvből.

2. A tantárgy óraszám

- **Évi összes óraszám:** 180 óra
 - **Heti óraszám:** 5 óra
-

3.1 Tematika – kezdő csoport

1. Téma: Nyaralás, utazás és turizmus

- **Cél:** Élménybeszámolók, prezentációk bemutatása angolul.
- **Szókincs:** nyaralás, vendéglátás, látványosságok ismerete, országok szokásai

2. Téma: Közügyek és szórakozás

- **Cél:** Események, körülmények nyelvi eszközökkel történető bemutatása.
- **Szókincs:** aktualitások, világ eseményei, szórakoztató tartalmak

3. Téma: Interkultúrális

- **Cél:** Célnyelvi országok ismerete
- **Szókincs:** kulturális sajátosságai, szokásai és hagyományai

4. Téma: Vásárlás és étkezés

- **Cél:** Vásárlási és étkezési szituációk angol nyelvű gyakorlása.
- **Szókincs:** Vásárlás, éttermek, étkezési kifejezések.

5. Téma: Globalizáció és nemzetközi munkahelyek

- **Cél:** A nemzetközi munkahelyek és a globalizáció hatása.
- **Szókincs:** Nemzetközi munkahelyek, munkakultúrák, munkavállalás.

6. Téma: Szakmai angol és problémamegoldás

- **Cél:** Szakmai problémák megoldása angolul.
- **Szókincs:** Szakmai terminológia, projektmenedzsment, hibakeresés.

7. Téma: Fenntarthatóság és környezetvédelem

- **Cél:** A környezetvédelem és fenntarthatóság angol nyelvű bemutatása.
 - **Szókincs:** Környezetvédelem, fenntarthatóság, globális problémák.
-

3.2 Tematika – haladó csoport

1. Téma: A karrier és munkahelyi környezet

- **Cél:** A szakmai élet és munkahelyi kommunikáció fejlesztése.
- **Szókincs:** Munkakörök, feladatkörök, munkahelyi kommunikáció.

2. Téma: Képzés és továbbképzés

- **Cél:** A továbbképzési lehetőségek és karrierfejlesztés angol nyelvű bemutatása.
- **Szókincs:** Oktatás, szakmai tanfolyamok, kurzusok.

3. Téma: Digitális világ és technológia

- **Cél:** A technológiai újítások és azok hatása az iparágakra.
- **Szókincs:** Technológiai eszközök, szoftverek, programozás.

4. Téma: Üzleti angol (tárgyalások és levelezés)

- **Cél:** Üzleti angol kifejezőkészség fejlesztése.
- **Szókincs:** Tárgyalások, üzleti levelezés, szerződések, ajánlatok.

5. Téma: Globalizáció és nemzetközi munkahelyek

- **Cél:** A nemzetközi munkahelyek és a globalizáció hatása.
- **Szókincs:** Nemzetközi munkahelyek, munkakultúrák, munkavállalás.

6. Téma: Szakmai angol és problémamegoldás

- **Cél:** Szakmai problémák megoldása angolul.
- **Szókincs:** Szakmai terminológia, projektmenedzsment, hibakeresés.

7. Téma: Fenntarthatóság és környezetvédelem

- **Cél:** A környezetvédelem és fenntarthatóság angol nyelvű bemutatása.
- **Szókincs:** Környezetvédelem, fenntarthatóság, globális problémák.

8. Téma: Érettségi felkészítés és szóbeli gyakorlatok

- **Szókincs:** Üzleti és szakmai angol, érettségi témák (munka, karrier, technológia, fenntarthatóság).
- **Nyelvtan:** Különböző időformák, bonyolult kérdő mondatok, előrehozott érettségi feladatok.

4. Ajánlott irodalom és segédanyagok

- **Tanári kézikönyv és munkafüzetek** az angol nyelv tanításához.
 - Online nyelvtani források, interaktív alkalmazások.
 - Szókincsfejlesztő eszközök.
 - Angol nyelvű szakmai szótárak és kézikönyvek.
-

5. Informatika szak – szakmai angol

A tantárgy célja, hogy a tanulók angol nyelvi készségeit magas szintre emelje, figyelembe véve a középszintű érettségi követelményeit. A tanulók célja, hogy képesek legyenek bonyolultabb nyelvi struktúrák használatára és önállóan kommunikáljanak különböző szakmai helyzetekben, valamint képesek legyenek angolul elvégezni komplex feladatokat, beleértve a szakmai témákat is. A tanulmányok során hangsúly kerül az olvasott és hallott szövegek értelmezésére, írásbeli készségek fejlesztésére, valamint a szóbeli és írásbeli kommunikációra a munka világában és a mindennapi életben.

A heti két plusz szakmai angol óra lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók elsajátítsák az informatika szakterületéhez kapcsolódó speciális szókincset és kifejezéseket, miközben fejlesztik általános nyelvi készségeiket is. A tanulók a kommunikációs és szövegértési feladatokon keresztül gyakorolják az angol nyelvet, hogy a jövőbeli szakmai életükben magabiztosan használhassák azt nemcsak az iskolai, hanem a nemzetközi munkakörnyezetben is.

- **Évi összes óraszám:** 72 óra
- **Heti óraszám:** 2 óra

12. évfolyam

1. A tantárgy célja és feladatai

A 12. évfolyam angol tantárgyának célja a nyelvi készségek fejlesztése és az érettségi vizsgára való felkészítés. A haladó csoport számára az emelt szintű érettségi elérésére való felkészülés, míg a kezdő csoport számára a nyelvtani alapok erősítése és a kommunikációs készségek fejlesztése mellett a középszintű érettségre való felkészülés. A 12. évfolyamos angol nyelv helyi tantervének célja, hogy a technikumban tanuló diákok a kerettanterv előírásainak megfelelően tovább fejlesszék nyelvi készségeiket, és felkészüljenek az érettségi vizsgákra. A tanterv a kezdő és haladó csoportok eltérő igényeihez igazodik, figyelembe véve, hogy a diákok nyelvi szintje és céljaik is különböznek.

A kezdő csoport számára a fő cél a nyelvi alapok elmélyítése és a kommunikációs készségek fejlesztése. Az érettségre való felkészülés során a diákok megszilárdítják a középszintű nyelvtani ismereteiket, bővítik szókincsüket, és képesek lesznek magabiztosan kommunikálni különböző szituációkban. A tanulók a szövegértési és beszéd-készségeik továbbfejlesztésére összpontosítanak, hogy a vizsga során sikeresen teljesíthessék a középszintű vagy emelt szintű követelményeket, tudásszintjüktől függően.

A haladó csoport számára a tanterv célja a magasabb szintű nyelvi kompetenciák fejlesztése. A tanulók komplexebb nyelvi szerkezeteket, szakmai kifejezéseket és stílusokat sajátítanak el, és képesek lesznek érvelni, véleményt formálni, valamint összetett szövegeket értelmezni és elemezni. A haladó csoport számára az érettségi végén angol emelt szintű érettségi teszt ad lehetőséget arra, hogy a diákok mélyebb nyelvtudásukat és magas szintű kommunikációs készségeiket bizonyítsák.

A tanterv mindkét csoport számára biztosítja a szükséges tudást és gyakorlást, hogy a diákok a nyelvet magabiztosan használhassák a jövőbeli tanulmányi és szakmai életükben. Az érettségi vizsgák sikeres teljesítése hozzájárul a további tanulmányokhoz, valamint a munkaerőpiacon való boldoguláshoz is.

A 12. évfolyam végén a 9-12. évfolyamokon kezdő csoportban angolt tanuló diákok, angol középszintű érettségit tesznek, míg a haladó csoport tagjainak lehetősége van emelt szintű érettségi megszerzésére. A 11. évfolyam végén középszintű angol érettségit tett tanulók lehetőséget kapnak emelt angol érettségit szerezni.

2. A tantárgy óraszám

- **Évi összes óraszám:** 180 óra

- **Heti óraszám:** 5 óra
-

3. Tematika

1. Téma: Tudomány és technika

- **Cél:** technikai fejlődés, internet világának bemutatása, innováció
- **Szókinsz:** internet, feltalálók, technológia használata mindennapi életünkben

2. Téma: Pénzügy és gazdaság

- **Cél:** pénzügyi világ ismerete, gazdasági helyzet általános bemutatása.
- **Szókinsz:** bankok, online shopping, számlanyitás, spórolás, költekezés.

3. Téma: Karrier és munkavállalás

- **Cél:** munkahelyek, szakmák, jövőkép bemutatása.
- **Szókinsz:** állásinterjú, önéletrajz, munkaköri leírások.

4. Téma: Szociokulturális ismeretek, társadalmi szokások

- **Cél:** tradíciók, hagyományok ismerete.
- **Szókinsz:** történelmi események, sport, irodalom, földrajzi ismeretek

5. Téma: Érettségi felkészítés és szóbeli gyakorlatok

- **Cél:** az érettségi témakörök gyakorlása

4. Ajánlott irodalom és segédanyagok

- **Tanári kézikönyv és munkafüzetek** az angol nyelv tanításához.
 - Online nyelvtani források, interaktív alkalmazások.
 - Szókinszfejlesztő eszközök.
 - Angol nyelvű szakmai szótárak és kézikönyvek.
-

5. Informatika szak – szakmai angol

Az informatika szakon tanuló diákok számára a heti két plusz óra szakmai angol biztosítja, hogy a tanulók elsajátítsák az informatika területéhez kapcsolódó szakkifejezéseket és kommunikációs formákat. Ez a plusz tanulási lehetőség különösen fontos, mivel segíti a diákokat abban, hogy a nemzetközi szakmai környezetben is magabiztosan használják az angolt.

- **Évi összes óraszám:** 72 óra
- **Heti óraszám:** 2 óra

13. évfolyam

Fakultáció

A 13. évfolyamos angol nyelv helyi tantervének célja, hogy a technikumban tanuló diákok számára magas szintű nyelvi készségeket biztosítson. Felkészítve őket a kezdő és haladó csoportok igényeihez igazodva a B2 vagy C1 nyelvvizsgára évfolyamszintű fakultáció keretében heti 2 órában.

A diákok a kommunikációs készségeik fejlesztésére helyeznek hangsúlyt, miközben a nyelvtani ismeretek elmélyítése és a szókincs bővítése is kiemelt szerepet kap. A tanulók a szövegértési, beszéd-készségi és írásbeli feladatok révén felkészülnek arra, hogy a későbbiekben képesek legyenek a magasabb szintű nyelvi kihívásokkal is megbirkózni.

A fakultáció szinten indított évfolyam szintű csoportok lehetőséget biztosítanak a tanulók számára, hogy mélyebb, személyre szabott felkészítésben részesüljenek, és elérjék a kívánt nyelvi szintet.

- **Évi összes óraszám:** 72 óra
- **Heti óraszám:** 2 óra (fakultáció)

Munkavállalói ismeretek angol nyelven

A tantárgy a 13. évfolyamon kerül oktatásra, minden szakon, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított tudására és nyelvi kompetenciájára.

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek a munka világában helytállni. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni és leírni. Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Rendelkezzenek megfelelő szókincssel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

- **Évi összes óraszám:** 72 óra
- **Heti óraszám:** 2 óra

10. Évfolyam - évvégi angol vizsga

10. évfolyam végén tanulóink az ágazati vizsga után az érettségi vizsgát alapul véve, vizsgát tesznek a közismereti tantárgyakból, így angol nyelvből is.

A vizsga felépítése:

2 részből áll a vizsga, melyből az első rész a szóbeli vizsga megkezdésének feltétele, annak eredménye az értékelésbe nem számít bele, csak előfeltétele a vizsgának.

Első része/előfeltétel: írásbeli feladatsor, mely tartalmaz egy szövegértési és egy nyelvhelyességi feladatot. Rendelkezésre álló idő: 30 perc. A kitöltött dolgozatok rögtön javításra kerülnek. A vizsgázónak 70%-os eredményt el kell érnie ahhoz, hogy a vizsga szóbeli részét abszolválja.

Második rész: szóbeli vizsga, mely egy önálló téma kifejtése az alábbi témakörökből. A szóbeli feleletre összesen 30 pont adható az alábbi szempontok szerint. Ez a vizsgarész kerül értékelésre.

Értékelési szempontok:

1. Részletesség 5p
2. Önállóság 5p
3. Mondanivaló összefüggő kifejtése 5p
4. Szókincs, kifejezésmód 5p
5. Nyelvtan 5p
6. Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés 5p

Értékelés:

200%-os jegyként kerül beírásra

0-30% - elégtelen

31-55% - elégséges

56-70% - közepes

71-85% - jó

86-100% - jeles

Témakörök:

1.Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, házimunka
- Személyes tervek

2. Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

4. Az iskola

- Saját iskola bemutatása (sajátosságok, pl. szalmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka

- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbi
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- Kulturális események

8. Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés

- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. Gazdaság

- Családi gazdálkodás
- A pénzszerpe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Érettségi vizsgával kapcsolatos információk

11. évfolyam:

Angol nyelvből tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók előrehozott középszintű (B1) érettségit tehetnek május - június időszakban, amennyiben a tanuló teljesítette az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeket és megszerezte a számára előírt osztályzatokat a szakmai programban leírtak szerint.

Amennyiben a tanuló az előrehozott érettségi vizsgán sikeres vizsgát tett angol nyelvből, úgy nincs lehetősége, hogy a sikeres vizsgát az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt középszinten megismételje. Ismétlő érettségi vizsgát az érettségi bizonyítvány megszerzése után tehet.

Sikertelen előrehozott érettségi vizsga esetén javító vizsgára legkorábban a rendes érettségi vizsgaidőszakában van lehetőség.

Érettségi vizsga jelentkezés határideje: február 15.

A határidőn túl benyújtott vizsgajelentkezéseket nem lehet elfogadni. Az érettségi jelentkezést a jelentkezési határidőt követően módosítani, visszavonni nem lehet.

Sikeres érettségi után a tanuló az adott tantárgy követelményeit teljesítette, így választási lehetősége van:

- a, A nyelvi tanórákon való részvétel alól mentesül – a szakmai nyelvi foglalkozások alól nem mentesít
- b, A nyelvi tanórákon továbbra is részt vesz – B2 emelt szintű érettségire készül fel.
- c, A nyelvi tanórákon továbbra is részt vesz, fejleszti nyelvi kompetenciáit, de nem készül a B2 emelt szintű érettségire.

12. évfolyam:

A tanulói jogviszonnyal rendelkező, érettségi bizonyítvánnyal még nem rendelkező tanulók érettségi vizsgát tesznek a május – júniusi vizsgaidőszakban, amennyiben a tanuló teljesítette az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeket és megszerezte a számára előírt osztályzatokat a szakmai programban leírtak szerint.

Angol nyelvből középszinten (B1) és emelt szinten (B2) lehet érettségi vizsgát tenni. Szintemelő vizsga csak emelt szinten tehető.

Vizsgafajták:

- a, Rendes érettségi vizsga: A középiskolai tanulmányok követelményeinek teljesítése után első alkalommal tett érettségi vizsga.

b, Szintemelő érettségi vizsga: A középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megismétlése.

c, Javító érettségi vizsga: A sikertelen előrehozott érettségi vizsga esetében a rendes érettségi vizsgaidőszakban tett javítóvizsga.

Érettségi vizsga jelentkezés határideje: február 15.

A határidőn túl benyújtott vizsgajelentkezéseket nem lehet elfogadni. Az érettségi jelentkezést a jelentkezési határidőt követően módosítani, visszavonni nem lehet.

Testnevelés tantárgy helyi tanterv

(gépészet, informatika, pénzügy, elektronika) heti 3 tanóra, 9-12. évfolyamokra lebontva. A tanterv követi a NAT és a kerettanterv előírásait, valamint figyelembe veszi a helyi sajátosságokat és a szakos igényeket.

Helyi Tanterv – Testnevelés tantárgy

Évfolyamok: 9., 10., 11., 12.

Heti óraszám: 3 óra

I. A tantárgyról általánosságban: célok és feladatok

Általános célok:

A tanulók testi és lelki egészségének fejlesztése.

A sport iránti pozitív attitűd kialakítása.

A motorikus képességek és az egészségmegőrzési szokások fejlesztése.

A közösségépítés csapatjátékokkal és közös tevékenységekkel.

Feladatok:

A testnevelési alapképességek fejlesztése (erő, gyorsaság, állóképesség, hajlékonyság, koordináció).

Sportági alapismeretek és technikák oktatása (pl. atlétika, labdajátékok, torna).

Egészséges életmódra nevelés, prevenciós ismeretek átadása.

Szociális készségek, önismeret, önfegyelem fejlesztése.

II. Célrendszer és fejlesztendő kompetenciák

Célrendszer:

A fizikai teljesítőképesség fejlesztése.

Egészségmegőrző és balesetvédelmi ismeretek átadása.

Mozgás iránti pozitív hozzáállás kialakítása.

Fejlesztendő kompetenciák:

Motorikus képességek (erő, ügyesség, gyorsaság).

Szociális készségek: csapatmunka, kommunikáció.

Tanulási kompetenciák: önálló mozgásfejlesztés képessége.

III. Óraszámok és tematikai egységek

Minden évfolyamon az alábbi tematikai egységekre épül:

1. Atlétika

2. Labdajátékok

3. Torna

4. Erő- és állóképesség fejlesztés

5. Stretching

6. Szabadidősportok

7. Egészségmegőrzés, prevenció

Éves óraszám: 111 óra (3 óra/hét x 37 hét)

9 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	15	Futás, ugrás alapismeretei	Futás- és ugrástechnika fejlesztése	Start, iram, lendület, talajfogás
Labdajátékok	35	Labdakezelés alapszintű ismerete	Röplabda alaptechnikák (passzolás, ütés, nyitás)	Röplabda, labdakezelés, alapállás
Torna	10	Talajgyakorlatok alapelemei	Talajgyakorlatok végrehajtása pontosságra	Talajtorna, egyensúly, testtartás
Erő-állóképesség	30	Egyszerű erőgyakorlatok	Saját testsúlyos gyakorlatok az állóképesség fejlesztésére	Állóképesség, erőnlét, ismétlés
Stretching	5	Alapvető nyújtógyakorlatok ismerete	Nyújtások az izmok rugalmasságának növelésére	Nyújtás, izomlazítás
Szabadidősportok	10	Tollaslabda és frizbi alapjátékok	Alapvető technikák gyakorlása	Szabadidő, játék, mozgáskoordináció
Prevenció	6	Táplálkozási alapok	Egészséges táplálkozás alapelvei	Táplálkozás, vitaminok, energiaforrások

10 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
------------------	---------	----------------	--------------------------------------	---------------

Atlétika	15	Rövidtávfutás alapjainak ismerete	Rövid- és középtávú futótechnika fejlesztése	Tempó, ritmus, erőátvitel
Labdajátékok	35	Kosárlabda és röplabda alaptechnikák	Kosárlabda és röplabda taktikai elemek	Taktika, csapatjáték, koordináció
Torna	10	Szergyakorlatok alapszintje	Szerek használata gyakorlatok végrehajtására	Szergyakorlat, bátorság, kontroll
Erő-állóképesség	30	Futás és kitartó gyakorlatok ismerete	Állóképességi futások	Kitartás, futás, tempó
Stretching	5	Alap légzési technikák	Légzéstechnika relaxációhoz	Légzés, relaxáció
Szabadidősportok	10	Túrázási alapismeretek	Természetjárás alapelvei	Túrázás, természet, állóképesség
Prevenció	6	Mozgásszervi problémák megelőzése	Gerincvédelem, helyes testtartás	Prevenció, testtartás, gerincvédelem

11 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	10	Futás és ugrás alapjai	Futó- és ugrószámok technikája	Rajt, lendületvétel, érkezés
Labdajátékok	30	Kézilabda alapelemek	Kézilabda taktikai elemek	Taktika, csapatszellem, helyezkedés
Torna	5	Komplex talajgyakorlatok ismerete	Összetett talajgyakorlatok pontosságra	Kombináció, ritmus, mozgássor
Erő-állóképesség	30	Funkcionális edzés alapismeretek	Izomerősítés funkcionális gyakorlatokkal	Funkcionalitás, erő, izommunka

Stretching	10	Nyújtások alapjai	Regenerációs célú nyújtások	Regeneráció, rugalmasság, izomlazítás
Szabadidősportok	15	Tájékozódási gyakorlatok	Tájékozódás, térképhasználat	Tájékozódás, térkép, iránytű
Prevenció	6	Stresszkezelési technikák	Stresszkezelés és megelőzés	Stressz, prevenció, relaxáció

12 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	10	Rövidtávfutás technikája	Gyorsasági futások	Gyorsaság, rajt, ritmus
Labdajátékok	30	Futball alapjáték	Csapatjátékok stratégiája	Csapatmunka, stratégia, labdakezelés
Torna	5	Talajgyakorlatok	Pontos talajgyakorlatok kivitelezése	Egyensúly, precizitás, mozgásfolyamat
Erő-állóképesség	30	Eszközhazsnálatos edzések ismerete	Eszközhazsnálat az erősítésben	Súlyzó, ellenállás, állóképesség
Stretching	10	Lazító technikák alapjai	Izomlazító gyakorlatok	Lazítás, izomregeneráció
Szabadidősportok	15	Rekreációs sportok alapjai	Kikapcsolódás és szórakozás sporttal	Rekreáció, mozgás, kikapcsolódás
Prevenció	11	Sérülésmegelőzés alapjai	Sérülések elkerülése és edzéstervezés	Sérülés, tervezés, biztonság

IV. Mérés-értékelés kritériumai

Általános elvek:

Teljesítmény, aktivitás és fejlődés alapú értékelés.

Minimum 5 osztályzat félévenként.

Értékelési arányok:

Teljesítmény: 40%

Részvétel, aktivitás: 30%

Egyéni fejlődés: 20%

Elméleti ismeretek: 10%

V. Tankönyvek és segédanyagok

Korszerű, életkorhoz és sportághoz igazodó anyagok.

Digitális és vizuális segédanyagok használata.

VI. Évfolyamokra bontott részletes tananyag

9. Évfolyam:

Atlétika (15 óra): Futás, ugrás technikák.

Labdajátékok (35 óra): Röplabda, alaptechnikák.

Torna (10 óra): Talajgyakorlatok.

Erő-állóképesség (30 óra): Saját testsúlyos gyakorlatok.

Stretching (5 óra): Alapnyújtások.

Szabadidősportok (10 óra): Tollaslabda, frizbi.

Prevenció (6 óra): Táplálkozási ismeretek.

10. Évfolyam:

Atlétika (15 óra): Rövid- és középtávfutás.

Labdajátékok (35 óra): Kosárlabda, röplabda taktika.

Torna (10 óra): Szergyakorlatok.

Erő-állóképesség (30 óra): Futóedzések.

Stretching (5 óra): Légzéstechnika.

Szabadidősportok (10 óra): Túrázás.

Prevenció (6 óra): Mozgásszervi problémák megelőzése.

11. Évfolyam:

Atlétika (10 óra): Futó- és ugrószámok.

Labdajátékok (30 óra): Kézilabda, taktikai elemek.

Torna (5 óra): Komplex talajgyakorlatok.

Erő-állóképesség (30 óra): Funkcionális edzések.

Stretching (10 óra): Nyújtás regenerációra.

Szabadidősportok (15 óra): Tájékozódási gyakorlatok.

Prevenció (6 óra): Stresszkezelés.

12. Évfolyam:

Atlétika (10 óra): Rövidtáv gyorsasági edzések.

Labdajátékok (30 óra): Futball, csapatjátékok.

Torna (5 óra): Talajgyakorlatok.

Erő-állóképesség (30 óra): Eszközhasználatos edzések.

Stretching (10 óra): Lazító technikák.

Szabadidősportok (15 óra): Rekreációs sportok.

Prevenció (11 óra): Sérülésmegelőzés, edzésterv.

A tanterv a szakos igényekhez és a tanulói teljesítőképességhez igazodik, támogatva az egészséges életmód kialakítását.

Helyi Tanterv – Testnevelés tantárgy sportosztály

Évfolyamok: 9., 10., 11., 12.

Heti óraszám: 4 óra

I. A tantárgyról általánosságban, célok és feladatok

Általános célok:

A tanulók testi-lelki egészségének fejlesztése, a sport iránti pozitív attitűd kialakítása.

Mozgásműveltség, fizikai állóképesség és egészségmegőrzési szokások fejlesztése.

A tanulók motorikus képességeinek fejlesztése, a sportági technikák megismerése és gyakorlása.

A közösségépítés elősegítése csapatjátékok és közös tevékenységek által.

Feladatok:

A testnevelési alapképességek fejlesztése (erő, állóképesség, gyorsaság, hajlékonyság, koordináció).

Sportági alapismeretek és technikák oktatása (pl. atlétika, labdajátékok, torna, úszás).

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása, prevenciós ismeretek átadása.

Az önismeret, önfegyelem és a társas kapcsolatok fejlesztése sporttevékenységek által.

II. A tantárgy pontos bemutatása: célrendszer és fejlesztendő kompetenciák

Célrendszer:

A tanulók fizikai teljesítőképességének felmérése, fejlesztése.

Egészségmegőrző és balesetvédelmi ismeretek átadása.

A mozgás iránti pozitív hozzáállás kialakítása és fenntartása.

Fejlesztendő kompetenciák:

Motorikus képességek (erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség, hajlékonyság).

Szociális készségek: csapatmunka, együttműködés, kommunikáció.

Tanulási kompetenciák: az önálló mozgásfejlesztés képessége.

III. Óraszámok és tematikai egységek

A testnevelés órák struktúrája évfolyamomként változó hangsúlyokkal, de az alábbi tematikai egységekre épül:

9 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	15	Futás, ugrás alapismeretei	Futás- és ugrástechnika fejlesztése	Start, iram, lendület, talajfogás
Labdajátékok	35	Labdakezelés alapszintű ismerete	Röplabda alaptechnikák (passzolás, ütés, nyitás)	Röplabda, labdakezelés, alapállás
Torna	10	Talajgyakorlatok alapelemei	Talajgyakorlatok végrehajtása pontosságra	Talajtorna, egyensúly, testtartás
Erő-állóképesség	30	Egyszerű erőgyakorlatok	Saját testsúlyos gyakorlatok az állóképesség fejlesztésére	Állóképesség, erőnlét, ismétlés
Stretching	5	Alapvető nyújtógyakorlatok ismerete	Nyújtások az izmok rugalmasságának növelésére	Nyújtás, izomlazítás

Szabadidősportok	10	Tollaslabda és frizbi alapjátékok	Alapvető technikák gyakorlása	Szabadidő, játék, mozgáskoordináció
Prevenció	6	Táplálkozási alapok	Egészséges táplálkozás alapelvei	Táplálkozás, vitaminok, energiaforrások

10 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	15	Rövidtávfutás alapjainak ismerete	Rövid- és középtávú futótechnika fejlesztése	Tempó, ritmus, erőátvitel
Labdajátékok	35	Kosárlabda és röplabda alapszintű technikák	Kosárlabda és röplabda taktikai elemek	Taktika, csapatjáték, koordináció
Torna	10	Szergyakorlatok alapszintje	Szerek használata gyakorlatok végrehajtására	Szergyakorlat, bátorság, kontroll
Erő-állóképesség	30	Futás és kitartó gyakorlatok ismerete	Állóképességi futások	Kitartás, futás, tempó
Stretching	5	Alap légzési technikák	Légzéstechnika relaxációhoz	Légzés, relaxáció
Szabadidősportok	10	Túrázási alapismeretek	Természetjárás alapelvei	Túrázás, természet, állóképesség
Prevenció	6	Mozgásszervi problémák megelőzése	Gerincvédelem, helyes testtartás	Prevenció, testtartás, gerincvédelem

11 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
------------------	---------	----------------	--------------------------------------	---------------

Atlétika	10	Futás és ugrás alapjai	Futó- és ugrószámok technikája	Rajt, lendületvétel, érkezés
Labdajátékok	30	Kézilabda alapelemek	Kézilabda taktikai elemek	Taktika, csapatszellem, helyezkedés
Torna	5	Komplex talajgyakorlatok ismerete	Összetett talajgyakorlatok pontosságra	Kombináció, ritmus, mozgássor
Erő-állóképesség	30	Funkcionális edzés alapismeretek	Izomerősítés funkcionális gyakorlatokkal	Funkcionalitás, erő, izommunka
Stretching	10	Nyújtások alapjai	Regenerációs célú nyújtások	Regeneráció, rugalmasság, izomlazítás
Szabadidősportok	15	Tájékoztató gyakorlatok	Tájékoztató, térképhasználat	Tájékoztató, térkép, iránytű
Prevenció	6	Stresszkezelési technikák	Stresszkezelés és megelőzés	Stressz, prevenció, relaxáció

IV. Mérés-értékelés kritériumai

Általános elvek:

A tanulók teljesítményét gyakorlati bemutatók, fejlődési naplók, valamint szorgalmi hozzáállás alapján értékeljük.

A mérés és értékelés kritériumai: részvétel, fejlődés, technikai kivitelezés és a tanult sportági elemek alkalmazása.

Jegyek száma:

Heti 4 óra alapján: legalább 5 jegy/félév.

Értékelés súlyozása:

Teljesítmény (sportági technikák): 40%

Részvétel és aktivitás: 30%

Egyéni fejlődés: 20%

Elméleti ismeretek: 10%

V. Tankönyvek és segédanyagok

Kiválasztás elvei:

Korszerű, életkorhoz és sportághoz igazodó tankönyvek.

Digitális és vizuális anyagok felhasználása.

12 évfolyam:

Tematikai egység	Óraszám	Előzetes tudás	Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kulcsfogalmak
Atlétika	10	Rövidtávfutás technikája	Gyorsasági futások	Gyorsaság, rajt, ritmus
Labdajátékok	30	Futball alapjáték	Csapatjátékok stratégiája	Csapatmunka, stratégia, labdakezelés
Torna	5	Talajgyakorlatok	Pontos talajgyakorlatok kivitelezése	Egyensúly, precizitás, mozgásfolyamat
Erő-állóképesség	30	Eszközhazsnálatos edzések ismerete	Eszközhazsnálat az erősítésben	Súlyzó, ellenállás, állóképesség
Stretching	10	Lazító technikák alapjai	Izomlazító gyakorlatok	Lazítás, izomregeneráció
Szabadidősportok	15	Rekreációs sportok alapjai	Kikapcsolódás és szórakozás sporttal	Rekreáció, mozgás, kikapcsolódás
Prevenció	11	Sérülésmegelőzés alapjai	Sérülések elkerülése és edzéstervezés	Sérülés, tervezés, biztonság

VI. Évfolyamokra bontott részletes tananyag

Részletes tananyag – Testnevelés

Heti óraszám: 4 óra

Évfolyamok: 9., 10., 11., 12.

Készítette: Bartinai Ágnes

9. Évfolyam – Részletes tananyag

1. Atlétika (20 óra)

Futószámok: rajt, gyorsítás, állóképesség fejlesztése.

Ugrószámok: nekifutás, elugrás.

Dobószámok: alaptechnika.

2. Labdajátékok (40 óra)

Röplabda: alaptechnikák (alapállás, ütések, fogadások).

Alapvető játékszabályok megismerése.

Egyszerű csapatjátékok.

3. Torna (10 óra)

Talajgyakorlatok, alapvető szergyakorlatok.

4. Erő- és állóképesség fejlesztés (30 óra)

Saját testsúlyos gyakorlatok, intervall edzés.

5. Stretching (5 óra)

Alapvető nyújtási technikák.

Statikus és dinamikus stretching.

Sérülésmegelőzés nyújtással.

6. Szabadidősportok (10 óra)

Tollaslabda, frizbi.

7. Egészségmegőrzés, prevenció (5 óra)

Táplálkozási alapok, regeneráció fontossága.

10. Évfolyam – Részletes tananyag

1. Atlétika (20 óra)

Rövid- és középtávfutás, váltófutás technikája.

Távol- és magasugrás pontosítása.

2. Labdajátékok (40 óra)

Röplabda: taktikai elemek (feladás, támadás).

Kosárlabda: alaptechnikák, dobások, passzok.

3. Torna (10 óra)

Talajgyakorlatok kombinálása, szergyakorlatok

4. Erő- és állóképesség fejlesztés (30 óra)

Saját testsúlyos gyakorlatok, futóedzések.

5. Stretching (5 óra)

Nyújtási sorok, légzéstechnika.

Izomlazító technikák.

6. Szabadidősportok (10 óra)

Tollaslabda, túrázás.

7. Egészségmegőrzés, prevenció (5 óra)

Mozgásszervi problémák megelőzése.

11. Évfolyam – Részletes tananyag

1. Atlétika (15 óra)

Futó- és ugrószámok technikai fejlesztése.

Súlylökés gyakorlása.

2. Labdajátékok (35 óra)

Kosárlabda: taktikai elemek, támadás és védekezés,
Mérkőzőshelyzetek gyakorlása.

Kézilabda: taktikai elemek, támadás és védekezés.

Mérkőzőshelyzetek gyakorlása

3. Torna (5 óra)

Komplex talajgyakorlatok.

4. Erő- és állóképesség fejlesztés (30 óra)

Funkcionális edzések: húzódkodás, guggolás.

5. Stretching (10 óra)

Mélyizom-nyújtó gyakorlatok.

Nyújtás edzések előtt és után.

Aktív regeneráció.

6. Szabadidősportok (15 óra)

Túrázás, tájékozódási gyakorlatok.

7. Egészségmegőrzés, prevenció (5 óra)

Stresszkezelés, relaxáció.

12. Évfolyam – Részletes tananyag

1. Atlétika (10 óra)

Rövid- és középtávfutás gyorsasági edzései.

Magasugrás, súlylökés technikai finomítása.

2. Labdajátékok (35 óra)

Futball: csapatjáték, taktikai elemek, mérkőzésszimulációk.

3. Torna (5 óra)

Egyszerű talaj- és szergyakorlatok.

4. Erő- és állóképesség fejlesztés (30 óra)

Folyamatos futás és eszközhasználat (súlyzók, gumikötél).

5. Stretching (10 óra)

Nyújtó- és lazító technikák mélyizomzat számára.

Stretching mint stresszkezelési technika.

6. Szabadidősportok (15 óra)

Rekreációs sportok (floorball, tollaslabda).

7. Egészségmegőrzés, prevenció (10 óra)

Sérülésmegelőzés.

Aktív életmód fenntartása, edzéstervek készítése.

A módosítások figyelembe veszik az adott évfolyam fő labdajátékát, miközben megtartják a tantárgyi célkitűzéseket.

I. A tantárgyról általánosságban, célok, feladatok (fejlesztendő kompetenciatérületek)

A biológiatanítás célja, hogy a tanulók – az élő természettel kapcsolatos ismereteiket elmélyítve és gazdagítva - egyre jobban megismerjék és megértsék az élő természet belső rendjét, a szerveződési szintek működésének jellegzetes módjait és funkcióit, beleértve az ember testi-lelki egészségét fenntartó tényezőket. E cél teljesülése közben fejlődnek tanulási képességeik: jártasságot szereznek tudásunk forrásainak feldolgozásában, érvényességi körének megítélésében és az új ismeretek önálló megszerzésében. Felkészülnek az ok-okozati összefüggéseket kereső, megértő és kritikus gondolkodásra, és egyre gyakorlottabban ismerik fel az áltudományos, megtévesztő érvelést, amelynek így elutasítására is képessé válhatnak.

A biológia tantárgy tanulási folyamatának tervezése többféleképpen történhet, figyelembe véve az évfolyamok óraszámát, a témakörök logikai kapcsolódását, a természettudományos társtantárgyak haladási ütemét, illetve a helyi sajátosságokat (pl. iskolán kívüli tanulás, tematikus napok szervezése). A párhuzamosan folyó műveltségépítés és szaktudásbővítés szükségessé teszi, hogy az alkalmazott tanulási módszerek igazodjanak a tanulók eltérő tanulási céljaihoz és képességeihez, felébresztve és fenntartva az élő természet gazdagságára és szépségére való rácsodálkozást, valamint a természet épsége iránt érzett felelősséget.

A biológia tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A biológiai megfigyelések és kísérletek alapján a tanuló átéli a tudásszerzés aktív folyamatát, míg a tudás alkalmazhatóságának tapasztalata az önirányító tanulás képességét erősíti.

A kommunikációs kompetenciák: A természet megfigyelése és a tapasztalatok megfogalmazása fejleszti a tanuló szókincsét, anyanyelvi kifejezőkészségét. Az élő rendszerek és életjelenségek ábrák, képek, mozgóképek formájában is vizsgálhatók, ez fejleszti a képzeletet, a képek és a nyelvi kifejezésmódok közötti átalakítás képességét.

A digitális kompetenciák: A közvetlen tapasztalatszerzés mellett a tanuló digitális forrásokból szerezhet információkat a természeti környezetéről. Megfelelő tanári támogatással a tanuló maga is alkotóvá válhat, személyre szabott tananyagokat hozhat létre, eredményeit megoszthatja társaival.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A biológiai vizsgálatok során a tanuló alkalmazza az analitikus és a szintetizáló gondolkodás műveleteit, összehasonlítja a különféle állapotokat és következtet a változások, folyamatok és egyensúlyok kialakulására. Az elvégzett megfigyelések és kísérletek számos egyedi jelenséget tárnak fel, ezek tanulságainak levonásához az induktív gondolkodás képességét is fejleszteni kell. A megismert biológiai elméletek alkalmazása többféle kontextusban, pl. a fenntarthatóság, a biotechnológia vagy az egészség összefüggésében, deduktív gondolkodás útján történhet. A biológiai jelenségek leírása gyakran csak statisztikai szemlélettel lehetséges, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítása az analógias gondolkodást fejleszti. Az élet egymásra épülő szerveződési szintjeinek megértése rendszerszintű, komplex gondolkodást igényel.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: Az ember biológiai és társadalmi lény, a biológia tanulása hozzásegít e kettősség tudatos szemléletéhez. A tanuló felismeri az öröklött és a szerzett tulajdonságaiban rejlő lehetőségeit, a testi és szellemi képességek kibontakoztatásának személyes felelősségét. Az önismeret fejlesztését szolgálják az interaktív tanulási formák, a fejlesztő szemléletű ön- és társértékelés. A tanuláshoz nyújtott megfelelő tanári támogatás, az egymástól tanulás növeli a közösségi összetartozás érzését, a segítség adásának és elfogadásának képességét.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az élő természeti környezetből érkező érzelmi hatások befogadása, ezek kreatív alkotásokban történő kifejezése segíti a biológia nevelési céljainak elérését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az orvostudomány és a gyógyszeripar a folyamatos innovációra épül, az erre való felkészítés a biológia tanulásának is feladata.

Óraszámok

KKTT BIOLÓGIA	9. évf. heti	9. évf. éves
Sport ágazat	2	72
Gazdálkodás és menedzsment ágazat:	1	36

BIOLÓGIA	10. évf. heti	10. évf. éves	11. heti	11. éves
----------	---------------	---------------	----------	----------

Sport ágazat	2	72	2	72
---------------------	----------	-----------	----------	-----------

Belső vizsgálatok rendje:

- ha egy tanévben meghaladja a 250 órát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékát,

és emiatt a tanuló teljesítménye év közben nem volt osztályozható, akkor a tanítási év végén a

tanuló nem minősíthető, és a vonatkozó jogszabályok alapján az oktatói testület dönt osztályozó

vizsgára vagy évismétlésre való utasításáról.

Opcionálisan választható érettségi tantárgy (6-nak.)

II. A tankönyv kiválasztás elvei

A szakmai hitelesség, szakmai megbízhatóság mellett alapvető minőségi összetevő a tanulási folyamat támogatása, irányítása, a tanulási stratégiák közvetítése, valamint az adott korosztály motiválása, gondolkodásra, olvasásra, tanulásra ösztönzése. Ennek egyik eszköze a tankönyv vizuális formája, megszerkesztettsége, illusztrációs anyaga.

Az eredményes és motiváló ismeretközvetítés feltétele az életszerűség, az önértékelés elősegítése, például a kérdések, feladatok rendszere által. A középiskolában a tankönyvek megválasztásának további mérvadó szempontja, hogy a tankönyv feleljen meg az érettségi vizsgára történő felkészítés és felkészülés kritériumainak is.

A tankönyv tartalmi szempontból feleljen meg a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott fejlesztési követelményeknek, legyen alkalmas az ezen dokumentumokban foglaltak megtanítására, elsajátítására. Szakmai, továbbá nyelvi szempontból (helyesírás és nyelvhelyesség tekintetében) is legyen hibátlan.

Segítse elő a diákok önálló tanulását; tagolása, kiemelési rendszere legyen világos, áttekinthető, szemléltető, tartalmazzon az ismeretszerzés folyamatát kielégítő magyarázatokat, megfelelő mértékű szemléltetéssel könnyítse. Átgondolt fogalomrendszer használatával, a tananyag jól áttekinthető szerkezetével, a fogalmak és jelenségek egymásra építésével az ismeretszerzés mellett a logikus gondolkodás képességeinek fejlesztését is szolgálja.

Tartalmilag, formailag, szerkesztési sajátágaival keltsen érdeklődést, biztosítsa az eredményes tanuláshoz nélkülözhetetlen motiváltságot. Részben ezzel, részben pedig az

iskola tantervi célkitűzéseivel összefüggésben, folyamatosan utaljon a tananyag mindennapi élettel való kapcsolataira, az alkalmazás, a gyakorlati felhasználás lehetőségeire.

A tankönyv ábraanyaga is álljon a fentiek szolgálatában. Korunk diákjainak színes, jó minőségű képeket tartalmazó művet kell kézbe adni.

Általában egy-egy tanórányi témához a tankönyvben feladatoknak is kell tartozniuk, amelyek elősegítik a megértést és a továbbgondolást, az ismeretek és a közöttük levő összefüggések felismerését, elmélyítését.

Az egyes témák feldolgozásához tartozó összefoglalások mutassanak rá a részletek közti összefüggésekre, és a tematikai egységben foglalt tananyagot lehetőleg új aspektusból is világítsák meg.

Lényeges, hogy a tankönyv ne csak biológiai szakmai tudást közvetítsen, hanem tekintsen ki a világ más területei és a társadalom felé; mutassa be a biológiai művelődési anyagnak ezekkel való kapcsolatait is.

III. Az adott évfolyam feldolgozandó tartalmi elemei

9. évfolyam

Választott tankönyv: Biológia 9-10. I. kötet OH-BIO910TB/I

Tematikai egység	A biológia tudománya	óraszám: 2/2
Előzetes tudás	Fénymikroszkóp használata. Kísérletek tervezése, elemzése.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása. A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata.	
Kulcsfogalmak	Kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris biológia, biotechnológia, bioetika, bioinformatika, bionika	

Tematikai egység	Az élet eredete és szerveződése	óraszám:9/6
Előzetes tudás	A Föld kialakulása, az élő rendszerek megjelenése	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; Megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét; Ábrák, animációk alapján értelmezi, és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; Tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést.	
Kulcsfogalmak	ősröbbanás, őslégkör, ősóceán, prokarióta sejt, eukarióta sejt anaerob anyagcsere, ősbaktérium, ősröbbanás, Miller-kísérlet, fizikai evolúció, kémiai evolúció, szerveződési szint	

Tematikai egység	Sejtek, szövetek, szervek	óraszám:25/9
Előzetes tudás	Vírusok és baktériumok általános jellemzése, az általuk okozott emberi betegségek. A sejtek felépítése és működése.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; Összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, ismeri az összejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz összejt és daganatsejt között; Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	
Kulcsfogalmak	gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus,	

	sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, daganatképződés, rák, GMO, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet.
--	--

Tematikai egység	Viselkedés	óraszám: 4/5
Előzetes tudás	Viselkedéstípusok, emberi viselkedés	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A különböző viselkedéstípusok ismerete, elkülönítésük, összehasonlításuk. Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján.	
Kulcsfogalmak	feltétlen reflex, öröklött mozgáskombináció, bevéődés, megszokás, érzékenyítés, feltételes reflex	

Tematikai egység	Életközösségek	óraszám:14/5
Előzetes tudás	Az életközösségek belső kapcsolatai, biomok	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Az élettelen környezeti tényező fogalmának ismerete és összekapcsolása az élettani és ökológiai tűrőképességgel. A populációk jellemzőinek ismerete. Az ökoszisztémák anyag- és energiaforgalmának megértése.	
Kulcsfogalmak	zonalitás, biom, bioszféra, tűrőképesség, maximumpont, minimumpont	

Tematikai egység	A Kárpát-medence természeti értékei	óraszám:6/3
Előzetes tudás	Kárpát-medence elhelyezkedése, éghajlata	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése,	

	földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése,
Kulcsfogalmak	lössz, homoktalaj, agyagtalaj, vályogtalaj, vízellátottság, vízkészlet, Pannon régió, glaciális, interglaciális.

Tematikai egység	Fenntarthatóság	óraszám:10/5
Előzetes tudás	A fenntarthatóság fogalma, az egyéni és közösségi cselekvés lehetőségei a fenntarthatóság érdekében.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése.	
Kulcsfogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény. fogyasztói társadalom, Brundtland-jelentés, ökológiai lábnyom,	

Továbbhaladás feltételei:

- ismerje a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni;
- ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak;
- a felépítés és működés összehasonlítása alapján tudja bemutatni a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét;
- tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést;

- tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is;
- összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét,
- növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése;
- a különféle emberi szövetek sejtípusainak kialakulási folyamatának elvi értelmezése egy konkrét példán keresztül;
- ismeri a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásait, a szennyező anyagok típusait és példáit, konkrét esetek alapján elemzi az életközösségekre gyakorolt hatásukat;
- felismeri és példákkal igazolja az állatok viselkedésének a környezethez való alkalmazkodásban játszott szerepét;
- érti a biológiai sokféleség fogalmát, értékeli a bioszféra stabilitásának megőrzésében játszott szerepét, érti az ökológiai rendszerek működése és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot;
- érti az ökológiai egyensúly fogalmát, értékeli a jelentőségét, példákkal igazolja az egyensúly felborulásának lehetséges következményeit;
- ismeri a Kárpát-medence élővilágának sajátosságait, megőrzendő értékeit, a nemzeti parkok jelentőségét;
- konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket;
- példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét;
- érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges;
- a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit;
- értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.

10. évfolyam

Választott tankönyv: OH-BIO910TB/II

Tematikai egység	Sejtbiológia	óraszám 14
Előzetes tudás	A sejtek felépítése és működése, sejtosztódás	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A szerves kémiában tanultak alkalmazása és kiterjesztése a molekulák biológiai szerepére, a sejtek építőelemeinek	

	és vegyületeinek megismerése, a víz szerepe, az ozmózis jelentősége, a legfontosabb oxigén, -nitrogéntartalmú vegyületek, lipidek, szénhidrátok ismerete, a fehérjék felépítésének és működésének ismerete, fotoszintézis folyamata és jelentősége
Kulcsfogalmak	biogén elemek, diffúzió, ozmózis, aminok, aminosavak, amidok, heterociklusos nitrogéntartalmú vegyületek, neutrális zsírok, foszfatidok, monoszacharidok, poliszacharidok, ATP, NADH, NADPH, RNS, DNS

Tematikai egység	Molekuláris biológia	óraszám 9
Előzetes tudás	örökítőanyag, gén, gének működése, génmutációk	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	öröklődés, DNS, géntechnológia, klónozás, GMO, DNS bázissorrendje, a mutációk jelentőségének felismerése, egészségre gyakorolt és evolúciós hatásainak felismerése	
Kulcsfogalmak	genetikai kód, mutáció, pontmutáció, kromoszómamutáció, mutagén, indukált mutáció, spontán mutáció, klón	

Tematikai egység	Az emberi szervezet felépítése, működése és egészségtana	óraszám 45
Előzetes tudás	Az emberi szervezet felépítése, szervrendszerek, vér, vázrendszer, izomrendszer, hormonális szabályozás, Az idegsejt és az idegszövet felépítése és működése	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai szerint, kiegyensúlyozott saját testkép kialakítása, betegséget eredményező tényezők ismerete, a tanuló ismeri az alapvető orvosdiagnosztikai eljárások elvét, működését, módszereit és lehetőségeit, a tanuló ismeri a vér összetételét, a tanuló ismeri a szív és a keringési rendszer felépítését és működési elveit, a belső védekezési rendszer ismerete, a légúti rendszer felépítésének és működésének ismerete, a légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a táplálkozás szervrendszere, egészséges táplálkozás, a kiválasztás szervrendszere, a bőr, a mozgás szervrendszere: vázrendszer, izomrendszer, hormonális szabályozás, idegi szabályozás, érzékszervek: látás, hallás, szaglás, emberi viselkedés, mentális betegségek és függőségek	

Kulcsfogalmak	középsík, horizontális sík, homloksík, testalkat, testkép, vérplazma, sejtes elemek, globulin, vörösvérsejt, fehérvérsejt, vérlemezke, véralvadás szívburkolat, szívbelhártya, szívbillentyű, szinuszcsomó, pulzusszám, pulzus-térfogató nyirok, nyiroktüsző, nyirokcsomó, nyirokszerv, csecsemőmirigy, fémnyúlvány, lép, antigén, antitest, gyulladás, szmog, tüdőrák, nátha, influenza, tbc, asztma, légmell, Covid-19 koronavírus, hipofízis, hipotalamusz, a hormonális szabályozási rendszer felépítésének és működésének, a legfontosabb hormonoknak az ismerete, anorexia, bulimia, neurózis, depresszió
----------------------	---

Továbbhaladás feltételei:

A tanulók ismerjék a sejtalkotók felépítése és működése közötti összefüggéseket, tudjanak a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok között kapcsolatot teremteni!

- A biológiai jelenségek magyarázatokor használják helyesen a kémia tananyagában megismert fogalmakat!
- Áttekintően ismerjék az egyes szervrendszerek felépítését, működését, a fontosabb élettani jellemzőket!
- Alakuljon ki az egészséges életmód, a tudatos táplálkozás igénye!
- Lássák be az egészségkárosító szokások egyéni és társadalmi hátrányait!
- Értsék meg, hogy a rendszeres testmozgás minden embernek alapvető szükséglete!
- Lássák be, hogy a betegségmegelőzés, a szűrővizsgálatok, a védőoltások az egyéni és a közösségi-társadalmi érdekeket is szolgálják!
- Tudatosan tartásuk távol magukat mind a testi, mind a mentális egészségre káros anyagoktól!
- Ismerjék fel az egészséget erősítő értékeket!
- Értelmezzék az egészség megőrzését az élettelen és élő környezettel való kiegyensúlyozott együttélés eredményeként, a betegséget ezen összhang megbomlásaként!

11. évfolyam

Választott tankönyv: Gyűjtemény a Biológia emelt szintű oktatásához OH-BIO910E

Tematikai egység	Az emberi szervezet önfenntartó működései	óraszám 20
Előzetes tudás	A bőr felépítése, egészségtana, csontváz részei, csontok csoportosítása, emésztés, felszívás, táplálkozás, vitaminok, légzés	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	A bőr felépítése, bőrvédelem, a csontváz biológiai funkcióinak meghatározása, a gerincoszlop tájékainak, a mellkas, az agykoponya és az arckoponya csontjainak, a függesztőövek funkciójának, csontjainak ismertetése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, a csont kémiai összetételének (szerves és szervetlen alkotók) ismerete, ezek szerepének magyarázata, az izomfelépítés, a táplálék és tápanyag közötti különbség értelmezése, emésztés, máj szerepe, bélbolyhok, felszívás, táplálkozás egészségtana, vitaminok, a légcsere, a gázcsere és a sejtlégzés összefüggéseinek elemzése, a keringési rendszer egészségtana
Kulcsfogalmak	homeosztázis, bőr, anatómiai síkok, tengelyek, és irányjelzések, fejkváz, törzsváz és a végtagok csontjai, lapos és csöves csont, folytonos és megszakított összeköttetés, varrat, porc, szalag, összenövés, ízület, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok biomechanika, emelő-elv, erő, erőkar, forgatónyomaték, izom-erő, izommunka

Tematikai egység	Szabályozás és érzékelés az emberi szervezetben	óraszám 20
Előzetes tudás	Idegsejtek felépítése, működése	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Ismerteti a szinapszis fogalmát, magyarázza a serkentő vagy gátló hatást az átvivő anyag (vagy más molekulák) és a receptor kölcsönhatásával, az idegsejtek felépítésének és működésének kapcsolata a drogok hatásával, a tanulási és emlékezési folyamatokkal, a drogok és a függőség szinapszisszintű kapcsolatának bemutatása, testérző rendszerek, testmozgató rendszerek, ismerteti (ábra alapján elemzi) a vegetatív idegrendszer alapvető anatómiai felépítését, a részek főbb funkcióit, az idegrendszer egészsége,	

Kulcsfogalmak	szinapszis, hipotalamusz, szimpatikus hatás, paraszimpatikus hatás, stresszbetegségek, stresszoldás, pszichoszomatikus betegségek, agyrázkódás, migrén, epilepszia, stroke (agyvérzés, agyi infarktus), táplálkozási zavarok, testkép, mentális egészség, Parkinson-kór, Alzheimer-kór, epilepszia, alvás, tudat

Tematikai egység	Az ember nemi működése és az egyedfejlődése	óraszám 7
Előzetes tudás	A nemi működés, szaporító szervrendszer	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával, a nem meghatározottságának (kromoszomális, ivarmirigy általi, fenotípusos nem) értelmezése, az elsődleges nemi jelleg fogalmi értelmezése, a női nemi szervrendszer felépítésének bemutatása, a női ivari működés, a férfi nemi szervrendszer felépítésének és működésének bemutatása.	
Kulcsfogalmak	elsődleges és másodlagos nemi jellegek, meiózis, egy- és kétpetűjű ikrek, nemi úton terjedő betegségek, nőgyógyászati szűrővizsgálatok, terhességi szűrővizsgálatok, családtervezés, fogamzásgátlás,	

Tematikai egység	Genetika	óraszám 12
Előzetes tudás	Molekuláris biológia: örökítőanyag, gén, gének működése, génmutációk	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Érti a biológia molekuláris szintű vizsgálati módszereinek elméleti alapjait és felhasználási lehetőségeit, ezek eredményeit konkrét kísérleti leírásokban értelmezi. a DNS megkettőződés folyamata, a sejtben zajló biológiai	

	információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének bemutatása. Kromoszómák szerkezete, mutációk
Kulcsfogalmak	Chargaff szabályok, Kromoszóma, replikáció, komplementer, minta szál, DNS-polimeráz, ligáz, helikáz, topoizomeráz, javítóenzim, másolási hibák, Down-szindróma, BRCA-1 és 2

Tematikai egység	Biotechnológia, bioinformatika	óraszám 6
Előzetes tudás	A biológia új irányai, fejlődési lehetőségei	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények), megérti a különféle biotechnológiai eljárások célját és mód-szertani alapjait, a róluk folyó vitában több szempontú, tudományos tényekre alapozott véleményt formál, a bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése	
Kulcsfogalmak	géntechnológia, nagyüzemi mezőgazdaság, génátvitel, házasítás, nemesítés, klónozás,	

Dunakeszi

Tematikai egység	A biológiai evolúció	óraszám 7
Előzetes tudás	A Föld kialakulása, az élő rendszerek megjelenése evolúció folyamata, Darwin evolúciós elmélete, Miller kísérlete	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban, ismerteti Darwin evolúciós elméletét, az elméletet megalapozó megfigyeléseket és	

	következtetéseket, az elméletet alátámasztó fontosabb érveket, fizikai és kémiai evolúció, a földi élet lehetősége, abiogenezis, Miller kísérlete, A fizikai és kémiai evolúciónak a biológiai evolúció előzményeként való értelmezése
Kulcsfogalmak	biológiai evolúció, darwini evolúciós elmélet, természetes szelekció, rátermettség (fit-ness), alkalmazkodás, adaptív radiáció, szaporodás, öröklődés, változatosság, faj

Érettségi témakörök (középszint)

RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) KOMPETENCIÁK

A vizsgázó legyen képes induktív (egyedi tényekből az általános törvényszerűségekre) és deduktív (az általános törvényszerűségekből az egyedi esetre) következtetésre.

Mutasson jártasságot az analógiás gondolkodásban (ismerjen fel hasonlóságot egy már ismert helyzet vagy jelenség és az adott új, ismeretlen helyzet között), a valószínűségi és korrelatív gondolkodásban (a múltbeli események alapján következtessen a jövőbeli események valószínűségére, végezzen kockázatbecslést, ismerjen rizikófaktorokat) és az etikai gondolkodásban (döntések lehetséges következményeinek mérlegelésében).

Legyen képes osztályozásra (jellemzők alapján hierarchikus csoportokba sorolásra) és a sorképzésre (relációk kezelésére). Rendelkezzen kombinatív képességekkel: legyen képes megadott elemekből, adott feltételek mellett kombinációk létrehozására és vizsgálatára.

Legyen jártas az arányossági gondolkodásban (vizsgálja két mennyiség együttes változását: egyenes és fordított arányosság, telítési görbék), alakítson át különböző adatmegjelenítési formákat egymásba (adatokat táblázattá, táblázatokat grafikonokká). Legyen képes változók vizsgálatára (függő és független változók felismerése, elkülönítése, a változók közötti kapcsolatok szisztematikus vizsgálata, kontrollja).

Legyen jártas adatok, ábrák kiegészítésében, adatsorok, ábrák (köztük diagramok, grafikonok) elemzésében és felhasználásában.

Legyen képes modellekben való gondolkodásra, modellek értelmezésére, az analógiák azonosítására. Ismerjen fel problémákat, keressen megoldást rájuk: találja meg a célhoz vezető nem ismert megoldási utat valós, életszerű helyzetekben.

Használja az integrált gondolkodást: alkalmazza az egyik szaktudomány tartalmi elemeit egy másik szaktudomány területén. Használja a szaknyelvet, legyen képes fogalmakat definiálni

(a követelményrendszer szerint). Legyen jártas a lényegkiemelésben (ismerje fel, figyelje meg

és rögzítse a vizsgálat szempontjából fontos jellemzőket), kapcsolja össze a struktúrákat és funkciókat (következtessen mintázatból annak szerepére).

Alkalmazza alapvető matematikai ismereteit, különösen első- és másodfokú egyenletek felírása és megoldása szöveges feladat alapján, grafikonok meredekség-számítása terén.

Legyen képes megfigyelések, leírások (dokumentáció) összehasonlítására, egyszerű kísérletek,

mérések tervezésére, végrehajtására és eredményeik értelmezésére (a kísérlet jellemzőinek ismerete, kontrollok szerepe). Legyen képes hipotézisek, elméletek, modellek, törvények megfogalmazására, vizsgálatára, továbbá téves információk azonosítására.

Ismerje és alkalmazza a természettudományos érvelés alapelveit (feltevés megfogalmazása, információk forrásainak felkutatása, jelölése, megbízhatóságuk értékelése, érvek és ellenérvek felsorakoztatása, bizonyítékok elemzése, következtetés levonása).

Alkalmazza a mérlegelő gondolkodást (értékelés, döntések megalapozása, magyarázatok megalkotása bizonyítékok, érvek, ellenérvek alapján), elemezzen és használjon fel adatokat bizonyítéknak, cáfolatnak, érvek. Alkalmazza a természettudományi megismeréssel kapcsolatos ismereteket összetett élethelyzetekben.

B) VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Témák:

1. Bevezetés a biológiába
2. Egyed alatti szerveződési szint
3. Az egyed szerveződési szintje
4. Az emberi szervezet
5. Egyed feletti szerveződési szintek
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

(Bővebb információ az érettségi témakörökről:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/bio_2024_e.pdf)

IV. Mérés-értékelés kritériumai, fajtái, súlyozása

A számonkérés, az értékelés módjai:

- órai munka, aktivitás
- házi és szorgalmi feladatok megoldásával pontgyűjtés – vagy azok hiánya
- kiselőadás

- szóbeli felelet
- röpdolgozatok
- témazáró feladatok

Tanulók értékelése

Számonkérés típusa + % a Krétában	elégtelen	elégséges	közepes	jó	jeles
házi feladat, órai munka 50%					
röpdolgozat 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
szóbeli felelet (bár egy kicsit nehéz mérni) 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
témazáró (tesztes, kisesszés, feleletválasztós)200%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%
témazáró/házi dolgozat/esszé (elég nehéz százalékolni) 200%					
projekt feladat 300%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%

A minimum megszerzendő jegyek száma:

heti 1 órás tárgy esetén min. 3 jegy /félév

heti 2 órás tárgy esetén min. 4 jegy/félév

HELYI TANTERV: FÖLDRAJZ

V. A tantárgyról általánosságban, célok, feladatok (fejlesztendő kompetenciaterületek)

A földrajztudomány a természeti és a társadalmi-gazdasági környezet jelenségeit, folyamatait – a természet- és társadalomtudományok vizsgálati módszereire egyaránt építve – mutatja be, ezáltal sajátos helyet foglal el, és összekapcsolja a természet- és társadalomtudományokat. Ezen interdiszciplináris sajátosság alapján válik a földrajz szintetizáló, a természeti és társadalmigazdasági jelenségeket és folyamatokat összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban feldolgozó tantárggyá. A tanítás során különös hangsúlyt kap, hogy a tanulók megértsék Földünk, mint egységes rendszer sérülékenységet, ahol az ember természeti és társadalmi lényként él, létezése és tevékenysége növekvő mértékben átalakítja és ezzel veszélyezteti ennek a rendszernek az egyensúlyát, amelynek következményei az emberiség jelene és jövője szempontjából igen súlyosak is lehetnek. A földrajz tantárgy komplex természet- és társadalomtudományi szemléletének köszönhetően feltárja az egyensúly megbomlásának természeti és társadalmi okait, megoldást keres az egyensúly helyreállítására. Szemléletformálásra képes, ezért kiemelkedően fontos szerepet tölt be a környezettudatosság kialakításában.

A földrajztanítás fontos feladata annak felismertetése és tudatosítása, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás és cselekvés az elérhető jövő, a fenntartható környezet záloga. A Föld tűrőképességét veszélyeztető problémák felismertetése, a már észlelhető és várható következmények beláttatása, a lehetséges megoldások keresése és bemutatása döntő szerepet játszik a cselekvőképesség, a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartás kialakításában.

A földrajz tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: szüntelenül változó és globalizálódó világunk megismeréséhez, megértéséhez elengedhetetlen a folyamatos tájékozódás, információszerzés és a nyitott gondolkodás, amely elképzelhetetlen a tanuló kezdetben még irányított, majd egyre önállóbbá váló információszerző tevékenysége nélkül. Így a tanulás-tanítási folyamatnak hozzá kell járulnia az információszerzés és -feldolgozás készségének fejlesztéséhez, különös tekintettel a digitális világ nyújtotta lehetőségek kritikus felhasználására. Cél, hogy a tanuló képes legyen a földrajzi-földtudományi, gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi jellegű információk felismerésére és összegyűjtésére a valós térben (például terepen) csakúgy, mint különböző információhordozókból (például újságcikkek,

grafikonok, térképek, híradások, forrásszövegek, karikatúrák, képek, ábrák elemzése révén).

A kommunikációs kompetenciák: a különféle szóbeli és írásbeli ismeretközvetítő, illetve értékelési módszerek alkalmazásával a földrajztanítás segíti az anyanyelvi kommunikáció fejlődését. A földrajzi információk értelmezése során fejlődik a tanuló érvelésen alapuló egészséges vitakészsége. A kommunikációs kompetenciák fejlesztését segítik a földrajzi tartalmú információk értelmezését elváró írásbeli és szóbeli – közöttük a prezentációhoz kapcsolódó – feladatok megoldása. A különböző forrásokból gyűjtött információk, leírások értelmezése és feldolgozása hozzájárul a szövegértési kompetencia fejlesztéséhez. **A digitális kompetenciák:** a korszerű földrajzoktatás elképzelhetetlen a digitális világ nyújtotta aktuális információk tanításba való beépítése nélkül. Ehhez szükség van a tanuló digitális kompetenciáinak alkalmazására. A tanulási-tanítási folyamat tudatosan épít a digitális térképek, térinformatikai szoftverek alkalmazására, elemzések elvégzésére, földrajzi összefüggések felismerésére és megértésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: a földrajztanítás során a földrajzi problémák kezdetben közös, majd csoportos vagy önálló megoldásán keresztül lehetőség nyílik a gondolkodási készségek, elsősorban az elemzés, a rendszerezés, a valós vagy modellkísérleteken alapuló tapasztalást követő következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A földrajztanítás fontos célja az analógiás gondolkodás, a sokféleségben rejlő azonosságok és különbségek összehasonlítási készségének fejlesztése. A különböző földrajzi folyamatok vizsgálata során szükség van az analitikus és a szintetizáló gondolkodásra. Előtérbe kerül az új megoldási ötletek megfogalmazása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése, ezzel párhuzamosan pedig nagy hangsúlyt kap a tanulói döntéshozatal, az alternatívák végiggondolása, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb megoldási lehetőségek kiválasztása. Fontos feladat a mérlegelő gondolkodás megerősítése.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: a földrajz elsősorban a társadalomföldrajzi témák feldolgozásával hozzájárul a világ társadalmi-kulturális sokszínűségének megismertetéséhez, ehhez társul a más kultúrák, szokások iránti érdeklődés és tisztelet kialakulásának támogatása. A csoportos és interaktív munkamódszerek alkalmazása során lehetőség nyílik az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítására. A kooperatív módszerek alkalmazása lehetővé teszi a tanuló szociális kompetenciáinak fejlesztését, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy későbbi élete során képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén kezelni tudja a felmerülő konfliktusokat.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: a világ társadalmi, kulturális sokszínűségének bemutatásával a földrajzoktatás segíti a kulturális értékek megismerését, emellett hozzájárul a kulturális identitás

tudatosításához, a kulturális értékeink és hagyományaink megőrzése iránti igény kialakításához. Az önállóan vagy csoportosan létrehozott produktumot (például modell, prezentáció) elváró feladatok hozzájárulnak a kreatív alkotás és önkifejezés képességének fejlődéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: modern földrajzoktatásunk révén napjaink társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatainak megismerése nagymértékben hozzájárul a társadalmi-gazdasági élet eseményeiben történő eligazodáshoz, az aktív, kreatív, a körülményekhez rugalmasan alkalmazkodó állampolgárrá váláshoz. Az oktatás a modern gazdasági élet sikeres szereplőinek bemutatásával hozzájárul az innováció szerepének, a munkaerőpiac igényeinek megismeréséhez, ez pedig hatással van a munkavállalói és a vállalkozói kompetencia fejlődésére.

Óraszámok

KKTT FÖLDRAJZ	9. évf. heti	9. évf. éves
Elektronika és elektrontechnika	1	36
Gépészet	1	36
Informatika és távközlés	1	36
Sport ágazat	1	36
Gazdálkodás és menedzsment ágazat	2	72

FÖLDRAJZ	10. évf. heti	10. évf. éves	11. heti	11. éves
Gazdálkodás és menedzsment ágazat	2	72	2	72

Belső vizsgálatok rendje:

- ha egy tanévben meghaladja a 250 órát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékát,

és emiatt a tanuló teljesítménye év közben nem volt osztályozható, akkor a tanítási év végén a tanuló nem minősíthető, és a vonatkozó jogszabályok alapján az oktatói testület dönt osztályozó vizsgára vagy évismétlésre való utasításáról.

Opcionálisan választható érettségi tantárgy (6-nak.)

VI. A tankönyv kiválasztás elvei

Tartalmi szempontból feleljen meg a NAT-ban megfogalmazott tartalmi és fejlesztési irányelveknek.

Szemléletmódjában tükrözze a képességfejlesztést előtérbe helyező nevelési-oktatási szempontokat.

A szakmai pontosság párosuljon az életkori sajátosságoknak megfelelő megfogalmazással és az ismeretek jól érthető, értelmezhető megfogalmazásával.

A könyv nyelvezete legyen érthető, olvasható. Az ismereteket rendszerezetten, logikailag összekapcsolható módon közvetítse. Mentesszen a követelményektől eltérő, azt meghaladó adatoktól (fogalmak, topográfia stb.)

Legyen motiváló hatású, keltse fel a tanulók érdeklődését a tantárgy iránt (megfelelő minőségű és tartalmú képanyag; érdekességek bemutatása; bűvárkodásra alkalmas feladatok stb.). Nyújtson esztétikai élményt.

Szemléletmódjával közvetítse a természeti és a kulturális értékek felismerésének és megőrzésének fontosságát, valamint ösztönözzön a felelős környezeti magatartásra.

Tartalmazzon az ismeretek elsajátítását ellenőrző, illetve az ismeretek alkalmazását igénylő, a földrajzi kompetenciák elmélyítését segítő feladatokat.

A tankönyvben található képek, ábrák legyenek alkalmasak elemzésre, a tananyaghoz kapcsolódó irányított vagy önálló tanulói ismeretszerzésre. Kapcsolódjanak hozzájuk kérdések, feladatok.

A taníthatóság-tanulhatóság szempontjából fontos az átlátható, világos tagoltság, amely összhangban van a tartalmi elemek súlyával, jelentőségével az ismeretrendszeren belül.

VII. Az adott évfolyam feldolgozandó tartalmi elemei

9. évfolyam

Választott tankönyv: Földrajz 9-10. I. kötet OH-FOL09TA

Földrajz Atlasz középiskolásoknak OH-FOL912ATL

Tematikai egység	Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	óraszám 9/4
Előzetes tudás	A Föld, mint égitest jellemzői. A Föld mozgásai és azok következményei (napszakok, évszakok váltakozása, időszámítás). Alapvető tájékozottság a térbeli és az időbeli nagyságrendekben.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A csillagászati térben való tájékozódási képesség fejlesztése, helyes elképzelés kialakítása a csillagászati adatok (távolságok) nagyságrendjéről. Az elvont gondolkodás fejlesztése az egyedi és közös jellemzők felismertetésével a Föld és kőbolygó szomszédainak példáján. A rendszerfogalom fejlesztése a Naprendszer felépítésében megfigyelhető törvényszerűségek felismerésével. A Föld mozgásaiból adódó jelenségek törvényszerűségeinek felismertetése, bolygónk életére gyakorolt hatásának megértetése. A tudományos és az áltudományos elméletek közötti különbség megvilágítása az asztrológia (csillagjóslás) példáján.	
Kulcsfogalmak	Világegyetem, Tejútrendszer, Naprendszer, csillagászati egység, kőzetbolygó (Föld-típusú bolygó), gázbolygó (Jupiter-típusú bolygó), tengely körüli forgás, keringés, földrajzi koordinátarendszer, helyi és zónaidő, holdfázis, nap- és holdfogyatkozás, úrállomás.	

Tematikai egység	A Föld, mint kőzetbolygó	óraszám 10/6
Előzetes tudás	A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik	

	ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei. A kontinentális és az óceáni kőzetlemezek felépítésének és legfontosabb tulajdonságainak összehasonlítása. A közeledő, a távolodó és az elcsúszó kőzetlemez-szegélyek jellemző folyamatainak és következményeinek leírása konkrét példák alapján; A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A felszín alatti és a felszíni magmatizmus jellemzőinek bemutatása; a vulkánosság típusai, összefüggésük a kőzetlemez-szegélytípusokkal.
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A kőzetbolygó gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele. A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása.
Kulcsfogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, kőzetlemezmozgás, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, szerkezeti mozgás; kőzetalkotó ásvány, magmás, üledékes és átalakult kőzet, geokémiai körforgás.

Tematikai egység	Védőernyőnk, a légkör	óraszám 10/7
Előzetes tudás	Időjárási elemek és jelenségek felismerése. A felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai. Az időjárási elemek térbeli és időbeli változásai. A Föld gömb alakjának következményei, éghajlati diagram.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A légkör anyagai és szerkezete. A levegő felmelegedése. A felhő- és csapadékképződés. A levegő mozgása. Időjárás, időjárási frontok. A légszennyezés következményei.	
Kulcsfogalmak	Állandó, változó és erősen változó gáz; troposzféra, sztratoszféra; üvegházhatás, a hőmérséklet napi és éves járása, izoterma, izobár, hőmérsékleti egyenlítő, főnszél, harmatpont, relatív páratartalom, felhőtípusok, talaj menti csapadék, hulló csapadék; időjárás- előrejelzés, kibocsátás, szállítás, leülepedés, ózonréteg ritkulása	

	(elvékonyodása), globális felmelegedés
--	--

Tematikai egység	A kék bolygó	óraszám 10/6
Előzetes tudás	Az óceánok és a jelentősebb tengerek elhelyezkedése. A folyók felszínformáló munkájának jellemzői példái, az árvíz. A tavak jellemzői. Hazánk legnagyobb folyói és tavai. Az egyes kontinensek legjelentősebb folyói, tavai. Talajvíz, hévíz fogalma, hazai előfordulásuk példái. Vízszennyezés.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A vízburok tulajdonságai és mozgásai. A felszín alatti vizek. A felszíni vizek. A víz és a jég felszínformáló munkája. A vízburok mint gazdasági erőforrás. A vízburok környezeti problémái.	
Kulcsfogalmak	Világtenger, beltenger, peremtenger, fajhő, talajvíz, belvíz, rétegvíz, hévíz, vízrendszer, fertő, mocsár, láp, eutrofizáció, lefolyástalan terület, épülő tengerpart, pusztuló tengerpart, szakaszjelleg, gleccser, moréna, karsztjelenség, karsztforma.	

Tematikai egység	A geoszférák kölcsönhatásai	óraszám 15/9
Előzetes tudás	Az éghajlat és az időjárás fogalma, az éghajlati elemek felismerése. Az egyes kontinensek tipikus éghajlatainak és Magyarország éghajlatának jellemzői. Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepe. Éghajlati diagram olvasása. Az éghajlati övezetesség okai. A földrajzi övezetek egyedi jellemzői, az övezetekhez kötődő tipikus tájak.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A szoláris és a valódi éghajlati övezetesség. A forró, a mérsékelt és a hideg földrajzi övezet. A függőleges övezetesség.	
Kulcsfogalmak	Szoláris és valódi éghajlati övezetesség, földrajzi övezetesség, övezet, öv, terület, vidék; zonális talaj, természetes élővilág, függőleges övezetesség, erdőhatár,	

	hóhatár.
--	----------

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	óraszám 6/1
Előzetes tudás	A hazai településtípusok legfontosabb jellemzői, a különböző településtípusokon élők jellemző tevékenységei. Települések és szerepköreik konkrét példái.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Demográfiai folyamatok a 21. század elején A népességszám-változás időbeli és területi különbségeinek, okainak feltárása, következményeinek megfogalmazása; a fiatal és az öregedő társadalmak jellemzőinek összevetése, következtetés társadalmi folyamatokra, problémákra. A népesség összetétele. Településtípusok – urbanizáció	
Kulcsfogalmak	természetes szaporodás és fogyás, a népesedési folyamat szakaszai, népességrobbanás, korfa, fiatalodó társadalom, öregedő társadalom, születéskor várható élettartam, népsűrűség, tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció.	

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások	óraszám 10/2
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek, országok feldolgozása során megismert konkrét környezeti problémák. Magyarország környezeti állapota,	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Annak megértése, hogy a természeti és a társadalmi-gazdasági folyamatok közötti egyensúly megőrzése, a környezettudatos termelés és fogyasztás elvének érvényesülése Földünk jövője szempontjából alapvető fontosságú. A lokális folyamat – globális következmény elv értelmében az egyén és a helyi közösségek felelősségének belátása. A környezeti témák iránti	

	folyamatos tájékozódás igényének, a környezetbarát termékek, eljárások megismerése iránti igény kialakítása, a témához kapcsolódó médiában elhangzó információk kritikus értelmezése. Törekvés a fogyasztási szokások környezeti szempontokat szem előtt tartó átalakítására, a tudatos fogyasztói magatartásra baráti és családi körben egyaránt.
Kulcsfogalmak	Elsivatagosodás, elszikesedés, talajpusztulás, ózonritkulás, globális klímaváltozás, savas csapadék, radioaktív szennyeződés, biodiverzitás csökkenése, ivóvízellátás, vízhiány, vízszennyezés, népességrobbanás, élelmezési válság, urbanizációs problémák, fogyó és megújuló energiaforrások, energiahatékonyság, veszélyes hulladék, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék újrahasznosítása, fenntarthatóság. ENSZ, FAO, UNESCO, WHO, WWF, Greenpeace, kiotói egyezmény

Továbbhaladás feltételei:

- tudatosan használja a földrajzi és a kozmikus térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket, ismeri a légi- és űrfelvételek sajátosságait, alkalmazási területeit;
- térszemlélettel rendelkezik a csillagászati és a földrajzi térben;
- ismeri a Föld felépítésének törvényszerűségeit;
- párhuzamot tud vonni a jelenlegi és múltbeli földrajzi folyamatok között;
- ismeri a kőzetburok folyamataihoz kapcsolódó földtani veszélyek okait, következményeit;
- tér- és időbeli jellemzőit, illetve elemzi az alkalmazkodási, kármegelőzési lehetőségeket;
- érti a különböző kőzettani felépítésű területek eltérő környezeti érzékenysége, terhelhetősége közti összefüggéseket;
- ismeri a légkörszerkezetét, fizikai és kémiai jellemzőit, magyarázza az ezekben bekövetkező változások mindennapi életre gyakorolt hatását;
- megnevezi a légkör legfőbb szennyező forrásait és a szennyeződés következményeit, érti a lokálisan ható légszennyező folyamatok globális következményeit;
- ismeri a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusait, azok jellemzőit, a mennyiségi és minőségi viszonyait befolyásoló tényezőket, a víztípusok közötti összefüggéseket;

- igazolja a felszíni és felszín alatti vizek egyre fontosabbá váló erőforrásszerepét és gazdasági vonatkozásait, bizonyítja a víz társadalmi folyamatokat befolyásoló természetét, védelmének szükségességét;
- összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban mutatja be a földrajzi övezetesség rendszerének egyes elemeit, a természeti jellemzők társadalmi-gazdasági vonatkozásait;
- összefüggéseiben mutatja be a talajképződés folyamatát, tájékozott a talajok gazdasági jelentőségével kapcsolatos kérdésekben, ismeri Magyarország fontosabb talajtípusait;
- bemutatja a felszínformálás többtényezős összefüggéseit, ismeri és felismeri a különböző felszínformáló folyamatokhoz (szél, víz, jég) és kőzettípusokhoz kapcsolódóan kialakuló, felszíni és felszín alatti formakincset;
- bemutatja a népességszám-változás időbeli és területi különbségeit, ismerteti okait és következményeit, összefüggését a fiatalodó és az öregedő társadalmak jellemző folyamataival és problémáival;
- különböző szempontok alapján csoportosítja és jellemzi az egyes településtípusokat, bemutatja szerepkörük és szerkezetük változásait;
- érti és követi a lakóhelye környékén zajló település- és területfejlődési, valamint demográfiai folyamatokat;
- a lakóhely adottságaiból kiindulva értelmezi a fenntartható fejlődés társadalmi, természeti, gazdasági, környezetvédelmi kihívásait; felismeri és azonosítja a földrajzi tartalmú természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti problémákat, megnevezi kialakulásuk okait, és javaslatokat fogalmaz meg megoldásukra;
- rendszerezi a geoszférákat ért környezetkárosító hatásokat, bemutatja a folyamatok kölcsönhatásait;
- a globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatokat elemez, feltárja azok összefüggéseit, bemutatja mérséklésük lehetséges módjait és azok nehézségeit;
- megnevez a környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezeteket, példákat említ azok tevékenységére, belátja és igazolja a nemzetközi összefogás szükségességét;
- értelmezi a fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás fogalmát, érveket fogalmaz meg a fenntarthatóságot szem előtt tartó gazdaság, illetve gazdálkodás fontossága mellett.

10. évfolyam

Választott tankönyv: Földrajz 9-10. II. kötet OH-FOL910TB/II

Földrajz Atlasz középiskolásoknak OH-FOL912ATL

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a világgazdaságig	óraszám 18
Előzetes tudás	A világ meghatározó jelentőségű országainak alapvető gazdasági jellemzői. Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A nemzetgazdaságok átalakuló szerepének megértése, az állam piacgazdaságban betöltött szerepének megismerése. A gazdasági fejlettség összehasonlítására alkalmas mutatók értelmezése, a területi különbségeinek példái: a centrum és periféria térségek jellemzői, kapcsolatrendszerük sajátos vonásai. Integrációs folyamatok – Az együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők értékelése; az integrációk fejlődési szintjeinek összehasonlítása, az együttműködés előnyeinek feltárása. – A legfontosabb nemzetközi integrációk jellemzése. Az Európai Unió Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió, mint gazdasági erőter elhelyezése a világgazdaságban. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése.	
Kulcsfogalmak	Integráció, területi fejlettségi különbség, K+F, globalizáció, Nemzetközi Valutaalap (IMF), Világbank, Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás	

Tematikai egység	Magyarország és a Kárpát-medence	óraszám 22
Előzetes tudás	Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái.	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi– gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői Az egyes régiók jellemző erőforrásainak megismerése, földrajzi adottságainak összehasonlító értékelése; a társadalmi– gazdasági központok megismerése. Az idegenforgalom társadalmi adottságainak (infrastruktúra, szolgáltatások) értékelése, a legfontosabb idegenforgalmi célpontok bemutatása. Az országhatáron átívelő kapcsolatok A regionális szerveződések földrajzi alapjainak feltárása; eurorégiók a Kárpát– medencében, működésük értelmezése. Hazánk Európai Unióban betöltött szerepének megismerése, nemzetközi gazdasági kapcsolataink bemutatása.
Kulcsfogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működőtőke-befektetés, területi fejlettségekülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás, húzóágazat, idegenforgalom, személygépkocsi-gyártás, vegyipar, ipari park, hungarikum, nyitott gazdaság, eurorégió.

Tematikai egység	A pénz és a tőke mozgása a világgazdaságban	óraszám 14
Előzetes tudás		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Aktuális banki adatok, tájékoztatók segítségével pénzügyi döntéshelyzetek szimulálása (pl. folyószámlanyitás, személyi kölcsön vagy lakáshitel felvétele, lakáscélú megtakarítás vállalása) – Beszélgetés vagy helyzetgyakorlat a biztonságos pénz- és bankkártyahasználatról, tájékozódás elektronikus kiadványok segítségével – Hírfigyelés –reflektálás, vélemény megfogalmazása és ütköztetése aktuális pénzügyi hírekkel kapcsolatban – A gazdasági tér	

	folyamatait alakító szereplők bemutatása mozaikmódszerrel – Hogyan jut el egy globális termék (pl.személyautó) a fogyasztóhoz? A folyamat bemutatása szimulációs gyakorlat keretében – Helyzetgyakorlat: egy nagyobb pénzösszeg – pl. lottónyeremény vagy családi örökség – befektetési lehetőségeinek mérlegelése – Online betekintés a tőzsde világába, szimulációs gyakorlat a tőzsde működésének bemutatására – Pénzügyi oktatófilmek segítségével a hétköznapiokban hasznosítható tudás szerzése, a látottak megbeszélése – Egy diákvállalkozás indításának lehetőségei, mérlegelő elemzés készítése – Egy képzeletbeli vállalkozás üzleti tervének elkészítése és bemutatása csoportmunkában
Kulcsfogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő

Tematikai egység	A fenntartható jövő kérdőjelei	óraszám 14
Előzetes tudás	Az egyes kontinensek, országok feldolgozása során megismert konkrét környezeti problémák. Magyarország környezeti állapota, védendő természeti és kulturális értékei. A geoszférák környezeti problémáinak feltárása. A globális vízkészletek mennyiségének és állapotának ismerete,	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A szférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése, az összefüggések feltárása, a lokális szennyeződés globális következményeinek igazolása példákkal; a környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának bemutatása. A fogyasztói társadalom, annak szerepe, ellentmondásai, túlfogyasztás, kimerülő természeti erőforrások, (fosszilis energiaforrások problémái), tudatos fogyasztóvá válás.	

	Fenntartható gazdálkodás kicsiben és nagyban. A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek megkülönböztetése, ezáltal a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése.
Kulcsfogalmak	A fenntarthatóság fogalma, a fenntartható fejlődés és a fenntarthatóság összehasonlítása, fogalomzavar tisztázása. Fenntartható fejlődési célok. Ökológiai lábnyom. Víz lábnyom. Elsődleges, másodlagos energiahordozók. Növekvő energiaéhség. Energiatudatosság és energiahatékonyság. Fosszilis energiahordozók, zöld energia.

Továbbhaladás feltételei:

- A tanulók legyenek képesek a különböző szempontból elsajátított földrajzi (általános és leíró természet-, illetve társadalom-, valamint gazdaságföldrajzi) ismereteik szintetizálására. Rendelkezzenek valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről.
- Legyenek képesek a térkép információforrásként történő használatára, a leolvasott adatok értelmezésére. Ismerjék fel a Világegyetem és a Naprendszer felépítésében, a bolygók mozgásában megnyilvánuló törvényszerűségeket.
- Tudják elhelyezni az egyes országokat, országcsoportokat és integrációkat a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban, tudják értelmezni a világgazdaságban betöltött szerepüket.
- Legyenek képesek összevetni és értékelni az egyes térségek, illetve országok eltérő társadalmi-gazdasági adottságait és az adottságok jelentőségének időbeli változásait.
- Ismerjék a globalizáció gazdasági és társadalmi hatását, értelmezzék ellentmondásait.
- Ismerjék a monetáris világ jellemző folyamatait, azok társadalmi-gazdasági hatásait.
- Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit, a gazdasági fejlettség területi különbségeit és ennek okait.
- Példákkal támasszák alá Európai Unió egészére kiterjedő, illetve a környező országokkal kialakult regionális együttműködések szerepét.
- Tudják elhelyezni hazánkat a világgazdaság folyamataiban.
- Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését.
- Ismerjék az egész Földünket érintő globális társadalmi és gazdasági problémákat.
- Tudjanak érvelni a fenntarthatóságot szem előtt tartó gazdaság, illetve gazdálkodás fontossága mellett.
- Ismerjék az egyén szerepét és lehetőségeit a környezeti problémák mérséklésben, nevezik meg konkrét példáit.

11. évfolyam

Választott tankönyv: Gyűjtemény a Földrajz emelt szintű oktatásához 11-12 OH-FOL1112E

Földrajz Atlasz középiskolásoknak OH-FOL912ATL

Tematikai egység	Tájékozódás a földrajzi térben	óraszám 6
Előzetes tudás	Térképen való tájékozódás, térképolvasás, jelrendszer, méretarány	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A térkép fogalma és jelrendszere. A hagyományos és digitális térképek fajtái. Távolság-, magasság- és területszámítással kapcsolatos feladatok megoldásán keresztül a matematikai kompetencia fejlesztése. Távérzékelés és földrajzi alkalmazásai (műholdképek, légifelvételek).	
Kulcsfogalmak	térkép, földgömb, méretarány, vonalas aránymérték, jelkulcs, topográfiai, földrajzi és tematikus térkép, globális helymeghatározó rendszer (GPS)	

Tematikai egység	Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	óraszám 6
Előzetes tudás	A Föld, mint égitest jellemzői. A Föld mozgásai és azok következményei (napszakok, évszakok váltakozása, időszámítás).	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Térszemlélet kialakítása a kozmikus térben. A Föld elhelyezése a Naprendszerben. A Naprendszer felépítésének értelmezése, égitesteinek megismerése, a bolygók jellemzése. Csillagászati földrajzi számítások	
Kulcsfogalmak	fényév, csillagászati egység (CSE), csillag, bolygó, csillagrendszer (galaxis), csillagkép, nagybolygó, kőzetbolygó (Föld típusú bolygó), gázbolygó (Jupiter típusú bolygó), üstökös, meteoroid, meteor, meteorit,	

	nap- és holdfogyatkozás, holdfázisok
--	--------------------------------------

Tematikai egység	A kőzetburok földrajza	óraszám 15
Előzetes tudás	A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek. A kőzetlemezek és mozgásaik következményei. A kontinentális és az óceáni kőzetlemezek felépítésének és legfontosabb tulajdonságainak összehasonlítása. A közeledő, a távolodó és az elcsúszó kőzetlemez-szegélyek jellemző folyamatainak és következményeinek leírása konkrét példák alapján; A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A felszín alatti és a felszíni magmatizmus jellemzőinek bemutatása; a vulkánosság típusai, összefüggésük a kőzetlemez-szegélytípusokkal.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A Föld szerkezete és fizikai-kémiai jellemzőinek ismerete. A kőzetlemezek és mozgásaik ismerete. Vulkanizmus, ismerni a vulkanizmus folyamataihoz kapcsolódó veszélyek okait, következményeit, tér- és időbeli jellemzőit, illetve elemezni az alkalmazkodási, kármegelőzési lehetőségeket. Összefüggéseiben bemutatni a lemeztektonika és a hegységképződés kapcsolatát, térbeliségét. Megismerni a kőzetek alapvető csoportjait és a csoportokba tartozó kőzeteket.	
Kulcsfogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, kőzetlemezmozgás, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, szerkezeti mozgás; magma, magmaáramlás, kőzetlemez, hasadékvölgy, óceánközépi hátság, mélytengeri árok, vulkáni szigetív, távolodó, közeledő és elcsúszó lemezmozgás, alábukás, beolvadás	

Tematikai egység	A levegőburok földrajza	óraszám 15
Előzetes tudás	Időjárási elemek és jelenségek felismerése. A felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai. Az időjárási elemek térbeli és időbeli változásai. A Föld gömb alakjának következményei, éghajlati diagram.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Ismerni a légkör összetételét és szerkezetét, fizikai és kémiai jellemzőit, magyarázni az ezekben bekövetkező változások mindennapi életre gyakorolt hatását. Felismerni a szélsőséges időjárási helyzeteket, és a helyzetnek megfelelően cselekedni. Magyarázni a levegő felmelegedését, és ismerni az azt befolyásoló tényezőket. Egyszerű hőmérséklettel kapcsolatos számítási feladatokon keresztül a matematikai kompetencia fejlesztése. Ciklonok, anticiklonok, trópusi ciklonok és időjárási frontok keletkezésének és működésének ismerete. Általános légkörzés. A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények magyarázata.	
Kulcsfogalmak	Állandó, változó és erősen változó gáz; troposzféra, sztratoszféra; üvegházhatás, ózonréteg ritkulása (elvékonyodása), globális felmelegedés napi, havi és évi középhőmérséklet, napi hőingás, évi közepes hőingás, légnyomás, szél, mérsékelt övezeti ciklon és anticiklon, hideg- és melegfront, okklúziós front, trópusi ciklon (hurrikán, tájfun)	

Tematikai egység	A vízburok földrajza	óraszám 10
Előzetes tudás	Az óceánok és a jelentősebb tengerek elhelyezkedése. A folyók felszínformáló munkájának jellemzői példái, az árvíz. A tavak jellemzői. Hazánk legnagyobb folyói és tavai. Az egyes kontinensek legjelentősebb folyói, tavai. Talajvíz, hévíz fogalma, hazai előfordulásuk példái. Vízszennyezés.	

Ismeretek, fejlesztési követelmények	A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analízáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése. A felszíni vizek főbb típusainak és azok jellemzőinek megismerése. A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (pl. árvíz) felismerése, a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelmének értelmezése.
Kulcsfogalmak	vízháztartás (párolgás-párolgztatás, csapadék, lefolyás), a víz körforgása, állóvíz, tó, fertő, mocsár, láp, mechanikai, biológiai és kémiai szennyvíztisztítás, polder.

Tematikai egység	A geoszféra kölcsönhatásai és a földrajzi övezetesség	óraszám 20
Előzetes tudás	Az éghajlat és az időjárás fogalma, az éghajlati elemek felismerése. Az egyes kontinensek tipikus éghajlatainak és Magyarország éghajlatának jellemzői. Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők szerepe. Éghajlati diagram olvasása. Az éghajlati övezetesség okai. A földrajzi övezetek egyedi jellemzői, az övezetekhez kötődő tipikus tájak.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Bemutatni a felszínformálás többtényezős összefüggéseit. Értetni az ember környezetátalakító szerepét, ember és környezete kapcsolatrendszerét. A talajvédelem feladatai. Összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban bemutatni a földrajzi övezetesség rendszerének egyes elemeit, a természeti jellemzők társadalmi-gazdasági vonatkozásait. A szoláris éghajlati övezetek kialakulásának, elhelyezkedésének és főbb tulajdonságainak ismerete.	

Kulcsfogalmak	külső és belső erők, mélyföld, alföld, fennsík, dombság, közép- és magashegység, hátság, völgy, medence, tanúhegy, hát-hegység, lánchegység, hágó, szoros, rekultiváció, éghajlati övezetesség, szoláris és valódi éghajlati övezetek, földrajzi övezetesség, vízszintes földrajzi övezetesség, függőleges földrajzi övezetesség
----------------------	--

Középszintű érettségi vizsga témakörei

A) KOMPETENCIÁK Az érettségi vizsgán a vizsgázónak a földrajzi-környezeti ismereteiről, valamint az alábbi földrajzzal kapcsolatos kompetenciák - adott vizsgaszintnek megfelelő - elsajátításáról kell számot adnia:

- földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében; – különböző fajtájú térképeken, műholdfelvételeken közölt információk olvasása, értelmezése;
- kontúrtérképes feladatok megoldása;
- egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése;
- földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térkép-vázlatok készítése;
- szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan;
- az ismeretanyag belső összefüggéseinek felismerése, több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett feladatok megoldása;
- földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, információk feldolgozása, értelmezése és etikus felhasználása;
- földrajzi-környezeti szemlélet- és gondolkodásmód alkalmazása problémafeladatok megoldása, szóbeli és írásbeli témakifejtések során.

A földrajz érettségi vizsgakövetelmény tartalmazza az általános iskolai regionális földrajzi tananyagot is. A vizsga sikeres teljesítéséhez szükség van az általános iskolában tanultak szintézisére, a középiskolában elsajátított ismeretek alapján történő újraértelmezésére. A részletes vizsgakövetelményekben megfogalmazott elvárások egységes értelmezését a vizsgakövetelményekhez kapcsolódó általános és egyedi fogalmak jegyzéke, illetve a vizsgakövetelményekhez kapcsolódó topográfiai fogalmak jegyzéke segíti.

Bővebb információ a középszintű érettségi témákról és a vizsgakövetelményekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakról:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakövetelmények2024/földrajz_2024_e.pdf

Tájékozódás a földrajzi térben

A térkép

Tájékozódás a térképen és a térképpel

Távérzékelés és térinformatika

Tájékozódás a kozmikus térben és az időben

A Világegyetem

A Nap és kísérei

A Föld és mozgása

Az űrkutatás

A geoszférák földrajza

A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői

A kőzetlemezek és mozgásaik következményei

A hegységképződés

A kőzetburok építőkövei, az ásványkincsek

A Föld nagyszerkezeti egységei

A légkör anyaga és szerkezete

A levegő felmelegedése

A levegő mozgása

Felhő- és csapadékképződés

Az időjárás és az éghajlat

A légszennyezés következményei

A vízburok tagolódása, tulajdonságai és mozgásai

A felszíni vizek

A felszín alatti vizek

A vízburok mint gazdasági erőforrás

A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség

A földfelszín formálódása

A külső erők felszínformáló tevékenysége

A talaj

A geoszférák közötti kapcsolatok

A szoláris és a valódi éghajlati övezetek

A vízszintes földrajzi övezetesség

A függőleges földrajzi övezetesség

A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században

A népesség földrajzi jellemző

Településtípusok, urbanizáció

A nemzetgazdaságtól a globális világ gazdaságig

A nemzetgazdaságok és a világ gazdaság

Integrációs folyamatok

A globalizáció

A monetáris világ

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátossága

Magyarország természeti adottságai

Magyarország társadalmi jellemzői

A hazai gazdasági fejlődés jellemzői

Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdaságiképe

A magyarországi régiók földrajzi jellemzői

Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme

Magyarország környezeti állapota

Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

Európa földrajza

Európa általános társadalomföldrajzi képe

Az Európai Unió

Egyesült Királyság

Franciaország

Németország

Az Alpok országai

Észak-Európa országai

Olaszország

A Visegrádi Együttműködés országai (Csehország, Lengyelország, Szlovákia)

Keleti szomszédaink (Románia, Ukrajna)

Délszláv államok

Oroszország

Az Európán kívüli kontinensek földrajza

A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

Ázsia általános földrajzi jellemzői

Kína

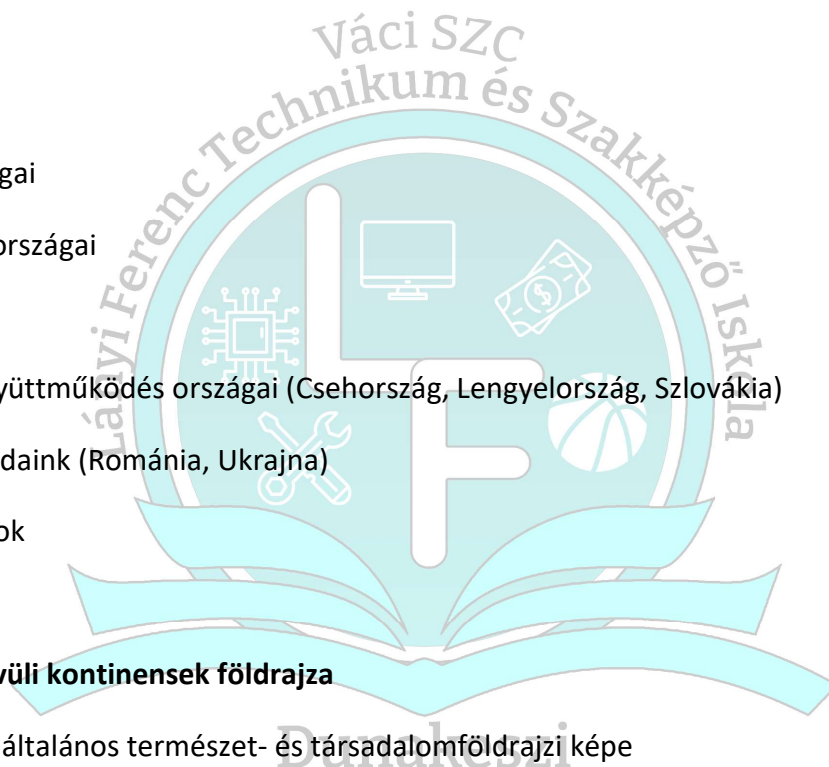
Japán

India

Délkelet-Ázsia

Délnyugat-Ázsia

Ausztrália és Óceánia földrajza

A sarkvidékek földrajza

Afrika általános földrajzi jellemzői

Afrika regionális földrajza

Amerika általános földrajza

Amerikai Egyesült Államok

Latin-Amerika

Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

A globálissá váló környezetszennyezés és következményei

Demográfiai és urbanizációs problémák

Élelmezés és egészség

A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következménye

A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

IV. Mérés-értékelés kritériumai, fajtái, súlyozása

A számonkérés, az értékelés módjai:

- órai munka, aktivitás
- házi és szorgalmi feladatok megoldásával pontgyűjtés – vagy azok hiánya
- kiselőadás
- szóbeli felelet
- röpdolgozatok
- témazáró feladatok

Tanulók értékelése

Számonkérés típusa + % a Krétában	elégtelen	elégséges	közepes	jó	jeles
házi feladat, órai munka 50%					

röpdolgozat 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
szóbeli felelet (bár egy kicsit nehéz mérni) 100%	0-39%	40-59%	60-74%	75-89%	90-100%
témazáró (tesztes, kisesszés, feleletválasztós)200%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%
témazáró/házi dolgozat/esszé (elég nehéz százalékolni) 200%					
projekt feladat 300%	0-30%	31-55%	56-70%	71-85%	86-100%

A minimum megszerzendő jegyek száma:

heti 1 órás tárgy esetén min. 3 jegy /félév

heti 2 órás tárgy esetén min. 4 jegy/félév

Fizika helyitanterv

Civilizációnk egyik alapja a természettudományos műveltség, mely jelentős mértékben a fizika által feltárt ismereteken nyugszik. Ezek megőrzése, továbbadása, bővítése az egymást követő generációk kiemelt feladata. A korszerű fizikatanítás célja részben azoknak az ismereteknek átadása és képességeknek fejlesztése, amelyek ennek megvalósulását lehetővé teszik. Emellett kiemelt feladat a korunkban fontossá vált, illetve a közeljövőben fontossá váló kulcskompetenciák fejlesztése, valamint a fizika és a technológia kapcsolatának, a fizika művelése sokoldalú társadalmi vonatkozásainak bemutatása. Ez úgy érhető el, ha a fizikai mennyiségek és törvények jelentése gyakorlati alkalmazások, illetve az egész emberiséget érintő határokon átívelő problémák (környezetszennyezés, globális éghajlatváltozás) kontextusában, a diákok életkori sajátosságainak megfelelően kerül megfogalmazásra.

Fontos feladata a fizika tantárgynak a diákok természettudományos szemléletének formálása, mely alapvetően a fizika tudományában alakult ki, és amelyet később a többi természettudománnyal foglalkozó tudomány átvett. A természettudományos szemlélet megismerése általános iskolában kezdődik, a középiskolában új elemek kapnak nagyobb hangsúlyt.

A természettudomány feladata elsősorban a világ működésének leírása, a „hogyan működik?” kérdésre való válaszok keresése egyre alapvetőbb és átfogóbb törvények segítségével, azokból kiindulva, sokszor hosszú logikai láncok felhasználásával. Ez jelenti azt, hogy a „miért, mi az oka?” kérdésekre is választ keres.

A megismerési folyamatban az empiria és az elmélet összhangja van jelen. A dolgok lehetséges működéséről, a megfigyelt jelenségek létrejöttének okáról hipotéziseket alkotunk, és ezek bevalását megfigyelésekkel és kísérletekkel képesek vagyunk vizsgálni.

A természet leírásához, megismeréséhez egyszerűsítő feltételeket vezetünk be, analógiákat és modelleket alkalmazunk, a lényeges és lényegtelen momentumokat elkülönítjük, majd minél több tényezőt veszünk fokozatosan figyelembe.

Mai technikai világunk alapja a természettudomány. A technika egyben segítője a további természettudományi kutatásnak és az oktatásnak egyaránt. Elsősorban a számítógépek megjelenése és fejlődése fontos elem. A számítógép a megismerés egyik alapvető eszközévé vált egyrészt a számítások gyorsabb elvégzésével, a hatalmas adatbázisok kezelési lehetőségeivel, a szimulációknak a modellalkotásban és a modell tesztelésében való felhasználásával. Ezzel egyben kitágult a vizsgálható jelenségek köre. Az Internet elterjedése másrészt megteremtette a gyors tudásmegosztás lehetőségét is.

A tanári értékelés célja nem lehet eltérő a tantárgy céljától, azaz fontos a motiváció felkeltése, a fizika tárggyal való pozitív attitűd kialakítása. Mindez fejlesztő, tanulást támogató értékeléssel valósítható meg. Az értékelésnek az elvárt sokszínű tanulói tevékenységekre kell vonatkoznia, s kiemelt szerepe van benne az árnyalt, szöveges visszajelzésnek. Szerencsés lehet az önértékelés bevezetése, csoportmunka esetében egymás vagy a projekt értékelése. Egy-egy feladat kapcsán indokolt az értékelési szempontokat előre rögzíteni. Fontos az is, hogy az értékelés egy projektben, csoportmunkában annak a feladatrésznek a megítélésére irányul, melyet az értékelendő diák elvégzett. Így az értékelésnek a csoportmunkában egyénre szabottnak kell lennie. Az egyedi (tehát nem ötfokú skálát követő) értékelést indokolhatja az is, hogy a tanárnak – aki nem a tantárgyat, hanem a tanulót tanítja, irányítja – tisztában kell lennie azzal, hogy egy adott tanulót milyen típusú visszajelzésekkel lehet motiválni. A jól kialakított értékelés növeli a motivációt, a végiggondolatlan, nem megfelelően kialakított, nem elegendően árnyalt értékelés viszont ellenében hat. Az értékelés nagymértékben képes befolyásolni a tárgy tanítási céljainak sikeres teljesítését.

A kerettanterv témaköreit, fejlesztési feladatait és ismereteit úgy alakítottuk ki, hogy az ezek figyelembevételével készített helyi tanterv, illetve tanmenet segítségével megvalósuljanak a Nat-ban megfogalmazott fejlesztési területek szerint csoportosított tanulási eredmények. Ezek egy része nem kötődik szorosan a tananyaghoz és témakörökhöz. A „Fizikai megfigyelések, kísérletek végzése, az eredmények értelmezése” –fejlesztési részterület tanulási eredményeinek megvalósulását segítik a megfigyeléssel, méréssel, kísérletezéssel a mért adatok elemzésével, egyszerű számításos feladatok megoldásával foglalkozó órák, amelyek megtartására minden témakörben nyílik alkalom. A fizika mint természettudományos megismerési módszer - című első fejlesztési terület további tanulási eredményei a tudományos

vitákkal gazdagított tanórák segítségével valósulnak meg, ezek lehetőségét – a megfelelő órakeretet biztosítva - külön jelezzük a kerettantervben. A digitális technológiák használatával kapcsolatos tanulás eredmények megvalósulása a megfelelő eszközök és programok tanári irányítás melletti önálló használatával is biztosítható. Ezeket a tanulási eredményeket az alábbiakban soroljuk fel:

- A tanuló használ helymeghatározó szoftvereket, a közeli és távoli környezetünket leíró adatbázisokat, szoftvereket;
- a vizsgált fizikai jelenségeket, kísérleteket bemutató animációkat, videókat keres és értelmez;
- ismer magyar és idegen nyelvű megbízható fizikai tárgyú honlapokat;
- készségszinten alkalmazza a különböző kommunikációs eszközöket, illetve az internetet a főként magyar, illetve idegen nyelvű, fizikai tárgyú tartalmak keresésére;
- fizikai szövegben, videóban el tudja különíteni a számára világos, valamint nem érthető, további magyarázatra szoruló részeket;
- az interneten talált tartalmakat több forrásból is ellenőrzi;
- a forrásokból gyűjtött információkat számítógépes prezentációban mutatja be;
- az egyszerű vizsgálatok eredményeinek, az elemzések, illetve a következtetések bemutatására prezentációt készít;
- a vizsgálatok során kinyert adatokat egyszerű táblázatkezelő szoftver segítségével elemzi, az adatokat grafikonok segítségével értelmezi;

A digitális eszközök használatának lehetőségére gyakran utalunk a fejlesztési feladatok között.

Tankönyv: A középiskolák döntő többségében használt tankönyv.

Kód	Tárgy	Szerző
OH-FIZ910TB/I	Fizika 9-10. I. kötet	Csajági Sándor, dr. Fülöp Ferenc, Póda László, Simon Péter, Urbán János (tananyagfejlesztők)
OH-FIZ910TB/II	Fizika 9-10. II. kötet	Csajági Sándor, Elblinger Ferenc, dr. Fülöp Ferenc, Póda László, Simon Péter, Urbán János (tananyagfejlesztők)

Értékelés: Minimum 4 érdemjegy/félév

9–10-11. évfolyam

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott órabeosztás szerint a fizika tantárgy tanítására a 9. évfolyamon heti 2, a 10. évfolyamon heti 2 órában kerülhet sor. A kerettanterv témakörei a mindennapok gyakorlatában fontos kérdések köré szerveződnek arra biztatva a tanárt, hogy a diákok fizikai ismereteit a gyakorlathoz kapcsolódó témákból kiindulva, a gyakorlatban megfigyelt, megfigyelhető jelenségek magyarázata során mutassa be. Ilyen módon elkerülhető a főleg képletekre koncentráló és a gyakorlati alkalmazásokat csak érdekességgént megemlítő elméleti fizika szemléletű képzés. Szó sincs ugyanakkor arról, hogy ez a tudományosság háttérbe szorulását, vagy az összefüggések teljes elhanyagolását jelentené. A kerettanterv hangsúlyozottan törekszik a fizikai gondolkodásmód, a tudomány művelésének közvetlen megmutatására fejlesztési területként megjelenítve a korunkat fokozottan érintő, illetve a mai fizikai kutatásokkal kapcsolatos tudományos vitát, támogatva a tudományos megismerési folyamat aktív tanulás, kísérletezés során történő élményszerű átélését. Ebben az életszakaszban a diákok jövővel kapcsolatos elképzelése még gyakran kialakulatlan. Nagyon fontos, hogy a tananyag – a tartalmakkal túlsúlyolt elméleti tanulás erőltetése helyett – adjon lehetőséget a tárgy megszeretésére, illetve a későbbi, szakirányú tanulást megalapozó kompetenciák (például az önálló tanulás, a csoportban történő munka, a kritikus gondolkodás, a kreativitás) fejlesztésére. Mindez adatok memorizálása helyett aktív, differenciált, projektszemléletű tevékenységek révén valósítható meg – szem előtt tartva azt is, hogy a legfontosabb fogalmak és törvények helyes megértése alapozhatja meg a későbbi fizika tanulmányokat. Javasolt lehet tehát a kerettantervben megadott minimális elvárások alapján a helyi tantervben egy projektlistát készíteni, s ezen projektek köré szervezni a tanulást. A szabad órakeretet az adott projekt által megkívánt kiegészítő ismeretek és tevékenységek időigényének kielégítésére célszerű felhasználni. A projekt mind a differenciálás, mind az érdeklődés szerinti motiváció, mind az aktív tanulás lehetőségét megadja.

A fizika tantárgy sajátosan komplex tartalmából, valamint az imént említett tevékenység- és kompetencia központúságból következő az is, hogy értékelésében nem a szabály- és képletismeretnek kell dominálnia. Tág teret kell kapnia az értékelés sokféleségének. A prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése mellett a középiskolában előtérbe kerülhet a mérési és kísérleti feladatok értékelése, az önálló vagy kis csoportokban végzett projektmunka, az életkori sajátosságoknak megfelelő komplexebb kutató munka is.

A témakörök áttekintő táblázatában a témakör neve után zárójelbe tett számok azt jelölik, hogy a témakör a Nat-ban felsorolt melyik fő témakörökhöz tartozik.

A 9–10-11. évfolyamon a fizika tantárgy alapóraszám: évfolyamonként 50 - 50 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

A Nemzeti alaptanterv fő témakörei

1. A fizikai jelenségek megfigyelése, modellalkotás, értelmezés, tudományos érvelés

2. Mozgások a környezetünkben, a közlekedés kinematikai és dinamikai vonatkozásai
3. A halmazállapotok és változásuk, a légnemű, folyékony és szilárd anyagok tulajdonságai
4. Az emberi test fizikájának elemei
5. Fontosabb mechanikai, hőtani és elektromos eszközeink működésének alapjai, fűtés és világítás a háztartásban
6. A hullámok szerepe a képek és hangok rögzítésében, továbbításában
7. Az energia megjelenési formái, megmaradása, energiatermelés és -felhasználás
8. Az atom szerkezete, fénykibocsátás, radioaktivitás
9. A Föld, a Naprendszer és a Világegyetem, a Föld jövője, megóvása, az űrkutatás eredményei

Kapcsolódás a Nat témaköréhez

Témakör neve	Évfolyam	Javasolt óraszám
Egyszerű mozgások	9	12
Ismétlődő mozgások	9	12
A közlekedés és sportolás fizikája	9	4
Az energia	9	6
A melegítés és hűtés következményei	9	12
Víz és levegő a környezetünkben	9	4
Gépek-1	10	10
Szikrák, villámok	10	8
Elektromosság a környezetünkben	10	12
Villamos alapfogalmak, áramok típusai	10	10
Generátorok és motorok	10	4
A hullámok szerepe a kommunikációban	10	6
Képek és látás, hullám spektrum	11-E	20
Gépek-2	11-G	23
Villamosságtan alapjai	11-I	34
Az atomok és a fény	11-I-G-E	10
Hullámterjedés, lézersugárzás	11-E	8
Optika (tükrök, lencsék)	11-E-G	6
Környezetünk épségének megőrzése	11-I-G-E	2
Energia szállítás	11-G	5
Részecskefizikai alapok (Rutherford, Bohr modell)	11-I-G-E	2
A Világegyetem megismerése	11-I-G-E	2
Összes óraszám:		150

TÉMAKÖR: Egyszerű mozgások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
- mérések és a kiértékelés során alkalmazza a rendelkezésre álló számítógépes eszközöket, programokat;
- megismételt mérések segítségével, illetve a mérés körülményeinek ismeretében következtet a mérés eredményét befolyásoló tényezőkre;
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít;
- gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására;
- tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt;
- ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni;
- egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával

A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése

Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása

A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata

Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával

Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról

Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása

A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével

Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata

Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására

FOGALMAK

Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Videó készítése néhány, a környezetben megfigyelhető mozgásról. Egy megfelelően kiválasztott pont koordinátáinak meghatározása az egymást követő képkockákon videó-analízis segítségével

Egy kút mélységének vagy erkély magasságának meghatározása az elejtett test zuhanási idejének mérésével, a mérés pontosságának becslése

Közel állandó sebességű mozgás megvalósítása önálló kísérletezés során. A súrlódás csökkentése különböző módon, légpárnás eszközök, jégen csúszó eszközök

Lejtőn leguruló, lecsúszó testek mozgásának megfigyelése, a mozgás jellegének kvantitatív megállapítása

Galilei munkásságának megismerése a mozgások és a tudományos módszer kialakulásának témakörében

Kísérlet tervezése annak belátására, hogy a szabadesés egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás

TÉMAKÖR: Ismétlődő mozgások

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a jelen közlekedése, közlekedésbiztonsága szempontjából releváns gyakorlati ismereteket, azok fizikai hátterét;
- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
- a mérések és a kiértékelés során alkalmazza a rendelkezésre álló számítógépes eszközöket, programokat;
- megismételt mérések segítségével, illetve a mérés körülményeinek ismeretében következtet a mérés eredményét befolyásoló tényezőkre;
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát;
- ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével
- A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása
- A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése
- Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon
- A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából
- A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.

FOGALMAK

körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Beszámoló készítése a fordulatszám jelentőségéről ruhák centrifugálása vagy fűrés esetén, a jellemző fordulatszám adatainak megkeresése
- Az ingaóra felépítését, az alkatrészek feladatát, az óra működését bemutató kiselőadás készítése
- Olyan inga készítése, melynek periódusideje 1 másodperc, ennek ellenőrzése

Dunakeszi

TÉMAKÖR: A közlekedés és sportolás fizikája

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tudja, hogyan születnek az elismert, új tudományos felismerések, ismeri a tudományosság kritériumait;
- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére;
- átlátja a jelen közlekedése, közlekedésbiztonsága szempontjából releváns gyakorlati ismereteket, azok fizikai hátterét;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;

- kialakult véleményét mérési eredményekkel, érvekkel támasztja alá.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát;
- egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét;
- tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére;
- egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét;
- érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit;
- tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével;
- ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségre épülő gyakorlati eszközöket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor
- Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével
- A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő
- Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével
- A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata
- A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztalt fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével
- A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során
- A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

FOGALMAK

a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegeellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Egy vagy több kiválasztott sporteszköz (pl. síléc, labda) kialakításának és fizikai hátterének feltárása, az eredmények megosztása a tanulótársakkal
- Kísérleti megfigyelése és vizsgálata annak, hogy az érintkező felületek közötti súrlódást hogyan lehet kis mennyiségű szennyező anyaggal (por, olaj) befolyásolni. Alkalmas kísérleti eszköz (pl. változtatható hajlásszögű lejtő) megépítése

Adott teher szállítására alkalmas hajómodell elkészítése a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával. Az eszköz felépítésének magyarázata
Az áramló levegő nyomáscsökkenésének bemutatása egyszerű demonstrációs eszközökkel
Nagysebességű képrögzítésre alkalmas kamerával rögzített lassított felvételek tanulmányozása ütközésekről, labdák deformációjáról
Különböző zöldségek és gyümölcsök vízben való elmerülésének vizsgálata a vízben feloldott cukor vagy só mennyiségének változtatása mellett

TÉMAKÖR: Az energia

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a megújuló és a nem megújuló energiaforrások használatának és az energia szállításának legfontosabb gyakorlati kérdéseit;
- az emberiség energiafelhasználásával kapcsolatos adatokat gyűjt, az információkat szemléletesen mutatja be;
- tudja, hogy a Föld elsődleges energiaforrása a Nap. Ismeri a napenergia felhasználási lehetőségeit, a napkollektor és a napelem mibenlétét, a közöttük lévő különbséget;
- ismeri a szervezet energiaháztartásának legfontosabb tényezőit, az élelmiszerek energiatartalmának szerepét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát;
- konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról

A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka

A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével

Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése

Az energia megmaradása a sűrűlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia

A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia

Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélenergia, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok

Az energia szállításának lehetőségei

A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata

Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.

FOGALMAK

munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Beszámoló készítése az örökmozgókról és arról, miért nem lehetséges ilyen gépet építeni

Beszámoló készítése a napállandóról

Egyszerű eszköz készítésével annak kimutatása, hogy a felület napsugárzás hatására történő felmelegedése hogyan függ a felület és a napsugarak irányától

Az emberiség energiafelhasználását és energiatermelését jellemző adatok gyűjtése, rendszerezése, szemléletes ábrázolása, területi változásainak bemutatása

Az autó indulását kísérő energiaváltozások összegyűjtése, szemlélete bemutatása

A teavíz melegítése hatásfokának kísérleti vizsgálata. Hogyan függ a hatásfok a gázláng méretétől, milyen más tényezők befolyásolják?

TÉMAKÖR: A melegítés és hűtés következményei

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a korszerű lakások és házak hőszabályozásának fizikai kérdéseit (fűtés, hűtés, hőszigetelés);
- tisztában van a konyhai tevékenységek (melegítés, főzés, hűtés) fizikai vonatkozásaival;
- egyszerű méréseket, kísérleteket végez, az eredményeket rögzíti;
- fizikai kísérleteket önállóan is el tud végezni;
- ismeri a legfontosabb mértékegységek jelentését, helyesen használja a mértékegységeket számításokban, illetve az eredmények összehasonlítása során;
- egyszerű, a megértést segítő számolási feladatokat old meg, táblázatokat, ábrákat, grafikonokat értelmez, következtetést von le, összehasonlít;
- gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét;
- ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit;
- értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő;

- tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció);
- tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására;
- ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése);
- tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése

Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése

Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe

Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban

Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából

A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma

A kuktafazék működésének fizikai magyarázata

A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével

A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése

FOGALMAK

hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A különböző hőmérsékletű folyadékok keveredésekor kialakuló közös hőmérséklet mérése, becslése, illetve számolása a megfelelő adatok ismeretében

Festékes víz vagy tintacsepp meleg és hideg vízben való elkeveredésének megfigyelése csoportban történő kísérletezés során, a tapasztalatok megfogalmazása, hipotézis alkotása az elkeveredés gyorsaságával kapcsolatban, a hipotézis megvitatása, ellenőrzése újabb kísérletekkel

Tea készítése hidegvízbe tett filter segítségével

A főzésre használt edények használat közbeni felmelegedésének vizsgálata. Milyen megoldásokat alkalmaznak annak érdekében, hogy a lábas füle vagy a merőkanál, palacsintasütő nyele kevésbé melegedjen?

Kísérletezés a túlhűtés jelenségének megvalósítására, például lassan lehűtött palackos ásványvíz segítségével, tanári útmutatás alapján. A sikeres, illetve sikertelen próbálkozások dokumentálása, a tapasztalatok megbeszélése

Kutatómunka a vasbetonról. Miért alkalmazható egymás mellett éppen a vas és a beton?

A párolgás sebességét befolyásoló tényezők megfigyelése csoportos tanulókísérlet végzése közben

TÉMAKÖR: Víz és levegő a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a légnyomás változó jellegét, a légnyomás és az időjárás kapcsolatát;
- ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- gyakorlati példákon keresztül ismeri a hővezetés, hőáramlás és hősugárzás jelenségét, a hőszigetelés lehetőségeit, ezek anyagszerkezeti magyarázatát.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben;
- ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapotváltozók megváltozásával kapcsolatban;
- ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása

A légnyomás és az időjárás kapcsolata

Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páráképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara

Páráképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban

A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás)

A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata

A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek

Egyszerű számítások végzése a levegő állapotváltozóinak megváltozásával kapcsolatban

FOGALMAK

Időjárás, éghajlat, relatív páratartalom, hővezetés, hőáramlás, hősugárzás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A hőszigetelt edény (termosz) és az egyszerű üvegedény tulajdonságainak összehasonlítása önálló kísérletezés segítségével

Hőszigetelt edény készítése a környezetben található egyszerű eszközök felhasználásával, a hőszigetelő tulajdonság kimutatása és magyarázata

Az iskola fűtési rendszerének megtekintése, a rendszer elemeinek elkülönítése, azok szerepének felismerése. A rendszer egyszerűsített változatának lerajzolása, felépítése
Anyaggyűjtés, beszámoló készítése és beszélgetés a jéghegy tulajdonságairól és szerepéről a Titanic elsüllyedésében

A szoba hőmérsékletének mérése felfűtés és szellőztetés közben hőmérő ismételt leolvasásával vagy automatikus adatgyűjtő rendszer felhasználásával. Az adatok megjelenítése és megosztása

A száraz meleg és a nedves meleg megtapasztalása (nyári szárazságban, szaunában), a testérzet összehasonlítása

A tanteremben található levegő tömegének becslés

TÉMAKÖR: Gépek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 9 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- el tudja választani egyszerű fizikai rendszerek esetén a lényeges elemeket a lényegtelenektől;
- néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi-gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapi eszközökben;
- néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése

Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével

Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján

A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata

Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor)

Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről

Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés

FOGALMAK

forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egy a diákok számára elérhető gép (ceruzahegyező, konzervnyitó, zárszerkezet, mechanikus óra, zenegép, ...) szétszedése, a főbb alkotórészek azonosítása, szerepük felismerése, a működés fizikai alapjainak leírása. A tevékenység dokumentálása

A felfűjt léggömbben levő levegő súlyának kimutatása egyszerű mérleg segítségével

Egyszerű kísérletek elvégzése a súlypont egyensúlyozásban betöltött szerepének bemutatására

Különböző csavarok beszerzése, vizsgálata, jellemzőinek (menetemelkedés, menetsűrűség) megfigyelése és működésének magyarázata

Az egyes történelmi korokra jellemző gépek összegyűjtése, alkalmazásuk bemutatása

Kedvelt gépek modelljeinek megfigyelése, illetve elkészítése, működésük megismerése, megértése

TÉMAKÖR: Szikrák, villámok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a villámok veszélyét, a villámhárítók működését, a helyes magatartást zivataros, villámcsapás-veszélyes időben.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait;
- átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban;
- érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására;
- tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével

A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata

Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása

Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése

Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata

A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában

FOGALMAK

elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcs hatás, földelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Egyszerű elektroszkóp készítése (pl. Öveges-féle töltésszámláló konzervdoboz-elektroszkóp), ezzel kísérletek elvégzése: a csúcs hatás, az megosztás megfigyelése, a Coulomb-törvény érzékeltetése

Az elektromos árnyékolás (Faraday-kalitka) vizsgálata mobiltelefonnal (pl. hűtőszekrényben, mikrohullámú sütőben, sztiolpapíros csomagolásban stb., felhívható-e a készülék?)

Különböző épületek villámvédelmi rendszerének megfigyelése

A fénymásoló, lézernyomtató működésének tanulmányozása, anyaggyűjtés projektmunkában

Villámokról készült felvételek gyűjtése és tanulmányozása

TÉMAKÖR: Elektromosság a környezetünkben

JAVASOLT ÓRASZÁM: 14 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- átlátja a gyakran alkalmazott orvosdiagnosztikai vizsgálatok, illetve egyes kezelések fizikai megalapozottságát, felismeri a sarlatán, tudományosan megalapozatlan kezelési módokat;
- tisztában van az elektromos áram veszélyeivel, a veszélyeket csökkentő legfontosabb megoldásokkal (gyerekbiztos csatlakozók, biztosíték, földvezeték szerepe);
- tisztában van az aktuálisan használt világító eszközeink működési elvével, energiafelhasználásának sajátosságaival, a korábban alkalmazott megoldásokhoz képesti előnyeivel;
- ismeri a háztartásban használt fontosabb elektromos eszközöket, az elektromosság szerepét azok működésében. Szemléletes képe van a váltakozó áramról
- gyakorlati oldalról ismeri a tudományos megismerési folyamatot: megfigyelés, mérés, a tapasztalatok, mérési adatok rögzítése, rendszerezése, ezek összevetése valamilyen egyszerű modellel vagy matematikai összefüggéssel, a modell (összefüggés) továbbfejlesztése.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos ámról;
- gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát;
- ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit;

- érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől;
- ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát;
- ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését;
- értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit;
- ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát;
- tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével;
- ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése
- A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése
- Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése
- Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására
- Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése
- A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján
- A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése
- A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata
- Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek
- Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata)
- Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása

FOGALMAK

elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolat, biztosíték, földvezeték

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Gyümölcsből vagy zöldségből elektromos telepek készítése és feszültségeinek vizsgálata (pl. burgonya, ecetes uborka, citrom, hagyma, vas és réz szegekkel, vagy más fémekkel)

Fényforrások teljesítményének és fényerejének vizsgálata (teljesítmény számolása a feszültség és áramerősség mérésével, fényerő mérése pl. mobilapplikációval)
Testünk különböző pontok közti ellenállásának mérése ellenállásmérő-műszerrel, az emberi szervezet ellenállását befolyásoló tényezők vizsgálata
Szénrúd, grafitbél vagy ellenálláshuzal ellenállásának vizsgálata
Gyűjtőmunka orvosi diagnosztikai eszközökről
Egy kiválasztott fogyasztó teljesítményének meghatározása. A mérés megtervezése, kivitelezése, az eredmények értékelése és bemutatása

TÉMAKÖR: Generátorok és motorok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a különböző típusú erőművek használatának előnyeivel és környezeti kockázatával;
- ismeri a háztartásban használt fontosabb elektromos eszközöket, az elektromosság szerepét azok működésében. Szemléletes képe van a váltakozó áramról.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre;
- megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre;
- ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát;
- érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel)

Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén

Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása

Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása

A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői

A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése

A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése

Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata

FOGALMAK

mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Adatgyűjtés projektmunkában Jedlik Ányos villanymotorjáról, villamos motorkocsijáról, és a dinamójáról
- A Föld és más gyenge mágneses terek vizsgálata mobilapplikáció segítségével
- Mágneses mezőben fellépő erőhatások egyszerű kísérleti vizsgálata (pl. Oersted-kísérlete, párhuzamos vezetők közötti erők)
- Transzformátor modell készítése és vizsgálata vaskarikára tekert szigetelt drótok segítségével
- A transzformátor és a villamos energia elterjedésében szerepet vállaló magyar tudósok (Déri, Bláthy, Zipernowsky, Mechwart) találmányainak jelentősége. Anyaggyűjtés projektmunkában
- Egyszerű egyenáramú motorok készítése rézdrót, elem és mágnes felhasználásával az interneten található videók segítségével
- Az elektromágneses emelő megismerése, erős elektromágnes készítése a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával
- Folyamatábra készítése az elektromos energia útjáról az erőműtől a lakásig. Az ehhez használt eszközök megfigyelése a környezetben

TÉMAKÖR: A hullámok szerepe a kommunikációban

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van az elektromágneses hullámok frekvenciatartományaival, a rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös hullámok, a látható fény, az ultraibolya hullámok, a röntgensugárzás, a gamma-sugárzás gyakorlati felhasználásával.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát;
- ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait;
- átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát;
- ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját;

- ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése
- A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege)
- Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése
- Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése
- Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére
- Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek
- A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata
- A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat
- A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth
- Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata
- Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése
- Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól

FOGALMAK

hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Környezetünkben előforduló különböző jellegzetes hangok erősségének mérése (suttogás, normál beszéd, kiabálás, utcai zaj stb.) mobilapplikációval vagy más műszerrel, anyaggyűjtés a zajártalomról
- Sípok, húrok hossz és hangmagasság kapcsolatának vizsgálata. (A sípokot helyettesíthetjük "kémcső pánsípokkal", a hangmagasságot mobilalkalmazással vagy gitárhangelővel mérhetjük)
- Mi a legmagasabb hang, amit még hallasz? Az egyéni hangmagassági küszöb vizsgálata hanggenerátorral, vagy azt helyettesítő mobilapplikációval
- Különböző hangok "képének" vizsgálata oszcilloszkóppal, vagy megfelelő mobilalkalmazással
- Mikrohullámú sütő belsejében kialakuló állóhullámok megfigyelése reszelt sajt vagy csokoládé eltérő melegedése alapján, ez alapján a mikrohullám terjedési sebességének megállapítása

Egy digitális audió-szerkesztő program megismerése, a megismert hullámtani jellemzők alkalmazásával alapfokú használata (pl. Audacity)

TÉMAKÖR: Képek és látás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például, légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi-gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat;
- ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit;
- ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát;
- ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör;
- a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék;
- ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata

Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben

A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színek magyarázata

A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata

A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában

Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek)

Galilei távcsővel végzett megfigyelései

Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek

FOGALMAK

fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A fehér fény felbontása különböző módszerekkel csoportmunkában (prizma, vizes tálba tett síktükör, optikai rács, szappanhártya stb.)
- Különböző állatok színlátása (pl. kutya, tehén, ragadozó madarak stb.). Milyennek látják a világot? Adatgyűjtés, projektmunka
- Adatgyűjtés a nagy csillagászati távcsövekről, azok felépítése, működése
- Kepler- és Galilei-féle távcsövek, a mikroszkóp modelljének bemutatása gyűjtő és szórólencsékkel, az elkészített modell nagyításának vizsgálata
- Lencsék, tükrök fókusz-távolságának meghatározása egyszerű kísérletekkel

TÉMAKÖR: Az atomok és a fény, Részecskefizikai alapok

JAVASOLT ÓRASZÁM: 10 + 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK-1

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a legfontosabb természeti jelenségeket (például légköri jelenségek, az égbolt változásai, a vízzel kapcsolatos jelenségek), azok megfelelően egyszerűsített, a fizikai mennyiségeken és törvényeken alapuló magyarázatait;
- tisztában van az aktuálisan használt világító eszközeink működési elvével, energiafelhasználásának sajátosságaival, a korábban alkalmazott megoldásokhoz képesti előnyeivel;
- néhány konkrét példa alapján felismeri a fizika tudásrendszerének fejlődése és a társadalmi-gazdasági folyamatok, történelmi események közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg;
- megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával;
- ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett;
- ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait;
- ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét;
- megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével;
- átlátja, hogyan használják a vonalas színeképet az anyagvizsgálat során.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség)

- A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat
- Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve
- Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével
- A vonalas színek kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével
- A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága
- Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban
- Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)

FOGALMAK

fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Anyaggyűjtés projektmunkában: Hol van jelentősége a fényelektromos jelenségnek, milyen eszközökben használják azt? (fényképezőgép, napelem, fénymásoló, optoelektronika stb.)
- Anyaggyűjtés Einstein életéről és legfontosabb eredményeiről. Vita arról, hogy milyen hamis legendák és téves ismeretek lengik körül az életművet
- Anyaggyűjtés és vita a kvantummechanika néhány neves jelenségéről, és azok értelmezéseiről (határozatlansági reláció, alagúteffektus, Schrödinger macskája)
- A Rutherford-féle szórási kísérlet utóélete, a ma működő gyorsítóberendezések alapvető működési elve és vizsgálati módszerei. Anyaggyűjtés
- Felfedezték az elektront! - egy korabeli hír megírása a mai hírek, figyelemfelkeltő internetes portálok stílusában

TANULÁSI EREDMÉNYEK-2

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában legyen az atomok szerkezetével, a foton fogalmával
- ismerje a fény kibocsátásának fizikáját
- ismerje meg a fotoelektromos jelenséget
- ismerje meg a fény terjedésének sajátosságait, a fénytörés jelenségét

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tudja azonosítani az egyes atomi részeket
- a látható fény terjedésének módját

ismerje meg a fény spektrális felbontásának módszereit, jelentőségét

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

legyen képes a az elektronháj szerkezet azonosítására a rajtuk található elektronok számának ismeretével

FOGALMAK

atom, elektron, ion, molekula, atommag, kvark fénytörés, fényelhajlás rácson

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes adatgyűjtés
oktatófilmek
az atomfogalom fejlődése a történelem során tanulmányozása

TÉMAKÖR: Környezetünk épségének megőrzése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a megújuló és a nem megújuló energiaforrások használatának és az energia szállításának legfontosabb gyakorlati kérdéseit;
- az emberiség energiafelhasználásával kapcsolatos adatokat gyűjt, az információkat szemléletesen mutatja be;
- tisztában van a különböző típusú erőművek használatának előnyeivel és környezeti kockázatával;
- átlátja a gyakran alkalmazott orvosdiagnosztikai vizsgálatok, illetve egyes kezelések fizikai megalapozottságát, felismeri a sarlatán, tudományosan megalapozatlan kezelési módokat;
- tudja, hogy a Föld elsődleges energiaforrása a Nap. Ismeri a napenergia felhasználási lehetőségeit, a napkollektor és a napelem mibenlétét, a közöttük lévő különbséget;
- átlátja az ózonpajzs szerepét a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban;
- ismeri a környezet szennyezésének leggyakoribb forrásait, fizikai vonatkozásait;
- tisztában van az éghajlatváltozás kérdésével, az üvegházhatás jelenségével a természetben, a jelenség erőssége és az emberi tevékenység kapcsolatával;
- adatokat gyűjt és dolgoz fel a legismertebb fizikusok életével, tevékenységével, annak gazdasági, társadalmi hatásával, valamint emberi vonatkozásaival kapcsolatban

(Galileo Galilei, Michel Faraday, James Watt, Eötvös Loránd, Marie Curie, Ernest Rutherford, Niels Bohr, Albert Einstein, Szilárd Leó, Wigner Jenő, Teller Ede).

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit;
- ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait;
- ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit;
- átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét;
- érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit;
- ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere

Az üvegházhatás fizikai magyarázata

Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége

A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása

A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével

Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése

Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban

Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei

Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről

Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről

FOGALMAK

atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

A szén-dioxid üvegházhatásának kimutatása egyszerű kísérlettel

Saját ökológiai lábnyom csökkentését eredményező tevékenységek tervezése

Anyaggyűjtés arról, hogy a különböző modellek szerint 20-30 év múlva milyen klímája lesz hazánknak, az emberi cselekvés lehetőségeinek megvitatása a veszélyek csökkentésére

Anyaggyűjtés projektmunkában a radioaktivitás néhány különleges alkalmazásával kapcsolatban: gammakés, radioaktív nyomjelzés, kormeghatározás

Anyaggyűjtés a leghíresebb nukleáris balesetéről és ezek következményeiről.

Tudományos vita ezek környezetre gyakorolt hatásáról. (pl. a Csernobil c. film kapcsán)

Anyaggyűjtés arról, hogy mely országokban milyen típusú atomerőművek működnek, és mekkora az ország villamos-energiatermelésében a nukleáris energia részesedése? A jelentősebb erőművek helye, fényképe

Napilapok, különböző folyóiratok, internetes híradások áttekintése. Milyen a modern fizikát érintő cikkek találhatók bennük? Mennyire megbízható információkat közvetítenek a különböző cikkek a nagyközönség felé? Csoportosításuk aszerint, hogy melyek tűnnek megbízhatónak és melyek nem

TÉMAKÖR: A Világegyetem megismerése

JAVASOLT ÓRASZÁM: 2 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az űrkutatás történetének főbb fejezeteit, jövőbeli lehetőségeit, tervezett irányait;
- tisztában van az űrkutatás ipari-technikai civilizációra gyakorolt hatásával, valamint az űrkutatás tágabb értelemben vett céljaival (értelmes élet keresése, új nyersanyagforrások felfedezése);
- tisztában van azzal, hogy a fizika átfogó törvényeket ismer fel, melyek alkalmazhatók jelenségek értelmezésére, egyes események minőségi és mennyiségi előrejelzésére;
- tudja, hogyan születnek az elismert, új tudományos felismerések, ismeri a tudományosság kritériumait;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- kialakult véleményét mérési eredményekkel, érvekkel támasztja alá;
- el tudja helyezni lakóhelyét a Földön, a Föld helyét a Naprendszerben, a Naprendszer helyét a galaxisunkban és az Univerzumban;
- átlátja az emberiség és a Világegyetem kapcsolatának kulcskérdéseit;
- a legegyszerűbb esetekben azonosítja az alapvető fizikai kölcsönhatások és törvények szerepét a Világegyetem felépítésében és időbeli változásaiban;
- ismeri a fizika főbb szakterületeit, néhány új eredményét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi;
- ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit;
- tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség);

- érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat;
- érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében;
- megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földtől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során;
- átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum);
- ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése

A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség

A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye

Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével

A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata

A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata

A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról

Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése

A gravitáció szerepe a Világmindenségben

A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva

A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban

Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum

Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai

Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról

FOGALMAK

általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Ismerkedés a csillagos éggel számítógépes planetárium-programok segítségével (pl. stellarium-web.org)

A Galilei-élmények (a Hold hegyei, a Vénusz fázisai, a Jupiter nagy holdjai, a Tejút csillagokra bontása, Napfoltok) megfigyelése egyszerű távcsövekkel (pl. osztálykirándulás, csillagászati bemutatók, Kutatók éjszakája rendezvény során)
Egy űrkutatással kapcsolatos játékfilm (részleteinek) megtekintése (pl. Gravitáció, Apollo 13), vita a filmjelenet hitelességéről
Adatgyűjtés az aktuálisan zajló csillagászati, űrkutatási projektekről például a NASA honlapján
Exobolygók adatainak áttekintése, összehasonlítása
Az űrtávcsövek felvételeinek böngészése, a látottak értelmezése

TÉMAKÖR: Képek és látás, hullám spektrum-2

JAVASOLT ÓRASZÁM: 20 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

tisztában legyen az elektromágneses hullámok spektrumával, annak tartományaival
ismerje a hangok, fények, rádióhullámok, ibolyántúli, röntgen és gamma tartományokat
ismerje meg a hallás, látás fiziológiáját
ismerje meg a képalkotás módszereit

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

tudja azonosítani az egyes elektromágneses hullámok frekvenciabeli elhelyezkedését
a látható fény hullámhossz tartományát azonosítani tudja
ismerje a sugárzások energiaviszonyait

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

legyen képes a hullám fajtájának azonosítására a terjedés módjára figyelemmel

FOGALMAK

infrahang, ultrahang, hallható hang, látható fények, ibolyántúli sugarak, energiasűrűség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes adatgyűjtés

oktatófilmek
szinkeverési módok tanulmányozása

TÉMAKÖR: Optika, Tükrök, lencsék

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

Sítküör képalkotása
Domború tükör képalkotása
Homorú tükör képalkotása
Domború lencse képalkotása
Homorú lencse képalkotása
Snellius-Descartes törvény
leképezési törvény

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

legyen tisztában a lencsék fajtáival,
ismerje a tükrök fajtáit,
legyen tisztában a valódi és látszólagos kép fogalmával

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

ismerje meg, hogy milyen tükröt és lencsét milyen célból használnak, milyen optikai rendszert alkot több különböző lencse, tükör, hogy épülnek fel a távcsövek

FOGALMAK

gömbtükör, fókusz, dioptria, valódi kép, látszólagos kép, látásjavítás

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes adatgyűjtés
oktatófilmek
kísérletek lencsékkel, tükrökkel.

TÉMAKÖR: Hullámterjedés-Lézersugárzás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8 tanóra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

az elektromágneses hullámok terjedésének módjával
az elektromágneses hullámok spektrum tartományával
a lézersugárzás fizikájával
a lézersugárzás előállításának módjaival

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismerje a lézersugárzás lényegét,
ismerje a lézerek fajtáit,
legyen tisztában a hullámok jellemzőivel

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

ismerje meg, hogy milyen okból van a lézerfényben a normál fényhez képest magasabb energia és hol, mire használhatják ezt a sugárzást

FOGALMAK

spektrum, energiasűrűség, rubinlézer, gázlézer, homogenitás, polarizáció

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes adatgyűjtés
oktatófilmek
gyakorlati tapasztalatok

TÉMAKÖR: Villamosságtan alapjai

JAVASOLT ÓRASZÁM: 34 tanóra Csak az I - évfolyam részére

TANULÁSI EREDMÉNYEK

1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók szerezzenek alapvető elektrotechnikai ismereteket. Biztonságosan használják az elektrotechnikai alapfogalmakat. Ismerjék a villamos mennyiségek jelöléseit és azok

mértékegységeit. A tanulók ismerjék meg az anyagok technológiai jellemzőit, megmunkálási lehetőségeit. Szerezzenek megfelelő képességet a szükséges és alkalmas technológiák kiválasztására. A tanulók ismerjék az alapvető műszaki rajz jelöléseket, legyenek képesek önálló egyszerű műhelyrajzok készítésére. Biztonságosan tudják felismerni, megkülönböztetni az egyes anyagokat. Tevékenységük során alkalmazzanak kézi szerszámokat, kisgépeket a technológiai alpműveleteknél. A mechanikus és villamos kötések készítésénél fejlődjön kézügyességük, műszaki szemléletük. Legyenek tisztában a minőségbiztosítás jelentőségével, ismerjék alapvető módszereit.

2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy az adott évfolyamba lépés feltételeiként megjelölt közismereti és szakmai tartalmakra épül.

3. Témakörök

3.1. Egyenáramú áramkörök

Az atom szerkezete.
A villamos töltés fogalma.
Feszültség és potenciál.
Az elektromos áram, áramerősség.
Ellenállás és vezetés.
Vezető, szigetelő és félvezető anyagok.
Az elektromos áram hatásai.

3.2 Áramkör, mérések az áramkörben.

Ohm törvénye.
Az ellenállás függése a vezető méreteitől és anyagától.
Az ellenállás hőmérsékletfüggése.
Az ellenállás, mint alkatrész.
Villamos munka.
A fogyasztók teljesítménye.
Hatásfok.
Ellenállások terhelhetősége.
A hurok törvény.
Ellenállások soros kapcsolása.
Eredő ellenállás.
Feszültségosztó.
Potenciométer.
Feszültségmérő méréshatárának kiterjesztése.
A csomóponti törvény.

Ellenállások párhuzamos kapcsolása.
Áramosztó.
Árammérő méréshatárának kiterjesztése.
Vegyes kapcsolások.
Az áram hőhatása.
Az áram vegyi hatása.
Elektrolízis.
Galvánelemek.
Akkumulátorok.
Villamos tér.
Coulomb törvénye.
Villamos térerősség.
Jelenségek villamos térben: kisülés, csúcs hatás, megoszlás, árnyékolás.
Kapacitás.
Kondenzátor.
Kondenzátorok kapcsolásai.
Kondenzátorok üzemi állapotai.
Kondenzátorban tárolt energia.
Kondenzátorok típusai.

3.3 Mágneses tér és váltakozó áram

Mágneses tér.
Állandó mágnes.
Vezeték és tekercs mágneses tere.
Mágneses indukció és fluxus.
Mágneses gerjesztés és térerősség.
Anyagok viselkedése a mágneses térben.
Anyagok csoportosítása, mágneses permeabilitás.
Mágneses görbe, hiszterézis hurok.
Mágneses kör.
A mágneses tér és az áram kölcsönhatása.
Az elektromágneses indukció.
Mozgási és nyugalmi indukció.
Önindukció.
Kölcsönös indukció.
Induktivitások soros és párhuzamos kapcsolása.
Induktivitások be- és kikapcsolási folyamatai.
Váltakozó feszültség előállítása.
Váltakozó feszültség és áram jellemzői.
Ellenállás váltakozó áramú körben.
Induktívitás váltakozó áramú körben.
Fáziseltérés a tekercs árama és feszültsége között.
Induktív reaktancia.

Kapacitás váltakozó áramú körben.
Fáziseltérés a kondenzátor árama és feszültsége között.
Kapacitív reaktancia.
Impedancia.
Váltakozó áramú teljesítmények

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

ismerje a az elemi részecskék szerkezetét,
ismerje a a villamos tér sajátosságait,
ismerje a mágneses tér sajátosságait,
legyen tisztában az egyenáramú kapcsolások tulajdonságaival,
ismerje meg a reaktív áramkörü elemeket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

legyen képes a passzív áramkörök számításainak elvégzésére,
ismerje meg a passzív elemek kapcsolásait, az impedancia fogalmát és legyen képes
különböző elemek eredő impedanciájának számítására

FOGALMAK

impedancia, eredő, fázisszög, vektorábra, kapacitás, induktivitás, erőter, áram és
feszültség irány, fluxus, eltolás, energiacsere, effektív érték, elektrolitikus közép,
reaktancia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Internetes adatgyűjtés
oktatófilmek
gyakorlati tapasztalatok

Helyi tanterv Magyar nyelv és irodalom

9-12. évfolyam

Óraszám:

9-11. évfolyam 3 irodalom és 1 magyar nyelv (144 óra/év)

12. évfolyam 3 irodalom és 1 magyar nyelv (96 óra)

Forrás: NAT 2020 – kerettanterv

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat

I. A tantárgyról általánosságban, célok, feladatok

Az anyanyelv már nevében is a legszorosabb összetartozást fejezi ki az azonos nyelvet beszélő emberek között. Az anyanyelven megszülető irodalom alkotói és hallgatói olyan olvasói hagyományt, kultúrát teremtenek, amely megerősíti egy közösség tagjainak az identitását, mert a „... nemzeti hagyomány s nemzeti poézis szoros függésben állanak egymással.”(Kölcsey Ferenc). Egy nemzet megmaradásának alapja, de fennmaradásának, jövőjének is a záloga a kultúrája, az anyanyelve.

A magyar nyelv és irodalom tantárgynak ezért van kitüntetett szerepe: gondolkodni tanít, ismereteket ad át, szellemi, erkölcsi örökséget hagyományoz. Egy nép szimbolikus szövegei többnyire irodalmi alkotások, amelyek a legszorosabb összetartozást fejezik ki. Ezek olvasása, tanítása személyiséget formál, fejleszti a szépérzékét, az ítélőképességet, az erkölcsi érzékenységet. Ezzel a magyar nyelv és irodalom tantárgy az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze.

Kultúránk, benne irodalmunk magyarul született meg, és ezen a nyelven formálódik tovább. A magyar irodalom a Kárpát-medence magyarságának irodalma. Nyelvünk, történelmünk, kultúránk közös. Kulturális értelemben egy nemzet vagyunk. Ezért a magyar nyelv és irodalom tantárgy is a Kárpát-medencei magyarság irodalmát, szellemi örökségét egységesen és egységben kezeli.

Dunakeszi

A középfokú képzés szakaszában, a 9–12. évfolyamon a nevelésnek-oktatásnak sok és sokrétű cél- és feladatrendszere van:

- cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Ismerjék és értsék múltjukat, jelenüket, benne önmagukat.
- A tanulók felkészítése arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.
- A tanulók megértsék a gondolkodás, a viselkedés és a nyelvhasználat összefüggéseit, ennek feltétele a biztos szövegértés és szövegalkotás képességének fejlesztése. Az, hogy a diákok szabatosan és pontosan, illetve a kommunikációs helyzetnek megfelelően tudják kifejezni magukat.

- Ismerjék nyelvünk szerkezetét, grammatikáját, a nyelvhelyességi szabályokat, a stilisztikai árnyalatokat, hiszen csak ezek ismeretében tudják megítélni saját és a többi ember nyelvi teljesítményét. Ezek alapján ismerik fel az adott kommunikációs helyzetet, szövegösszefüggést, a műfaji elvárásokat.
- Cél, hogy a nyelvi megnyilatkozások jelentésszintjeit és -árnyalatait a képzési szakasz végén megértsék, mert így veszik észre a manipulációt vagy értik meg az összetett üzeneteket.
- A tanulók tudják elhelyezni anyanyelvüket a világ többi nyelve között, ismerjék nyelvük történelmi fejlődését. Értsék, hogy a nyelv a jelenben is folyamatosan változik, s ezért a változásért felelősséggel tartoznak.
- Alakuljon ki nyelvhasználati igényességük. Legyen elemi elvárás számukra – önmaguktól és másoktól is – a pontos és a magyar nyelvhelyességi szabályokat betartó szövegalkotás, a magyar helyesírás szabályainak ismerete.
- Értsék meg és példákkal tudják szemléltetni, hogy a nyelv és a gondolkodás, a beszéd és a gondolkodás feltételezik egymást, szorosan összefüggnek, ismerjék fel, hogy a nyelv szegényedése a gondolkodás szegényedését jelenti.
- Fontos cél a digitális kompetencia fejlesztése is, az IKT-eszközök tudatos és kreatív alkalmazása.
- A digitális világ bővülésével a diákokra hatalmas információ-mennyiség zúdul. Meg kell tanulniuk kiválasztani a fontos, értékes adatokat és ismereteket, azt is, hogy ezen adatokat és információkat etikusan és kritikusan használják, építsék be tudásukba.
- Az irodalmi szövegek megértéséhez elengedhetetlen, hogy a diákok rendelkezzenek megfelelő művészettörténeti, műfaj történeti, irodalomelméleti, -történeti ismeretekkel. A képzési szakasz első felében ezek az ismeretek állnak a tananyag középpontjában. Fontos, hogy a diákok az irodalmat egy közösség történelmi-társadalmi folyamataként is lássák. A képzési szakasz második felében a szerzői portrék és látásmódok is helyet kapnak. *Mindkét képzési szakasz célja és feladata az irodalmi művek elemző értelmezése.* Ez fejleszti a gondolkodást, az erkölcsi érzéket, segíti az érzelmi nevelést. Az önálló elemzési készség fejleszti az önismeretet, önbizalmat ad, fejleszti az anyanyelvi kompetenciát is.
- Cél, hogy a tanulók rendelkezzenek az irodalmi művek értelmezéséhez szükséges elemzési stratégiákkal. A művek tartalmi összefoglalásán túl vállalkozzanak önálló értelmezés kialakítására.
- Vegyék észre a különböző korok szerzői, művei között kialakuló párbeszédet, az irodalom vándortémáit és motívumait, értsék meg azok jelentésváltozását.
- A XXI. század emberei már élethosszig tanulnak, ezért a diákoknak meg kell őrizni kíváncsiságukat, meg kell tanulniuk középiskolás módon tanulni. Ennek feltétele, hogy olvasó emberekké neveljük őket, akik többféle olvasási és értelmezési technikákkal rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végiggondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket. Tudnak önállóan jegyzetelni.

- Alakuljon ki a diákokban az önfejlesztés igénye. Ennek alapja az önvizsgálaton alapuló magatartás és gondolkodás fejlesztése. Az irodalmi szövegek sokfélesége biztosítja, hogy olyan esztétikai, morális, lélektani, társadalmi kérdésekkel szembesüljenek a tanulók, amelyekben felismerik önmagukat, saját gondolataikat.
- Kiemelt cél a gondolkodni tanítás, kíváncsiságuk, alkotókedvük megtartásával.

A magyar nyelv és az irodalom tantárgy fejlesztési céljai jórészt összehangolhatók: az alaptantervben meghatározott hat fő fejlesztési területből (szövegértés; szövegalkotás; olvasóvá nevelés; mérlegelő gondolkodás, véleményalkotás; anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek; irodalmi kultúra, irodalmi ismeretek) négy mindkét tantárgy keretében fejleszthető. Minden nyelvtanóra kiemelt feladata a szövegértés és a szövegalkotás tanítása.

A magyar nyelv és irodalom más tantárgyakhoz, műveltségterületekhez is kötődik. A tantárgyi koncentráció kialakítása a tantárgyi struktúra egyik fontos elve. Bizonyos irodalmi témakörök feldolgozásához ajánljuk a művek filmes vagy színházi adaptációjának beépítését az órai munkába vagy a házi feladatba.

A magyar nyelv és irodalom tanításának nemcsak a műveltségátadás, a kompetenciafejlesztés, hanem az érzelmi nevelés is a célja. A diákok érzelmi fejlődése az alapja későbbi személyes boldogulásuknak, együttműködési képességüknek, társadalmi beilleszkedésüknek és kulturált viselkedésüknek.

A képzési szakasz feladata, hogy a tanulókat felkészítse az érettségire, tegye lehetővé – megfelelő ismeret, műveltség átadásával, a tanulói kompetenciák fejlesztésével – a sikeres továbbtanulást, a társadalomba való beilleszkedést. Érett, gondolkodó, ép erkölcsi érzékkel rendelkező, kiegyensúlyozott felnőttként kerüljenek ki a közoktatásból.

Az órakeret minimum 80%-át a törzsanyagra kell fordítani. Az órakeret 20%-át a szaktanár választása alapján a tananyagok mélyebb, sokszínűbb tanítására, ismétlésre, gyakorlásra vagy a tanórán kívüli tudásszerzésre (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), kompetenciafejlesztésre, projektmunkák megalkotására lehet felhasználni. A választást segítő javaslatok a részletesen szabályozott kötelező törzsanyag mellett találhatóak.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy kötelező törzsanyagában csak lezárt, biztosan értékelhető életművek szerepelnek. Ezen felül, a választható órakeret terhére a tanár szabadon beilleszthet kortárs alkotókat, műveket a tananyagba.

Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az órakeret 100%-át a törzsanyag tanítására kell fordítania, lemondhat a választás lehetőségéről.

A törzsanyag órai feldolgozása kötelező.

A Nat alapján álló törzsanyag és az azt kiegészítő tartalmak, választható, ajánlott témák, művek

- I. A törzsanyag
A témakörökben megadott művek a Nat-ban megfogalmazott tanulási eredmények elérését biztosítják.
- II. A törzsanyaghoz kapcsolódó, kiegészítő tartalmak
A törzsanyagon felüli ajánlott témák, művek elősegítik a pedagógus választását a helyi sajátosságoknak, az osztály érdeklődésének megfelelően.

A törzsanyagot jelentő témákra, művekre, tevékenységekre szánt órák nem vonhatók össze a szabadon választott témák, művek értelmezésére szánt órákkal. Az ajánlott, illetve választott témákra szánt órakeretet a pedagógus akkor használhatja fel, ha a törzsanyagot már feldolgozta a diákokkal.

A szövegek kiválasztásakor is ez a két elv érvényesül a magyar nyelv és az irodalom tanításában is: a törzsanyag témái és művei, a hozzájuk kapcsolódó választható témák, művek, illetve a szabadon választható témák, művek.

Az irodalom és média (film, tévéjáték, színház) kapcsolata azt jelenti, hogy a szaktanár döntése alapján – a kötelező olvasmányok kivételével – vagy a művet olvastatja el a diákokkal, vagy annak feldolgozását nézik meg.

II. Tankönyvek

Évfolyam	Kötelező tankönyvek	Kiegészítő tankönyvek
9. évfolyam	Magyar nyelv 9. (OH-MNY09TA) Színes irodalom 9. OH-MIR09TB Irodalom szöveggyűjtemény 9. OH-MIR09SZ	Magyar nyelv 9. feladatgyűjtemény OH-MNY09MAB Kompetenciafüzet – szövegértés 9-10.
10. évfolyam	Magyar nyelv 10. OH-MNY09TA Színes irodalom 10. OH-MIR10TB Irodalom szöveggyűjtemény 10. OH-MIR10SZ	Magyar nyelv 10. feladatgyűjtemény OH-MNY10MAB
11. évfolyam	Magyar nyelv 11. OH-MNY11TA Színes irodalom 11. OH-MIR11TB Irodalom szöveggyűjtemény 11. OH-MIR11SZ	Magyar nyelv 11. feladatgyűjtemény OH-MNY11MA és OH-MNY11MB Érettségi felkészítő feladatgyűjtemény magyar nyelv és irodalom
12. évfolyam	Magyar nyelv 12. OH-MNY12TA Színes irodalom 12. OH-MIR12TB Irodalom szöveggyűjtemény 12. OH-MIR12SZ	Magyar nyelv 12. feladatgyűjtemény OH-MNY12MA és OH-MNY12MB

Követelmények

9. évfolyam – Magyar nyelv

Tematikai egység	<i>Kommunikáció</i>	14 óra
Előzetes tudás	5-8. évfolyam tanult elemei	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kommunikáció tényezői, funkciói A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi eszközei	

	Személyközi kommunikáció Tömegkommunikáció eszközei, formái, hatása a gondolkodásra és a nyelvhasználatra Médiaműfajok Internet és kommunikáció – új digitális kommunikáció	
kulcsfogalmak	kommunikáció és folyamatábrája, fő- és mellékfunkciói, térköz, gesztus, mimika, hangsúly, hanglejtés, szünet, beszédtempó, hangerő, írásjelek szerepe, testtartás, hír, tudósítás, riport, interjú, cikk, glossza, reklám, média, tömegkommunikáció	
Tematikai egység	<i>Nyelv mint jelrendszer</i>	22 óra
Előzetes tudás	5-8. általános iskolai leíró nyelvtani ismeretek	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Nyelv mint jelrendszer Nyelvi szintek Hangrendszer és szabályai + helyesírás Morfémák és alaktani elemzésük Lexémák – szófajok rendszere, összetett szavak Szintagmák Mondatok – Egyszerű és összetett mondatok elemzése	
kulcsfogalmak	graféma, fonéma, morféma, lexéma, szintagma, mondat, hangtörvények (hasonulások, összeolvadás, kiesés, rövidülés, nyúlás, illeszkedés, hangrend), alá -és mellérendelő szintagmák, összetett mondat fajtái, alany, állítmány, határozó jelző, tárgy szófajok rendszere (alapszófajok, viszonzyszavak, mondatszavak)	

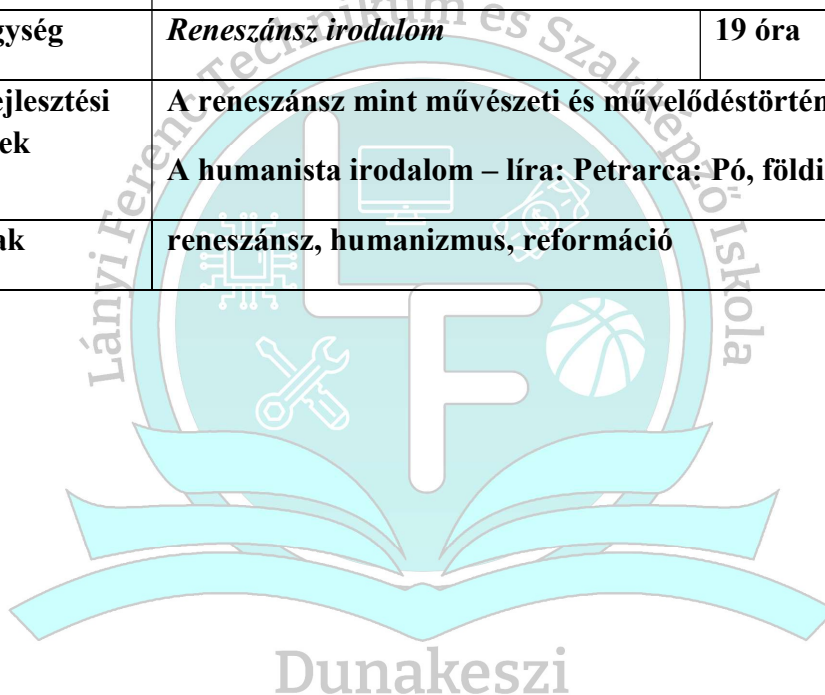
Irodalom

Tematikai egység	<i>Bevezetés az irodalomba</i>	6 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Irodalom eredete Irodalmi művek csoportosítása Műnemek, műfajok Irodalom képi, zenei eszközei Irodalom határterületei	
kulcsfogalmak	befogadó, olvasó, kulturális hagyomány, népköltészet, műköltészet, líra, epika, dráma, novella, mese, regény, elbeszélés, elbeszélő költemény, ballada, óda, epigramma, elégia, himnusz, dal, szóképek, alakzatok, rím, ritmus, lektűr, sci-fi, bestseller, hitelesség, imitáció, intertextualitás	
Tematikai egység	<i>Az irodalom ősi formái</i>	8 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Ősi magyar hitvilág, sámánizmus Magyarság eredete, Csodaszarvas-monda Görög hitvilág, istenek születése Olümposzi istenek Híres történetek a görög mitológiából (Daidalosz és Ikarosz) Babiloni teremtéstörténetek	
kulcsfogalmak	labirintus, attribútum, pusztulásmítosz, politeizmus, antropomorf, változó világrend, antikvitás, mítosz, mitológia, teremtésmítosz, istennemzedékek, istenek harca, archaikus világ, archetípusok, tudományos és mitologikus világkép, szóbeliség, írásbeliség, animáció, mágikus képi világ, sámánizmus, kozmológia, totemizmus, animizmus, sámán, táltos, mágus, világfa, révülés	
Tematikai egység	<i>Görög irodalom</i>	20 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Időmértékes verselés Eposz és eposzi kellékek Homéroszi eposzok	

	Trója mondakör Homéroszi kérdéskör Odüsszeia embereszménye Iliász embereszménye Odüsszeia és Iliász összehasonlítása Görög líra: Szapphó Görög líra: Anakreón Görög színház és dráma Thébai mondakör Szophoklész: Antigoné szerkezeti, műfaji, eszmei elemzése	
kulcsfogalmak	homéroszi kérdés, geneológiai ének, trójai mondakör, eposzi tárgy, eposz, eposzi konvenciók: segélykérés, tárgymegjelölés, a dolgok közepébe vágó kezdés, seregszemle, epikus hasonlat, állandó jelző, toposz, isteni beavatkozás, késleltetés, előreutalás, rövid, hosszú szótag, versláb, verslábajták: spondeus, trocheus, daktilus, verssorfajták: hexameter dal, himnusz verslábak: jambus, anapestus, pirrichius, arsis, thesis líra, személyesség, himnusz, idősík, idősíkváltás, szapphói strófa, toposz, allegória, bordal, alkaioszi strófa, anakreóni dal és hagyományai, dráma, színház, színházi előadás, tragédia, Dionüszosz-kultusz, drámaírói versenyek, színészek, akció, dikció, hármas egység, drámai szerkezet, thébai mondakör, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, tragikum, kar, katarzis	
Memoriter	Homérosz: Odüsszeia – 1. ének 1-10. sor	
Tematikai egység	<i>Római irodalom</i>	5 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Catullus Vergilius Horatius Ovidius	

kulcsfogalmak	Pax Romana, imitáció, új költők, retorikus szerkezet, feszültség, értékszerkezet, a homéroszi eposzok és az Aeneis ekloga műfaja, bukolikus téma, párbeszédes forma, idő- és értékszembesítés, óda, arany középszer, retorikus szerkezet, alkaioszi strófa, átváltozás, átváltozásmítosz	
Tematikai egység	<i>Biblia mint kulturális kód</i>	20 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Biblia jelentősége Biblia felépítése, jellemzői, szerkezete Ószövetség: Jónás története, József története, Kivonulás Egyiptomból, Zsoltárok könyve Újszövetség: Evangélium, Tékozló fiú, Hegyibeszéd, Passió Műfaji sokszínűség a Bibliában Biblia hatása az európai irodalomra	
kulcsfogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, apokrif, apokalipszis, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, próféta, zsoltár, Énekek éneke, evangélium, szinoptikusok, kereszténység, napkeleti bölcsék, apostol, példabeszéd, kálvária, passiótörténet, passiójáték	
Tematikai egység	<i>Középkor irodalma</i>	30 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Középkor kulturális, társadalmi élete Egyházi irodalom: Szent Ágoston Vallomások Egyházi irodalom: Halotti beszéd és könyörgés Az egyházi irodalom lírai alkotásai: himnuszköltészet Jacopone da Todi Stabat Mater és az Ómagyar Mária siralom összehasonlítása Lovagi és udvari irodalom: Anonymus-Gesta Hungarorum A lovagi és udvari irodalom – líra: Walter von der Vogelweide: A hársfaágak csendes árnyán Dante: Isteni színjáték A középkor világi irodalma: vágánsköltészet – Carmina Burana	

	Villon költészete
kulcsfogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, román és gótikus stílus, patrisztika, skolasztika, katedrális, moralitás, intellektus, egyházi kultúra, nyelvemlék, szövegemlék, prédikáció, legenda, kódex, Mária-siralom, planctus, lovagi kultúra, geszta, krónika, lovagi epika és líra, trubadúrok, minnesängerek, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, vágánsköltészet, testamentum balladaforma, haláltánc, oktáva, rondó, rím, oximoron
Memoriter	Halotti beszéd és könyörgés 4,5 sora
Tematikai egység	Reneszánsz irodalom 19 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A reneszánsz mint művészeti és művelődéstörténeti korszak A humanista irodalom – líra: Petrarca: Pó, földi kérgem
kulcsfogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció

10. évfolyam – Magyar nyelv

Tematikai egység		12 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Könyv és internet Szöveg Szövegtípusok Szöveg szerkezete és létrehozásának módjai	

kulcsfogalmak	kulcsszó, tartalomjegyzék, katalógus, szakirodalom, bibliográfia szöveg, szövegösszefüggés, kohézió, koherencia, konnexió, intertextualitás monologikus, dialogikus, tervezett és spontán, elbeszélő, leíró és érvelő szövegek, blog, email, poszt, komment, spam bevezetés, tárgyalás, befejezés, tételmondat, bekezdés, cím, makroszerkezet, mikroszerkezet, kalligramma,	
Tematikai egység	<i>Stilisztika</i>	18 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Társalgási stílus Közéleti-hivatalos stílus Tudományos stílus Retorikai stílus Publicisztikai stílus Szépirodalmi stílus Hangalak és jelentés Szóképek és alakzatok	
kulcsfogalmak	ismeretterjesztő szöveg, objektivitás, szakszó (terminus technicus), előadás, megbeszélés, vita, értekezés, tanulmány, esszé, közérthetőség, leíró esszé, narratív esszé, érvelő esszé, igazoló esszé, összehasonlító esszé, személytelenség, ténytyszerűség, sablon, szaknyelv, körülíró (terpeszkedő) kifejezés; hivatalos iratok: kérvény, bejelentés, igazolás, nyilatkozat, meghatalmazás, elismervény, fellebbezés, önéletrajz, motivációs levél, pályázat, ajánlás, panaszos levél, értesítés, felszólítás, határozat, meghívó, idézés, jegyzőkönyv, műnem, műfaj, szóképek, alakzatok, poétizáció, denotatív jelentés, konnotatív jelentés, archaizálás, verbális stílus, nominális stílus, körmondat, hangszimbolika, szövegjelentés, jóhangzás (eufónia), rosszhangzás (kakofónia), hangutánzó szavak, hangulatfestő szavakjelentés, beszámoló; feladó, címzett, tárgy, megszólítás, üdvözlés, keltezés, aláírás, beadvány, szerződés többjelentésű, egyjelentésű, azonosalakú, hasonló alakú,	

	ellentétes és rokonértelmű szavak metafora, megszemélyesítés, hasonlat, metonímia, szimbólum, oximoron, szinekdoché, komplex kép, allegória, ellentét, párhuzam, felkiáltás, megszólítás, felszólítás, költői kérdés, ismétlés és fajtái, rím, ritmus, verselés	
Tematikai egység	<i>Helyesírásunk alapelvei</i>	6 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Magyar helyesírás jellemzői Szóelemző írásmód Kiejtés elve Hagyomány elve Egyszerűsítő írásmód	
kulcsfogalmak	betűíró, latin betűs, hangjelölő, értelemtükröző helyesírás; helyesírási alapelvek, kiejtés szerinti írásmód, szóelemző írásmód, hagyományos írásmód, egyszerűsítő írásmód, kötőjeles írásmód, írásjelek	

Irodalom

Tematikai egység	<i>A reformáció irodalma</i>	15 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A reformáció, fogalma, irányzatai, jelentősége; Biblia- és zsoltárfordítások Fabulák (Heltai Gáspár: Száz fabula – részletek) Históriás énekek és széphistóriák Janus Pannonius költészete Balassi Bálint költészete (istenes versek, Júlia-versek, vitéz versek) Anglia Erzsébet korában Színjátszás Erzsébet korában	

	Középkori színháztípusok Shakespeare színháza (Globe) Reneszánsz tragédia: Romeo és Júlia	
kulcsfogalmak	reformáció, bibliafordítás, zsoltár, zsoltárfordítás, fabula, mese, példázat, históriás ének, epigramma, évszak metafora, toposz, búcsúzás megfogalmazása, széphistória, portré, tavaszköszöntő, dal/tavaszhimnusz, ütemhangsúlyos verselés, versciklus, trubadúrlíra, petrarkizmus, Balassa-kódex, dallamvers, szövegvers, Balassi-strófa, hárompilléres versszerkezet, katonaének mirákulum, misztériumjáték (ismétlés), moralitás, commedia dell'arte, királydráma, bosszúdráma, szimultán színpad, dramaturgia, lírai tragédia, blank verse	
Memoriter	Janus Pannonius: Egy dunánántúli mandulafáról Balassi Bálint: Hogy Júliára találja...	
Tematikai egység	A barokk és a rokokó irodalma	12 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A barokk korstílus A barokk Magyarországon – Pázmány Péter munkássága Zrínyi Miklós portréja – a barokk eposz Zrínyi Miklós Szigeti beszéde A rokokó, az irodalmi levél; Mikes Kelemen: <i>Törökországi levelek</i> (1., 37., 112.) Apáczai Csere János: <i>Magyar encyclopaedia</i> A kuruc kor alkotásai, <i>Rákóczi-nóta, Őszi harmat után</i>	
kulcsfogalmak	barokk, katolikus megújulás, (ellenreformáció), jezsuita, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat, keserves, bordal, táncdal prédikáció, vitairat,	

	parabola (ismétlés), barokk körmondat barokk eposz, eposzi kellékek, (ismétlés), barokk körmondat, pátosz, röpirat Krisztus katonája, Krisztus-imitáció, a barokk eposz mint üdvtörténet, szereplőpárok , rokokó, fiktív levél, hangnemi összetettség, enciklopédia, kuruc, labanc, kézirat daloskönyvek, bujdosóének, toborzó dal, kesergő	
Memoriter	Zrínyi Miklós Szigeti veszedelem (részlet)	
Tematikai egység	A felvilágosodás irodalma	14 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Az európai klasszicizmus, A francia klasszicista dráma és színház Moliere: Tartuffe A felvilágosodás korának tudománytörténeti, művészi törekvései, irányzatai, társadalmi programja Az angol felvilágosodás, Jonathan Swift: <i>Gulliver utazásai</i> (részletek) A francia felvilágosodás, Voltaire: <i>Candide</i> (részletek) A német felvilágosodás, Goethe: <i>Faust I.</i> (részletek)	
kulcsfogalmak	stílusirányzat, klasszicizmus, szentimentalizmus, farce (ismétlés) klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, hármas egység szabálya, állandó karakterek, komédia, komikum, felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utópiák, regény (ismétlés), utaztató regény, szatíra, gúny, enciklopédia (ismétlés) tézisregény, kalandregény, pikareszk, weimari klasszika, drámai költemény/ emberiségköltemény/ kétszintes dráma	
Tematikai egység	A magyar felvilágosodás	25 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A magyar felvilágosodás társadalmi és történelmi háttere Kazinczy Ferenc munkássága, <i>Tövises és virágok</i> és a	

	nyelvújítási harc Batsányi János Franciaországi változásokra Csokonai Vitéz Mihály élete Csokonai Vitéz Mihály: <i>A boldogság és Tartózkodó kérelem</i> <i>Csokonai Vitéz Mihály Az estve</i> <i>Csokonai Vitéz Mihály A Reményhez!</i> <i>Csokonai Vitéz Mihály Magánosságához</i> <i>Berzsenyi Dániel élete</i> Berzsenyi Dániel: Osztályrészem Berzsenyi Dániel: Magyarokhoz I. és II. összehasonlítása Berzsenyi Dániel: Közelítő tél és Levéltöredék barátnémhoz Kölcsey Ferenc portéja Kölcsey Ferenc Vanitatum vanitas Kölcsey Ferenc Himnusz Kölcsey Ferenc Zrínyi dala Kölcsey Ferenc Zrínyi második éneke Kölcsey Ferenc Huszt Kölcsey Ferenc értekező prózája, Parainesis Magyar drámatörténet, drámaírás a korban Katona József Bánk bán
kulcsfogalmak	nyelvújítás, ortológusok, neológusok, irodalomszervezés, epigramma (ismétlés), fentebb stíl, ortológusok, neológusok, stíluszintézis, anakreoni dal, bimetrikus/szimultán verselés, tiszta rím, piktúra, szentencia, bölcséleti óda allegória, (ismétlés), tükrös szerkesztés, ellenpontoszó szerkesztés, népies helyzetdal, szerepvers, időmértékes verselés, szapphói, magyaros verselés (ism.), episztola, idő- és értékszembesítés, létösszegző vers, alkaioszi

	strófa (ismétlés), idő- és értékszembesítő szerkesztés, nemzeti himnusz, prófétai szerephelyzet, vándormítos, Herder-jóslat, parainesis/intelem, nemzeti identitás, közösségi értékrend, királytükör, mirákulum, misztériumjáték, moralitás, iskoladráma, nemzeti dráma, konfliktusos és középpontos dráma, ill. felvonás, drámai karakterek, szereplőkörök	
Memoriter	Csokonai Vitéz Mihály Tartózkodó kérelem Kölcsey Ferenc Himnusz Kölcsey Ferenc Huszt	
Tematikai egység	<i>A romantika irodalma</i>	10 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A romantika mint korstílus Az angolszász romantika George Byron: Don Juan (részlet) Walter Scott: Ivanhoe (részlet) Edgar Allen Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság Victor Hugo: A párizsi Notre-dame Puskin: Anyegin	
kulcsfogalmak	romantika, korstílus, stílusirányzat, zsenikultusz, elvagyódás, historizmus, Kelet-kultusz, szerves egység fogalma, magánmitológia, spleen, verses regény, történelmi regény, kalandregény, bűnügyi történet, romantikus karakterformálás, statikus jellemek, a romantikus kalandregény jellemzői, verses regény, felesleges ember, Anyegin-strófa, romantikus töredékesség, elbeszélői kiszólás, elbeszélői és szereplői szólamok kapcsolata	
Tematikai egység	<i>A magyar romantika irodalma</i>	32 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A magyar romantika jellemzői, Vörösmarty Mihály életműve Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde	

	Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárban Vörösmarty Mihály Az emberek Vörösmarty Mihály Szózat Vörösmarty Mihály Merengőhöz Vörösmarty Mihály Cigány a siralomházban Vörösmarty Mihály Előszó Petőfi Sándor életpályája Népies helyzetdalok Petőfi Sándor A helység kalapácsa Petőfi válságéveinek költészete Politikai költészet, forradalmi látomásköltészet <i>Egy gondolat bánt engemet..., Fekete-piros vers, A XIX. század költői</i> Petőfi tájírása <i>A puszta, télen vagy Kiskunság</i> <i>Petőfi Az apostol</i> <i>Jókai Mór Az arany ember</i>
kulcsfogalmak	romantikus triász, reformkor, reformországgyűlés, kétszintes dráma, drámai költemény, szózat, idő- és értékszembesítés létfilozófiai kérdésfeltevések, szereplőkettőzés, óraszerkezet, jegyajándék vers, oktató-nevelő vers, szerelmes vers, valóság és ábránd kettőse, előszó, látomásköltészet, év- és évszak-toposzok, metonimikus és metaforikus versépítkezés, szerepvers, önmegszólítás, rapszódia, bordal, népiesség mint irodalmi program, népies dal, életkép, zsánerkép, helyzetdal, lírai realizmus, komikus eposz, eposzparódia, műfajparódia (travesztia), stílusparódia, népies dal, hitvesi líra, epigramma, létválság, vátesz, lángoszlop, látomáslíra, ars poetica, elbeszélő

	költemény/poéma, apostol, felcserélés, szentimentális beszédhelyzet, utópia, szigetutópia, motívumteremtés, realizmus, bűn és bűnhődés
Memoriter	Vörösmarty Mihály: Szózat Petőfi Sándor Szeptember végén Petőfi Sándor A XIX. század költői

SZINTVIZSGA

A 10. évfolyamban egy átfogó vizsgát kell a diákoknak magyar nyelv és irodalom tantárgyból letenniük előre kiadott tételek alapján.

A vizsga 10 szóbeli tételt tartalmaz, a 9. és a 10. évfolyam tananyagából is 5-5 tételt fogalmaz meg a Humán munkaközösség magyar nyelv és irodalmat oktató teamje.

A vizsga időpontját az adott év munkaterve tartalmazza, május hónapban kerül megrendezésre.

Célunk az érettségire való hatékony készülés, az első két évfolyam tudásának rendszerezése, valamint a vizsgaszituáció gyakoroltatása.

Értékelésekor az érettségi központi százalékhatárait vesszük figyelembe, egy 200%-s jegyet ér a diák vizsgán nyújtott teljesítménye.

11. évfolyam – Magyar nyelv

Tematikai egység	<i>Ember és nyelv</i>	8 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A változó nyelv Nyelv és gondolkodás Nyelvi identitás Beszéd mint cselekvés Nyelvtípusok Nyelvcsaládok	
kulcsfogalmak	szinkronia, diakronia, nyelvtörténet, archaizmus, neologizmus,	

	nyelvjárás, jövevényszó, nyelvemlék nyelvi relativizmus, nyelvi determinizmus, kivándorló, társadalmi nyelvváltozat, kétnyelvűség, nyelvjárási környezet, nyelvromlás, média nyelvi normája beszédszándék, lokúció, illokúció, perlokúció, jelentésteremtés, szociokulturális tudás, stílustulajdonítás, manipuláció nyelvtipológia, agglutináló (ragasztó, ragozó) nyelvek, prefixum, szuffixum, izoláló (elszigetelő) nyelvek, flektáló (hajlító) nyelvek, etimológia, nyelvcsalád, nyelvrokonság, rendszeres hangmegfelelés, jövevényszavak, alapszókincs, történeti-összehasonlító nyelvtudomány, hangváltozási tendenciák, embertani rokonság, kulturális rokonság, veszélyeztetett nyelv, izolált nyelvek, kihalt nyelv, holt nyelv	
Tematikai egység	A magyar nyelv története	16 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A magyar nyelv eredete Nyelvrokonság bizonyítékai Őshaza elméletek Nyelvtörténeti korok Nyelvemlékek (Halotti beszéd és könyörgés és Ómagyar Mária-siralom nyelvtörténeti elemzése) Nyelvújítás A magyar szókészlet rétegei és változása	
kulcsfogalmak	nyelvemlék, uráli nyelvcsalád, finnugor nyelvcsaládm ősmagyar kor, ómagyar kor, középmagyar kor, újmagyar kor, szórványemlékek, szövegemlékek, őshaza, nyelvrokonság, nyelvcsaládok, összetett múlt, kettőshangzó(diftongus), glossza, ősnymtatvány, szójegyzék, nyomtatott nyelvemlékek, nyelvújítás, vendégszöveg, planctus, figura ethimologica, kódex, alliteráció, belső keletkezésű szó, idegen szó, jövevényszó, kultúraváltás, felvilágosodás, fentebb styl,	

	szalonnyelv, irodalmi nyelv, társalgási nyelv,	
Tematikai egység	<i>Nyelv és társadalom</i>	12 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Nyelv és társadalom viszonya Köznyelv, csoportnyelv, rétegnyelv Nyelvjárások Nyelvpolitika Nyelvtervezés	
Kulcsfogalmak	többnyelvűség, szociolingvisztika, nyelvváltozat, nyelvjárás, kettősnyelvűség, társadalmi csoport, norma, társadalmi státusz nemzeti nyelv, sztenderd (köznyelv), irodalmi nyelv, nyelvi norma kodifikáció, nemsztenderd nyelvváltozatok, szleng, argó, tigmatizálás, társalgási nyelv, regionális köznyelv, dialektusok, szociolektusok, normatív nyelvváltozatok, szépirodalmi nyelv, sajtónyelv értekező próza, esszényelv, színpadi nyelv, utcanyelv, nyelvjárási régiók, helyi nyelvjárás, csoportnyelvek, szaknyelv (technolektus) hobbinyelv, életkori nyelvváltozatok, gyermeknyelv, diáknyelv, ifjúsági nyelv, argó (tolvajnyelv, jassznyelv), szleng, terpeszkedő kifejezések, nyelvi sztereotípiák, nyelvjárási térkép, dialektológia, nyelvatlász, adatközlő, kontaktusjelenség, nyitódó kettőshangzó (diftongus), záródó kettőshangzó (diftongus), valódi tájszó, jelentésbeli tájszó, alaki tájszó, nyelvpolitika, nyelvtervezés, nyelvművelés	

Irodalom

Tematikai egység	<i>Európai irodalom a XIX. század második felében</i>	8 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A realizmus történelmi, esztétikátörténeti háttere, A realista stílus (történelmi realizmus) sajátosságai	

	Stendhal: Vörös és fekete Gogol: A köpönyeg	
kulcsfogalmak	realizmus, történelmi realizmus, regényciklus, karrierregény, történelmi regény, kalandregény, analitikus regény, lélektani regény, mindentudó elbeszélő, elbeszélés, groteszk, hangnemek keverése, valószerűség, fantasztikum	
Tematikai egység	<i>Klasszikus modernizmus alkotói, alkotásaik</i>	12 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Klasszikus modernség irodalma Új lírai beszédmodok: Charles Baudelaire költészete <i>A Romlás virágai – Előhang; Az albatrosz</i> Új lírai beszédmodok: Paul Verlaine: <i>Költészettan; Őszi chanson</i> Arthur Rimbaud: <i>A magánhangzók szonettje</i> Dosztojevszkij: <i>Bűn és bűnhődés</i> Tolsztoj: Ilvan Iljics halála Csehov: Sirály Ibsen: Nóra	
kulcsfogalmak	modernség, klasszikus modernség, l'art pour l'art, parnasszizmus, impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, bergsoni időszemlélet szimbolizmus, allegória, programvers, kötetkompozíció, impresszionizmus, hangulatlíra, szonettforma, polifonikus regény, eszmeregény, tolsztojanizmus, kisregény, visszatekintő időszerkezet, lélektaniség, polgári dráma, drámaiatlan dráma, szimbolizmus, analitikus dráma, polgári színmű, élethazugság	
Tematikai egység	<i>Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában</i>	35 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A magyar irodalom 1848 után Arany János életműve	

	Toldi estéje Arany János lírai költészete az 1850-es években <i>Fiamnak;</i> <i>Letésem a lantot</i> Kertben Nagykörösi balladák: V. László, Ágnes asszony Őszikék balladák: Vörös rébék Tengeri hántás Az <i>Őszikék</i> lírai alkotásai <i>Epilogus; Mindvégig</i> Madách Imre: <i>Az ember tragédiája</i> A mű történelmi, irodalmi, eszme- és tudománytörténeti előzményei; a műfaj kérdése. <i>Az ember tragédiája</i> szerkezete, a szereplők kapcsolatrendszere – a mitikus (keret) színek szerep, Történelmi színek szerkezete Kérdésfeltevések és válaszok <i>Az ember tragédiájában</i> Mikszáth Kálmán novellisztikája Az a fekete folt Bede Anna tartozása A bágyi csoda Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma Vajda János: Húsz év múlva
kulcsfogalmak	nemzeti költészet, romantika, realizmus, nemzeti műeposz, elbeszélő költemény, népiesség, idő- és értékszembesítő verstípus, létösszegzés, ars poetica, elégiko-óda, vándormotívum, összetett metafora, ballada, történelmi ballada, lélektani ballada, pillérversszak, szólam, egyszólamú, többszólamú ballada, ars poetica, létösszegző vers, epilóg, drámai költemény, emberiségdráma, emberiségköltemény, történelemfilozófia, falanszter, parafrázis, keretszínek, mitikus színek, „álom az álomban”, determináció tan, szabad akarat, metonimikus és metaforikus próza, nézőponttechnika, karcolat,

	előbeszédet imitáló elbeszélői hang, szabad függő beszéd, anekdota, anekdotikus elbeszélés, életképszerűség, dzsentrí, különc, donquijoteizmus, kiátkozott költő, hangulatlíra, filozófiai dal	
Memoriter	Arany János egy szabadon választott balladája	
Tematikai egység	<i>A magyar irodalom a XX. században</i>	53 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A XX. század első felének irodalmi élete Herczeg Ferenc pályaképe, írói, irodalomszervezői tevékenysége Herczeg Ferenc: Az élet kapuja <i>Fekete szüret a Badacsonyon</i> <i>Bizánc</i> <i>Nyugat, Ady Endre élete</i> Ady Endre: <i>Új versek - Góg és Magóg fia vagyok én....; Új vizeken járok</i> A Hortobágy poétája; A Tisza-parton Héja-nász az avaron Harc a Nagyúrral Az ős Kaján A Sion-hegy alatt Őrizem a szemed Kocsi-út az éjszakában Emlékezés egy nyáréjszakára Babits Mihály életműve; <i>In Horatium; A lírikus epilógja</i> <i>Babits Mihály: Esti kérdés</i> <i>Cigány a siralomházban</i> Mint különös hírmondó... Ősz és tavasz között	

	Jónás könyve Jónás imája Kosztolányi Dezső életműve; <i>A szegény kisgyermek panasza</i> <i>Mint aki a sínek közé esett...</i>, <i>Azon az éjjel</i>, <i>Anyuska régi képe</i> <i>Boldog, szomorú dal</i>; <i>Őszi reggeli</i> Halotti beszéd Hajnali részegség Édes Anna Kosztolányi Dezső novellisztikája Móricz Zsigmond pályája, novellisztikája Móricz: Tragédia Móricz: Barbárok Úri muri Krúdy Gyula pályaképe, Szimbád Juhász Gyula életműve, Tiszai csönd Juhász Gyula: Anna örök, Szerelem Tóth Árpád életműve, Esti sugárkoszorú Karinthy Frigyes életműve
kulcsfogalmak	nemzeti konzervatív / nemzeti klasszikus irányzat, transzilvanizmus, polgári irodalom, történelmi kisregény, sűrített konfliktusrendszer, jelenetező cselekményszervezés, drámai sűrítés, tárca, epitáfium, történelmi dráma, Nyugat nemzedékei, antológia; kötetkompozíció, versciklusok, vezérvers, szecessziós-szimbolista látásmód, önmitizálás, ars poetica, látomásos tájversek, perditakultusz, mitizált tér, pénzversek, drámai párbeszéd, balladaiság, belső párbeszéd kivetítése, önmitizálás, istenes vers, vallomásos beszéd, dal, csonkaság-élmény, éjszaka-toposz, létértelmező vers háborús vers, látomásos képalkotás, biblikus rájátszás, kurátor,

	elefántcsonttorony költészet, impresszionista, szecessziós versbeszéd, bölcséleti igényű tárgyas líra, esztétizmus, bergsoni időszemlélet, filmszalaglítás, szuverenitás, nominális és verbális stílus, újklasszicizmus, idő- és értékszembesítés, számvetés, önirónia, próféta szerep, allúzió, létösszegzés, évszaktoposzok, próféta szerep, parafrázis, morális elkötelezettség, számvetés, irónia, önirónia, homo aestheticus, versciklus, freudizmus, impresszionista, szecessziós, szimbolista képalkotás, intuíció tan, mozaikrím, számvetés, oximoron, modernizmus gondolati költemény, rapszodikus versépítkezés, mélylélektani regény, novellaciklus, alakmás, retrospektív elbeszélés, metaforikusság, népi irodalom, műnemek megidézése, drámaiság, balladai hang, realista novella, naturalizmus, dzsentrí téma, dzsentríregény, vívódó hős, millenium, emlékezőtechnika, lírizált elbeszélés, metaforikusság, alakmás, impresszionista hangulatlíra, zárt kompozíció, poliszindeton, énlíra, látvány, látomásos versbeszéd, színesztézia, irodalmi karikatúra, paródia, persziflázs
Memoriter	Ady Őrizem a szemed Babits Mihály In Horatium Szabadon választott Kosztolányi és Juhász Gyula vers

12. évfolyam – Magyar nyelv

Tematikai egység	Retorika	6 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Szónoki beszéd, felépítése, részei Érvelési módszerek Cáfolati módszerek Szemléltetés, prezentáció Vita A befolyásolás módszerei	
kulcsfogalmak	retorika (szónoklattan), retorikai háromszög, étosz, pátosz, logosz retorikai szituáció törvényszéki beszéd, tanácsadó beszéd,	

	bemutató beszéd, gondolati elhatárolás, logikai elrendezés, megszövegezés, bevezetés, elbeszélés, kitérés, témamegjelölés, bizonyítás cáfolás, befejezés, megszólítás, szónoki kérdés, felszólítás, felkiáltás, ismétlés, halmozás, anafora, fokozás, ellentét, túlzás, utalás, idézet, hasonlat, metafora, megszemélyesítés, metonímia, szupraszegmentális eszközök, hangszín, hangerő, hanglejtés, hangsúly, beszédtempó, beszédszünet, térközsabályozás, kulturális szignálok, mimika, gesztusok, szemléltetés, megjelenés, testbeszéd, szójáték, paronomázia, annomináció, prezentációs eszközök, tervezés és anyaggyűjtés, lineáris diavetítés, hálózatszerű diavetítés, szelektálás, összeállítás és megformálás, animáció, próba és véglegesítés, előadás, prezenter, szemkontaktus, reflexió és továbbfejlesztés, önreflexió belső érv, külső érv, visszakövetkeztető (deduktív) bizonyítás egyedivel kezdődő (induktív) bizonyítás, kategorikus érvelés, feltételes érvelés, választó érvelés, definícióból (meghatározásból) levezetett érv, okfejtéssel levezetett érv, körülményekből levezetett érv összevetésből és példákban levezetett érv, tényekből, adatokból levezetett érv, valószínűségekből, általánosan elfogadott vélekedésekből, megfigyelésekből levezetett érv, cáfolás, tagadás, nyomatékosítás, leleplezés, mentegetés, vita, tényről szóló vita, értékeket érintő vita, cselekvésről vagy intézkedésről szóló vita, parlamenti viták, politikai (kampány) viták, közéleti viták, szakmai-tudományos viták, magánéleti viták, játékelmélet, manipuláció, manipulátor, az információ korlátozása vagy torzítása, kétszintű kommunikáció, félretájékoztatás, kihagyás, fogalmi leegyszerűsítés, nyelvi többértelműség, kapcsolók, stilizálás, dramatizálás, nyelvi és képi keretezés, sugalmazó kérdés	
Tematikai egység	<i>Készüljünk az érettségire</i>	26 óra
Előzetes tudás	9-11. évfolyam fogalomrendszere	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Kommunikáció Digitális kommunikáció	

	A nyelvi rendszer I. • A nyelv mint jelrendszer • A nyelvi rendszer szintjei Hangtan A nyelvi rendszer II. • Alaktan • Szófajtan Szóalkotás A nyelvi rendszer III. • Szó szerkezet Mondattan Szöveg Stílus és jelentés I. • Stílusértékek • Stílusrétegek • Hangalak és jelentés Szótárhasználat Stílus és jelentés II. Szóképek és alakzatok Ember és nyelvhasználat Magyar nyelv története Retorika alapjai
--	---

Irodalom

Tematikai egység	<i>Avantgárd mozgalmak</i>	5 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A modernizmus történelmi, eszméletörténeti háttere. Az avantgárd fogalma, irányzatai Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek	

kulcsfogalmak	a nyelv és a személyiség válsága, modernizmus, avantgárd, expresszionizmus, futurizmus, dadaizmus, szürrealizmus, konstruktivizmus, kubizmus, szimultanizmus, szabad vers, automatikus írás, képvers, szabad vers, programvers, stílusok keverése, montázszerű versépítés	
Tematikai egység	<i>A késő modernség irodalma</i>	10 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A késő modernség irodalmának társadalmi, gazdasági háttere, szellemi környezete Thomas Stearns Eliot: A háromkirályok utazása (részlet) Franz Kafka: Az átváltozás Thomas Mann: Tonio Kröger vagy Mario és a varázsló A 20. század drámapoétika irányzatai, főbb színházművészeti törekvései Bertolt Brecht: Kurácsi mama és gyermekei Samuel Barclay Beckett: Godot-ra várva	
kulcsfogalmak	késő modernség, egzisztencializmus, újrealizmus, újklasszicizmus, újnépesség, abszurd, groteszk, neoavantgárd, családregény, kisregény; a művész és a polgár kettőssége; „eltévedt polgár”, átváltozás (mítosz/történet); példázat (parabola); metaforikus és metonimikus szövegszervezés; abszurd, objektív költészet, intellektuális költészet, rendezői színház, színészközpontúság, szimbolista, naturalista dráma; epikus dráma és színház, „kegyetlen színház”, dialektikus színház, „szegény színház”; happening; abszurd dráma, epikus dráma; dialektikus színház, elidegenítő effektusok, song; teatralitás, abszurd; abszurd dráma; kétszintes dráma; allegorikus helyszín és alakok	
Tematikai egység	<i>A 20. SZÁZAD VILÁGIRODALMÁBÓL; MŰVEK A POSZTMODERN IRODALOMBÓL</i>	8 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A posztmodern fogalma; a posztmodern irodalom; történelmi, filozófiai, kulturális háttér; poétikai jellemzői Gabriel García Márquez: Száz év magány	

kulcsfogalmak	spanyol-amerikai „boom”; mágikus realizmus/ „csodás való”, ciklikus világszemlélet és időkezelés, önéletrajziség; „cselekmény nélküli cselekmény”, anekdotikus prózahagyomány, posztmodern; a világ elbeszélhetetlensége, intertextualitás	
Tematikai egység	<i>Magyar irodalom a XX. század első felében</i>	3 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	A korszak történelmi, kulturális háttere, irodalmi törekvései és irányzatai Ápriliy Lajos munkássága Dsida Jenő munkássága Reményik Sándor költői világa: Halotti beszéd a hulló leveleknek Reményik Sándor: Eredj, ha tudsz	
kulcsfogalmak	nemzeti konzervativizmus, kisebbségi irodalom, transzilvanizmus, Nyugat, újnépesség, újklasszicizmus, tárgyas irodalom, „fényes szellők nemzedéke”, szocialista realizmus, „három T elve”, transzilvanizmus, közösséget képviselő költőszerep, dithümbosz, „Végvári-versek”, profán passió, psalmus	
Tematikai egység	<i>József Attila költészete</i>	10 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	József Attila: Holt vidék, Külvárosi éj Óda, Flóra Téli éjszaka Eszmélet Dunánál Karóval jöttél Talán eltűnök hirtelen	

	Kései sirató	
kulcsfogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, létértelmező vers, önmegszólító vers, dialogizáló versbeszéd, komplex kép, elhagyatottság, létértelmezés, idő és értékszembesítő, szublimáció	
Tematikai egység	<i>Radnóti Miklós költészete</i>	6 óra
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Radnóti Miklós költészete, élete Eclogák Erőltetett menet Razglednicák	
kulcsfogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, nibelungizált alexandrin	
Tematikai egység	<i>Magyar irodalom a XX. század második felében</i>	óraszám
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Szabó Lőrinc Márai Sándor Wass Albert Pilinszky János Örkény István (Tóték)	
kulcsfogalmak	önéletrajzi ihletettség, versciklus, drámai monológ, halotti beszéd, emigrációs irodalom, romantikus regény modernizálása, filozofikus regény, erdélyi történelmi regény, „erdélyi gondolat”, apokaliptikus történelmi krónika apokrif, négy soros, tárgyias költészet, groteszk, abszurd, egyperces abszurd, totalitárius	
Tematikai egység		óraszám
Ismeretek, fejlesztési követelmények		
kulcsfogalmak		

IV. Mérés-értékelés kritériumai, fajtái, súlyozása

- mérés-értékelés fajtáit, súlyozását, típusait, a minimum megszerzendő osztályzatok száma

➤ heti 4 órás tárgy esetén	➤ min. 5 jegy /félév
----------------------------	----------------------

I. A tantárgyról általánosságban, célok, feladatok (fejlesztendő kompetenciaterületek)

- i. a tantárgy pontos bemutatását: célrendszer, fejlesztendő kompetenciaterületek
- ii. óraszámok: a természettudományos tantárgyaknál figyeljetelek, mert ágazatonként eltérő az óraszám
- iii. a belső vizsgálatok rendjét; (pl oszt. vizsga, érettségi)

A digitális kultúra tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot.

A digitális kultúra tanulása hozzásegíti a tanulót, hogy fejlessze tanulási stratégiáját, melyben fontos szerepet játszanak az informatikai eszközök, az információforrások és az online lehetőségek.

Az órákon elsajátított alapok lehetővé teszik, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza.

Az alkalmazói programok használatakor fontos a célnak megfelelő eszközök kiválasztása, a szövegszerkesztéssel, prezentációkészítéssel, táblázatkezeléssel kapcsolatos problémák megoldása közben az alkalmazott programok értő felhasználása, az alkalmazható eljárások megismerése, a használat közben felmerülő problémák megoldása. Az alkalmazói ismeretek fejlesztése többféle program használatát igényli, amelyek együttesen támogatják a kreativitást és az innovációt.

Az alkalmazói ismeretek során a tanulók dokumentumokat szerkesztenek, amely fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, a digitális kompetenciákat és a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit. A személyes dokumentumok készítése fejleszti az önismeretet, segíti a pályorientációt. A multimédiás dokumentumok készítése támogatja a médiatudatosságra nevelést. A táblázatok kezelésére alkalmas programokkal végzett műveletek során nyert információk támogatják a felhasználót az önálló döntésben, segítik a matematikai, gondolkodási; a digitális; a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztését.

A kommunikáció során kiemelt fontosságú a csoportok szervezése és működtetése, ennek érdekében ismerkednek meg a tanulók a körlevél készítésével, az alkotás során szükséges fogalmakkal és a számítógéppel végzett műveletekkel. A pénzügyi számítások a hétköznapi élet során is fontos szerepet látnak el. A táblázatkezelő programmal statisztikai elemzéseket végezhetünk, az adatokat megfelelő típusú diagramokon jeleníthetjük meg. A táblázatkezelővel egyéb tantárgyi feladatokat is meg lehet oldani.

II. A tankönyv kiválasztás elvei

Tankönyvkatalógusban megtalálható, Oktatási Hivatal által kiadott tankönyv.

Tematikai egység	Szövegszerkesztés	óraszám 1
Előzetes tudás		
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Informatikai eszközök használatának szabályai, következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan. Biztonságos eszközhasználat	
kulcsfogalmak	Tűz- és balesetvédelem	

Tematikai egység	Szövegszerkesztés	óraszám 15
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	<i>Dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása</i> Bekezdések kezelése Élőfej, élőláb. <i>Körlevél</i> A törzsdokumentum és az adattábla fogalmának megismerése. Dokumentum készítése körlevél funkció	

	felhasználásával. <i>Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása</i> Szöveg, kép elhelyezése a dokumentumban.
kulcsfogalmak	Szöveg formázása, bekezdések, előfej, élőláb, táblázatok, tabulátork, körlevél, képbeszúrás

Tematikai egység	Táblázatkezelés	óraszám 12
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Problémamegoldás táblázatkezelővel. Adatkezelés táblázatkezelővel. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben. Az adatok grafikus szemléltetése. Adatok rendezése, szűrés. Függvények alkalmazása különböző lapokon lévő adatokra.	
kulcsfogalmak	Adat, adattábla, diagram, függvények, szűrés, rendezés	

Tematikai egység	Számítógépes Grafika, Képfeldolgozás	óraszám 4
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése. A rastergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység. Réteg, átlátszatlanság, rétegmaszkok, torzítások. Képtranszformációk. Képek manipulálása, montázsolása. Vektorgrafikai alapismeretek, formák, körvonal, kitöltés. Halmazműveletek.	
kulcsfogalmak	Pixelek, Színmélység, Fájlformátumok, Pozicionálás, Átlátszóság, Vektorok	

Tematikai egység	Multimédiás dokumentumok készítése	óraszám 4
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Digitális képek tulajdonságainak ismerete.	
Ismeretek, fejlesztési követelmények	Az információforrások hitelességének értékelése. Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése. <i>Szerzői jogi alapfogalmak. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése</i> Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése. Kép, hang, videó rögzítése, manipulálása. Információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználása. Videózásnál használt digitális formátumok tulajdonságainak megismerése	
kulcsfogalmak	Szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkinccs, szabad felhasználás. Felbontás, FPS, tömörítés	

IV. Mérés-értékelés kritériumai, fajtái, súlyozása

min. 3 jegy /félév

- ❖ házi feladat, órai munka 50%
- ❖ röpdolgozat 100%
- ❖ szóbeli felelet 100%
- ❖ témazáró (tesztes, feleletválasztós) 200%

V. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Az Egészségügyi Világszervezet az egészség definícióját az alábbiak szerint határozta meg: „az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota”. Az egészség tehát nem passzív, statikus állapot, hanem folyamat, amelynek kiteljesedéséhez az alábbi négy feltétel együttes megléte szükséges:

- integrálódó képesség
- alkalmazkodó képesség
- önállóság megőrzése
- összhang megteremtése

Az egészségfejlesztés magába foglalja az egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, a szervezetfejlesztés és az önsegítés feladatait és módszereit. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység, amely az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére irányul. Az egészségneveléshez kapcsolódó feladatok meghatározásának köre:

- az egészséges táplálkozás
- az aktív szabadidő eltöltése
- a mindennapos testmozgás, testedzés, a helyes testtartás
- a személyi higiéné
- a lelki egyensúly megteremtése
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása
- a természethez való viszony - zajszennyezés, légszennyezés, hulladékkezelés...
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, családtervezés, AIDS-prevenció • az egészségkárosító magatartásformák – szenvedélybetegségek – elkerülése
- az iskolai bántalmazás megelőzése • az elsősegélynyújtás és gyógyszerhasználat szabályai
- a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy megfogalmazza és megvalósítsa vágyait, kielégítse szükségleteit, és környezetével változzon, vagy ahhoz alkalmazkodjon. Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljeskörű, tehát nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja. Hatékony, ha az iskola mindennapi életében

folyamatosan és rendszeresen jelen van, ha az iskola minden tanulója és a teljes tantestület részt vesz benne, valamint, ha sikerül bevonni a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is. Minden tanórán lehet közvetve, vagy közvetlenül hatni a gyerek testi-lelki jólétére, az egészséges életmód szemléletének a kialakítására. Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt észszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.

A fentiekben említett célok a következő módszerek segítségével valósíthatók meg:

- Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

- o Egészségnevelési kampányok

- o Egészségnevelési tananyagok

- Rizikócsoportos megközelítés

- o Betegség megelőző programok

- o Életmód változtató programok

Az iskolaorvosi vizsgálatok során sor kerül a tanulók életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatára, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő diákok számára a gyógytestnevelés lehetősége biztosított.

A korai felismerés a pszichológiai problémákkal küzdő diákok, csoportok esetén is rendkívül fontos, ebben nagy szerepük van a tanároknak, az osztályfőnököknek, akik tovább irányíthatják az érintetteket az iskolapszichológus, vagy a szakintézmények felé.

- Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások:

- o Érzelmi nevelés

- o Önismereti csoportfoglalkozások

- Kortárshatások

- o Kortársak befolyásának szerepe

- Színtér programok

- o Egészséges iskolák

Fontos célkitűzés a környezeti alapkultúra és környezettudatos magatartás kialakítása, fejlesztése a középiskolás korosztályban is.

Ezt intézményünkben a szakma jellegéből fakadóan nagyon fontosnak tartjuk. A környezeti nevelés feladata:

- Megtanítani a fiatalokat a természetes és mesterségesen épített környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, a környezetbarát életvitelre.
- Tudjanak különbséget tenni a környezetszennyező és környezetbarát anyagok között.
- A természeti károkat megelőző védelem, a természeti károk megszüntetése, az emberi környezet fejlesztése és a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás tudatosítása.

VI. PÁLYAORIENTÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A pályaaorientációs tevékenységek a technikumokban és szakképző iskolákban kiemelten fontos szerepet játszanak a diákok életútjának meghatározásában. Ezek az irányított programok és foglalkozások a tanulók érdeklődési körére, képességeire és céljaira építenek, hogy segítsenek nekik megalapozott döntéseket hozni a pályaválasztás, továbbtanulás vagy a munkaerőpiacra való belépés terén.

Pályaaorientációs tevékenységek céljai

1. **Önismeret fejlesztése:** A diákok azonosíthatják erősségeiket, gyengeségeiket, érdeklődési köreiket, és azt, hogy milyen szakmai területek illenek hozzájuk.
2. **A szakmák és karrierlehetőségek megismertetése:** Az iskolák lehetőséget nyújtanak arra, hogy a tanulók valós képet kapjanak az egyes szakmák munkakörülményeiről, elvárásairól, és a továbbtanulási lehetőségekről.
3. **Munkaerőpiaci tájékozódás:** Segítik a diákokat abban, hogy megértsék a munkaerőpiac működését, a keresett szakmák körét és az elhelyezkedési lehetőségeket.
4. **Tudatos karriertervezés elősegítése:** A tanulók megtanulják, hogyan készítsenek reális terveket, és hogyan ériék el céljaikat.

Tevékenységek és módszerek

1. Önismereti és pályaaorientációs foglalkozások

- **Céljuk:** A diákok önbizalmának erősítése, saját készségeik és képességeik feltérképezése.
- **Eszközök:** Önismereti kérdőívek, személyiségtesztek, csoportos beszélgetések, szakemberek által tartott tréningek.

2. Szakmai tájékoztatók és bemutatók

- **Szakmai napok:** Vállalatok képviselői vagy korábbi diákok mesélnek szakmájukról, munkakörülményeikről.
- **Üzem- és gyárlátogatások:** A diákok megismerhetik a valós munkahelyi környezetet, betekintést nyerhetnek a gyártási és szolgáltatási folyamatokba.

3. Gyakorlati tapasztalatszerzés

- **Duális képzés:** A tanulók munkahelyi környezetben, valós feladatokon keresztül szereznek szakmai tapasztalatot.
- **Gyakornoki programok:** Rövidtávú munkavégzési lehetőség, amely során a diákok kipróbálhatják magukat a munkaerőpiacon.

4. Karriertanácsadás és mentorálás

- **Egyéni konzultáció:** Pályaválasztási szakemberek segítenek egyéni terveket kialakítani.
- **Csoportos tréningek:** Karriertervezési módszerek bemutatása, interjútechnikák tanítása.

5. Szakmai versenyek és projektek

- **Céljuk:** A diákok gyakorlati tudásának mélyítése, kreativitásuk fejlesztése.
- **Példa:** Az országos Szakma Sztár Fesztivál, amely népszerűsíti a szakmák gyakorlati aspektusait.

6. Digitális és innovatív eszközök használata

- **Online platformok:** Pályaválasztási tesztek és játékok, amelyek segítik a döntéshozatalt.
- **Virtuális bemutatók:** VR-technológia használata a munkahelyi folyamatok szemléltetésére.

szeptember

tevékenység	határidő	felelős	bevonott munkatársak
Iskolai kiadvány szerkesztése	szeptember 20.	vezetőség	informatikus kollégák
Helyi és környékbeli általános iskoláknak értesítő küldése a nyílt napokról és a pályaválasztási szülői	szeptember 20.	igh	titkárság

értekezletekről.			
Regisztrációs felület előkészítése	szeptember 30.	titkárság	rendszergazda
október			

tevékenység	határidő	felelős	bevant munkatársak
Regisztráció megnyitása	október 1-14.	titkárság	rendszergazda
Nyílt napok az általános iskolák számára	október 14-16. (idei dátum)	igazgató	igh, rendszergazda- oktatástechnikus
Pályaválasztási szülői értekezletek	október 15-16. (idei dátum)	igazgató	igh
Pályaválasztási kiállításokon való részvétel	folyamatos	vezetőség	oktatói testület, főleg a szakmai oktatók
november			

tevékenység	határidő	felelős	bevant munkatársak
Felvételi írásbeli információi a honlapon	nov. 1.	vezetőség	titkárság
Felvételi eljárás részleteinek honlapon történő megjelenítése	nov. 1.	vezetőség	titkárság
Felvételi információk Iskolánk facebook és instagram oldalán	folyamatos	vezetőség	titkárság
december			

tevékenység	határidő	felelős	bevant munkatársak
január			

tevékenység	határidő	felelős	bevant munkatársak
Központi írásbeli felvételi megszervezése	jan. 18-ig	igh	titkárság, oktatói testület
február			

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak

március

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak
Szakmai kirándulásokról beszámoló az iskola internetes felületein	folyamatos, egész évben	vezetőség	teljes oktatói testület

április

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak
Városi Sportrendezvényen való részvétel (Futakeszi) – nevezések összegyűjtése, iskola színeiben való közös indulás	április 10.	ig	testnevelő oktatók

május

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak
Lányi Nap	április 30.	vezetőség	teljes oktatói testület

június

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak

július

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak

tevékenység	határidő	felelős	bevont munkatársak
Következő tanév pályaorientációs tevékenységének előkészítése	aug. 31.	vezetőség	oktatói testület, titkárság

Eredmények és hatások

A pályaorientációs tevékenységek segítik:

- a diákok döntési képességének fejlődését,
- a lemorzsolódás csökkentését,
- a munkaerőpiaci igényekhez való gyorsabb alkalmazkodást,
- a szakmájuk iránt elkötelezett fiatalok kinevelését.

Ezek a tevékenységek nemcsak a szakmai ismeretek, hanem a személyes kompetenciák fejlesztésében is kulcsszerepet játszanak, és nagyban hozzájárulnak a diákok sikeres életpályájához.

